

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

64. aastakäik

22. jaanuar 2021

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/23, 16. detsember 2020, kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 ⁽¹⁾..... 1

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/23,

16. detsember 2020,

kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust, ⁽²⁾

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Finantsturud on kaasaegse majanduse toimimiseks otsustava tähtsusega. Mida integreeritumad nad on, seda tõenäolisem on majandusressursside tõhus jaotumine, mis võib parandada majanduslikku suutlikkust. Finantsteenuste ühtse turu paremaks toimimiseks on oluline kehtestada menetlused, mille abil tegeleda turu ebastabiilsuse mõjudega ning tagada, et kui finantseerimisasutusel või finantsturutaristul, mis asjaomasel turul tegutseb, on finantsraskusi või kui ta on muutumas maksejõuetuks, ei destabiliseeri see olukord kogu finantsturgu ega mõju negatiivselt üldisele majanduskasvule.
- (2) Kesksed vastaspoolel on üleilmsete finantsturgude määrava tähtsusega osa, tegutsedes turuosaliste vahendajana ja täites iga müüja jaoks ostja ja iga ostja jaoks müüja rolli, ning neil on keskne roll finantstehingute töötlemises ja nende tehingutega kaasnevate eri riskipositsioonide juhtimises. Kesksed vastaspoolel tsentraliseerivad vastaspoolte tehingute ja positsioonide haldamise, täidavad tehingutest tulenevaid kohustusi ning nõuavad oma liikmetelt asjakohaseid tagatise võimendustagatise kujul ja tagatisfondide osamaksetena.

⁽¹⁾ ELT C 209, 30.6.2017, lk 28.

⁽²⁾ ELT C 372, 1.11.2017, lk 6.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 17. novembri 2020. aasta esimese lugemise seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2020. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

- (3) Liidu finantsturgude integratsioon on toonud kaasa selle, et kesksetest vastaspooltest, kes algselt tegelesid riigiseste vajaduste ja turgudega, on saanud laiemalt liidu finantsturgude olulise tähtsusega sõmpunktid. Keskset vastaspoolde kliirivad mitmeid tooteklasse noteeritud ja börsivälisest finants- ja kaubatuletisinstrumentidest hetketurul kaubeldavate omakapitaliinstrumentide, võlakirjade ja muude toodeteni, nagu repolepingud. Nad osutavad teenuseid piiriüleselt mitmesugustele finantseerimis- ja muudele asutustele kogu liidus. Kuigi mõned kesksed vastaspoolde keskenduvad endiselt riigisesele turule, on kõik kesksed vastaspoolde vähemalt oma päritoluriigi turul süsteemselt olulised.
- (4) Kuna kesksed vastaspoolde haldavad ja koondavad kliirivate liikmete ja nende klientide nimel märkimisväärset osa liidu finantssüsteemi finantsriskist, on kesksete vastaspoolde tõhus reguleerimine ja range järelevalve väga tähtis. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 (*) kohaselt peavad liidus tegevusluba omavad kesksed vastaspoolde järgima rangeid usaldatavus-, organisatsioonilisi ja äritegevuse standardeid. Pädevatele asutustele on tehtud ülesandeks kesksete vastaspoolde tegevust täies ulatuses jälgida, tehes koostööd järelevalvekolleegiumide raames, mis koondavad asjaomaseid asutusi, kes täidavad neile antud konkreetseid ülesandeid. Kooskõlas G20 juhtide poolt alates 2008. aasta finantskriisist võetud kohustustega on määruses (EL) nr 648/2012 samuti nõutud, et kesksed vastaspoolde kliiriks keskselt ka standarditud börsiväliseid tuletisinstrumente. Börsivälise tuletisinstrumentide keskselt kliirimise kohustuse jõustumisega suureneb tõenäoliselt kesksete vastaspoolde tegevuse maht ja ulatus, mis omakorda võib panna täiendavalt proovile kesksete vastaspoolde riskijuhtimisstrateegiad.
- (5) Määrus (EL) nr 648/2012 on aidanud suurendada kesksete vastaspoolde ja üldisemalt finantsturgude vastupidavust mitmesugustele kesksete vastaspoolde hallatavatele ja koondatavatele riskidele. Ent mitte ükski reeglite ja tavade süsteem ei suuda ära hoida olukordi, kus olemasolevad vahendid on keskse vastaspoolde riskide juhtimiseks ebapiisavad, näiteks ühe või enama kliiriva liikme kohustuste mittetäitmise korral. Tõsisesse finantsraskustesse sattunud või maksejõuetuse äärel olevate finantseerimisasutuste suhtes tuleks põhimõtteliselt endiselt kohaldada tavalist maksejõuetusmenetlust. Kuid nagu 2008. aasta finantskriis on näidanud, võib ennekõike pikaajalise majandusliku ebastabiilsuse ja ebakindluse perioodil sedalaadi menetlus katkestada majanduse jaoks kriitiliste funktsioonide täitmise, seades ohtu finantsstabiilsuse. Tavaline äriühingute maksejõuetusmenetlus ei pruugi alati tagada piisavalt kiiret sekkumist või finantseerimisasutuste kriitiliste funktsioonide jätkumise adekvaatset prioriseerimist finantsstabiilsuse säilitamise nimel. Selliste tavalise maksejõuetusmenetluse negatiivsete tagajärgede vältimiseks on vaja luua kesksete vastaspoolde jaoks eraldi kriisilahendusraamistik.
- (6) 2008. aasta finantskriis tõi esile selle, et puuduvad sobivad vahendid makseraskustesse sattunud finantseerimisasutuste kriitiliste funktsioonide säilitamiseks. Kriis näitas ühtlasi, et puudub raamistik, mis võimaldaks koostööd ja koordineerimist eri asutuste vahel, et tagada kiire ja otsustav meetmete võtmine, eriti kui need asutused asuvad eri liikmesriikides või jurisdiktsioonides. Nende vahendite ning koostöö- ja koordineerimisraamistiku puudumise tõttu olid liikmesriigid sunnitud päästma finantseerimisasutusi maksumaksja raha eest, et vältida negatiivse mõju ülekandumist ja vaigistada paanikat. Ehkki 2008. aasta finantskriisi kestel ei antud kesksetele vastaspooldele otse erakorralist avaliku sektori finantstoetust, kaitsti neid tagajärgede eest, mis pankade kohustuste täitmata jätmise oleks nende jaoks tekitanud. Kesksete vastaspoolde finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistik täiendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL (†) alusel vastu võetud pankade kriisilahenduse raamistikku ning on seega vajalik, et mitte jääda kesksete vastaspoolde kontrollimatu maksejõuetuse korral lootma maksumaksja rahale. Kõnealuse raamistiku puhul tuleks arvestada ka sellega, et keskse vastaspoolde suhtes võidakse algatada kriisilahendusmenetlus muul põhjusel kui tema ühe või mitme kliiriva liikme kohustuste mittetäitmine.
- (7) Usaldusväärse finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku eesmärk on tagada võimalikult suurel määral, et kesksed vastaspoolde kehtestavad meetmed finantsraskustest ülesaamiseks, säilitada maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääva keskse vastaspoolde kriitilised funktsioonid, likvideerides ülejäänud tegevuse tavalises maksejõuetusmenetluses, ning säilitada finantsstabiilsus ja vältida märkimisväärset negatiivset mõju finantssüsteemile ja selle võimele teenida reaalmajandust, minimeerides samal ajal keskse vastaspoolde maksejõuetuse kulusid maksumaksjate jaoks. Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistik aitab kesksel vastaspooldel ja ametiasutustel olla paremini valmis finantsprobleemide leevendamiseks ja annab ametiasutustele parema ülevaate sellest, kui hästi kesksed vastaspoolde on valmis erinevateks stressistsenaariumideks. Samuti annab see ametiasutustele õigused teha ettevalmistusi keskse vastaspoolde võimalikuks kriisilahenduseks ja tegeleda tema halveneva seisundiga koordineeritult, mis omakorda aitab kaasa finantsturgude sujuvale toimimisele.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsivälise tuletisinstrumentide, kesksed vastaspoolde ja kauplemisestabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

(†) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190.)

- (8) Praegu puuduvad liidus ühtsed sätted kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta. Mõned liikmesriigid on juba jõustanud õigusaktide muudatused, millega kohustatakse keskseid vastaspooli koostama finantsseisundi taastamise kavad ja kehtestatakse mehhanismid maksejõuetute kesksete vastaspoolte kriisilahenduseks. Lisaks on kesksete vastaspoolte maksejõuetust reguleerivate õigus- ja haldusnormide vahel liikmesriigiti olulised sisulised ja menetluslikud erinevused. Kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse ühesuguste tingimuste, õiguste ja menetluste puudumine tõkestab tõenäoliselt siseturu sujuvat toimimist ning takistab liikmesriikide ametiasutuste vahelist koostööd keskse vastaspoolte maksejõuetusega tegelemisel ja sobilike kahjumi jaotamise mehhanismide kohaldamisel tema kliirivatele liikmetele nii liidu kui ka ülemaailmsel tasandil. See kehtib eriti juhul, kui liikmesriikide ametiasutustel ei ole eri lähenemisviiside tõttu ühesugust kontrolli või ühesugust suutlikkust kesksete vastaspoolte kriisilahenduseks. Sellised erinevused finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korras võivad keskseid vastaspooli, kliirivaid liikmeid ja kliirivate liikmete kliente liikmesriigiti erinevalt mõjutada, mis võib moonutada konkurentsi siseturul. Kesksete vastaspoolte finantsraskuste või maksejõuetuse käsitlemise ühiste normide ja vahendite puudumine võib mõjutada kliirivate liikmete ja nende klientide kliirimisotsuseid ja kesksete vastaspoolte asukohavalikut, mis ei võimalda kesksel vastaspooltel kasutada siseturul täies ulatuses oma põhivabadusi. See omakorda võib siseturul heidutada kliirivaid liikmeid ja nende kliente kasutamast keskseid vastaspooli piiriülel ja takistada liidu kapitaliturgude integratsiooni jätkumist. Seega on vaja kõigis liikmesriikides ühiseid finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse norme, tagamaks, et kesksed vastaspoolte ei oleks oma siseturu vabaduste kasutamisel piiratud liikmesriikide ja nende ametiasutuste finantsuutlikkusega hallata nende maksejõuetust.
- (9) Pankadele ja muudele finantseerimisasutustele kohaldatava õigusraamistiku läbivaatamine, mis 2008. aasta finantskriisi järel toimus, ja eelkõige pankade kapitali- ja likviidsuspuhvrute suurendamine, paremad vahendid makrotasandi usaldatavusmeetmeteks ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse terviklikud normid on vähendanud tulevaste kriiside tõenäosust ning suurendanud kõigi finantseerimisasutuste ja turutaristute, sealhulgas kesksete vastaspoolte vastupidavust majanduspingetele, olgu nende põhjuseks siis kas süsteemsed häired või üksikutes finantsinstitutsioonides toimuvad konkreetseid sündmused. Alates 1. jaanuarist 2015 kehtib liikmesriikides pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kord vastavalt direktiivile 2014/59/EL.
- (10) Tuginedes pankade finantsseisundi taastamisel ja kriisilahenduses kasutatavale lähenemisviisile, peaksid pädevad asutused ja kriisilahendusasutused olema valmis tegelema olukordadega, mis hõlmavad kesksete vastaspoolte maksejõuetust, ja omama selleks kohaseid vahendeid. Kuid pankade ja kesksete vastaspoolte erinevatest funktsioonidest ja ärimudelitest tulenevalt on neile omased riskid erinevad. Seega on vaja spetsiaalseid vahendeid ja õigusi keskse vastaspoolte maksejõuetusega tegelemiseks juhul, kui selle põhjuseks on keskse vastaspoolte kliirivate liikmete maksejõuetus või kui selle tingivad muud kui kohustuste mittetäitmise juhtumid.
- (11) Määrus on sobiv õigusakt, et täiendada lähenemisviisi, mis kehtestati määrusega (EL) nr 648/2012, millega nähakse ette kesksetele vastaspooltele kohaldatavad ühtsed usaldatavusnõuded, ning sellele lähenemisviisile tugineda. Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse nõuete kehtestamine direktiiviga võib tekitada ebahütlust, kuna võidakse vastu võtta erinevad riigisisised õigusnormid valdkonnas, mida reguleerib muus osas vahetult kohaldatav liidu õigus ja millele on järjest iseloomulikum kesksete vastaspoolte osutatavate teenuste piiriülesus. Seega tuleks samuti võtta vastu ühtsed ja vahetult kohaldatavad normid kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta.
- (12) Selleks et tagada kooskõla kehtivate liidu finantsteenuste valdkonna õigusaktidega ning võimalikult suur finantsstabiilsus kogu liidus, tuleks käesolevas määruses sätestatud finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korda kohaldada kesksete vastaspoolte suhtes, mille suhtes kehtivad määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud usaldatavusnõuded, sõltumata sellest, kas neil on panganduslitsents. Kuigi eri äriühingute struktuuriga seonduv riskiprofiil võib olla erinev, on kesksed vastaspoolte eraldiseisvad ettevõtjad, kes peavad täitma kõiki käesoleva määruse ja määruse (EL) nr 648/2012 kohaseid nõudeid sõltumatult oma ematettevõtjast või teistest konsolideerimisgrupi ettevõtjatest. Seetõttu ei ole konsolideerimisgrupi suhtes, mille osa keskne vastaspool on, vaja käesolevat määrust kohaldada. Keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavandamisel tuleks siiski võtta arvesse konsolideerimisgrupi tasandit, sealhulgas keskse vastaspoolte tegevus-, isiklike ja finantsuhteid teiste konsolideerimisgrupi ettevõtjatega, niivõrd, kui võrd see võib mõjutada keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamist või kriisilahendust või niivõrd finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse meetmed võivad mõjutada teisi konsolideerimisgrupi ettevõtjaid.
- (13) Selleks et tagada kriisilahenduse meetmete tõhusus ja tulemuslikkus ning kooskõla kriisilahenduse eesmärkidega, peaksid liikmesriigid kriisilahendusasutusteks käesoleva määruse tähenduses määrama kriisilahendusega seonduvaid funktsioone ja ülesandeid täitvad riiklikud keskpangad, pädevad ministriumid, avalik-õiguslikud haldusasutused või asutused, millele on antud avaliku halduse pädevus, sealhulgas olemasolevad kriisilahendusasutused. Liikmesriigid peaksid samuti tagama, et kõnealuste kriisilahendusasutustele oleksid eraldatud asjakohased vahendid. Liikmesriikides, kus keskne vastaspool on asutatud, tuleks luua asjakohane struktuur, et eraldada huvide konfliktide ja regulatiivse tolerantsuse ohu vältimiseks keskse vastaspoolte kriisilahenduse

funktsioonid muudest funktsioonidest, eelkõige juhul, kui kriisilahendusasutuseks määratakse keskse vastaspoole või keskse vastaspoole kliirivateks liikmeteks olevate krediidiasutuste või investeerimisühingute usaldatavusnõuete järelevalve eest vastutav asutus. Sellistel juhtudel tuleks tagada kriisilahendusasutuse otsustusprotsessi sõltumatus, takistamata samal ajal otsuste tegemise lähendamist kõrgeimal tasandil.

- (14) Arvestades keskse vastaspoole maksejõuetuse ja sellele järgnevate meetmete võimalikke tagajärgi liikmesriigi finantsüsteemile ja majandusele ning võimalikku vajadust kasutada lõpuks kriisi lahendamiseks avaliku sektori vahendeid, peaks liikmesriikide rahandusministeeriumidel või muudel asjaomastel ministeeriumidel olema kooskõlas riigisiseste demokraatlike menetlustega võimalik otsustada avaliku sektori vahendite viimase võimalusena kasutamise üle ning seega peaksid kõnealused ministeeriumid olema finantsseisundi taastamisse ja kriisilahendusse juba varases staadiumis tihedalt kaasatud. Seetõttu ei tohiks käesolev määrus avaliku sektori vahendite viimase võimalusena kasutamise osas piirata asjaomaste ministeeriumide või valitsuse ja kriisilahendusasutuse vahelist pädevuste jaotust vastavalt liikmesriigi õigussüsteemis ettenähtule.
- (15) Kuna kesksed vastaspooled osutavad sageli teenuseid kogu liidus, peavad pädevad asutused ja kriisilahendusasutused tegema tulemuslikuks finantsseisundi taastamiseks ja kriisilahenduseks koostööd järelevalve- ja kriisilahenduse kolleegiumides, eelkõige finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse ettevalmistavates etappides. See hõlmab keskse vastaspoole väljatöötatud finantsseisundi taastamise kava hindamist, panustamist keskse vastaspoole kriisilahendusasutuse koostatud kriisilahenduse kavadesse ja nende kohta ühise otsuse tegemist ning tegelemist keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaoludega.
- (16) Kesksete vastaspoolte kriisilahenduse käigus tuleks jälgida seda, et tasakaalus oleksid ühelt poolt vajadus menetluse järele, mis võtab arvesse olukorra kiireloomulisust ning võimaldab tõhusaid, õiglasi ja õigeaegseid lahendusi, ning teiselt poolt vajadus kaitsta finantsstabiilsust kõigis liikmesriikides, kus keskne vastaspool teenuseid osutab. Ametiasutused, kelle pädevusse kuuluvaid valdkondi keskse vastaspoole maksejõuetus mõjutaks, peaksid kõnealuste eesmärkide saavutamiseks esitama oma seisukohad kriisilahenduse kolleegiumis. See peaks hõlmama eelkõige teabe vahetamist kliirivate liikmete ja vajaduse korral klientide ettevalmistuse kohta võimalikuks rikkumismenetlusteks, finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse meetmeteks ning keskse vastaspoole suhtes võetud seotud riskipositsioonide järelevalveks. Nende liikmesriikide ametiasutused, mille finantsstabiilsust keskse vastaspoole maksejõuetus võib mõjutada, peaksid saama osaleda kriisilahenduse kolleegiumis, tuginedes oma hinnangule mõju kohta, mis keskse vastaspoole kriisilahendusel võib olla nende liikmesriigi finantsstabiilsusele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik olla kriisilahenduse kolleegiumis esindatud kliirivate liikmete pädevate asutuste ja kriisilahendusasutuste poolt. Liikmesriigid, keda ei esinda kliirivate liikmete ametiasutused, peaksid saama osaleda, valides kliirivate liikmete klientide pädeva asutuse või kliirivate liikmete klientide kriisilahendusasutuse kolleegiumis osalemise vahel. Ametiasutused peaksid esitama keskse vastaspoole kriisilahendusasutusele oma osalemise kohta asjakohase põhjenduse, tuginedes oma analüüsile negatiivse mõju kohta, mis keskse vastaspoole kriisilahendusel võib nende liikmesriigis olla. Samamoodi tuleks kolmandate riikide asjaomaste asutustega korrapärase arvamuste vahetamise ja koordineerimise tagamiseks kutsuda need asutused vajaduse korral osalema kriisilahenduse kolleegiumides vaatlejana.
- (17) Keskse vastaspoole võimaliku maksejõuetusega tõhusalt ja proportsionaalselt tegelemiseks peaksid ametiasutused oma finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusi kasutades võtma arvesse mitmesuguseid tegureid, nagu keskse vastaspoole äritegevuse laad, omandistruktuur, õiguslik ja organisatsiooniline struktuur, riskiprofiil, suurus, õiguslik staatus, asendatavus ja seotus finantsüsteemiga. Samuti peaksid ametiasutused arvesse võtma seda, kas keskse vastaspoole maksejõuetusel ja sellele järgneval likvideerimisel tavalises maksejõuetusmenetluses oleks tõenäoliselt märkimisväärne negatiivne mõju finantsturgudele, muudele finantseerimisasutustele või majandusele laiemalt.
- (18) Selleks et maksejõuetute kesksete vastaspooltega tõhusalt tegeleda, peaks pädevatel asutustel olema õigus nõuda keskselt vastaspooltelt ettevalmistavate meetmete võtmist. Tuleks kehtestada miinimumstandard finantsseisundi taastamise kava sisu ja teabe kohta, tagamaks, et kõigil kesksel vastaspooltel liidus oleksid olemas piisavalt üksikasjalikud finantsseisundi taastamise kavad juhuks, kui neil peaksid tekkima finantsraskused. Sellises finantsseisundi taastamise kavas tuleks käsitleda piisaval hulgal stsenaariume, milles on arvestatud nii süsteemse kui ka konkreetse stressiga, millega keskne vastaspool võib silmitsi seista ning mis seaks ohtu selle elujõulisuse, võttes samuti arvesse kriisi võimalikku ülekanduvat mõju nii riigi kui ka piiriülel tasandil. Need stsenaariumid peaksid olema rangemad kui määruse (EL) nr 648/2012 artikli 49 kohaste regulaarsete stressitide puhul kasutatavad stsenaariumid, jäädes samas usutavaks. Finantsseisundi taastamise kava peaks hõlmama laia valikut stsenaariume, sealhulgas stsenaariume, mis on tingitud kohustuste mittetäitmise juhtumitest, muudest kui kohustuste mittetäitmise juhtumitest ja mõlema kombinatsioonist; ning need peaksid sisaldama kõikehõlmavat korda sobitatud portfelli taastamiseks, kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi täielikuks jaotamiseks ning igasuguse muu kahjumi piisavaks katmiseks. Finantsseisundi taastamise kavas tuleks eristada eri liiki muid kui kohustuste mittetäitmise juhtumeid. Finantsseisundi taastamise kava peaks olema osa keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest, milles on kliirivate liikmetega lepinguliselt kokku lepitud. Lisaks peaksid need tegevuseeskirjad sisaldama sätteid finantsseisundi taastamise kavas visandatud finantsseisundi taastamise meetmete täitmise tagamiseks mis tahes stsenaariumi korral. Finantsseisundi taastamise kavas ei tohiks eeldada, et kättesaadav on erakorraline avaliku sektori finantstoetus, ega tekitada maksumaksjatele kahjuriski.

- (19) Keskselt vastaspooltelt tuleks nõuda finantsseisundi taastamise kavade koostamist ning nende korrapärasest läbivaatamisest ja ajakohastamisest. Selles kontekstis peaks finantsseisundi taastamise etapp algama siis, kui keskse vastaspoole finantsseisund märkimisväärselt halveneb või on oht, et rikutakse temale määrusest (EL) nr 648/2012 tulenevaid kapitali- ja usaldatavusnõudeid, mis võib tuua kaasa tegevusloa nõuete rikkumise, mis õigustaks tegevusloa kehtetuks tunnistamist määruse (EL) nr 648/2012 alusel. Sellele tuleks osutada viitega finantsseisundi taastamise kavas sisalduvate kvalitatiivsete või kvantitatiivsete näitajate raamistikule.
- (20) Selleks et luua mõjusad ennetavad stiimulid ja tagada kahjumi õiglase jaotamine, peaks finantsseisundi taastamise kava tagama, et finantsseisundi taastamise vahendite rakendamine tasakaalustab asjakohaselt kahjumi jaotamise kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja kohaldatavuse korral nende klientide vahel. Üldpõhimõtte peaks olema jaotada finantsseisundi taastamisel kahjum kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja kohaldatavuse korral nende klientide vahel vastavalt sellele, mil määral nad vastutavad keskele vastaspoolele üle kantud riski eest ning milline on nende suutlikkus selliseid riske kontrollida ja juhtida. Finantsseisundi taastamise kava peaks tagama, et nii kohustuste mittetäitmise juhtumitest kui ka muudest kui kohustuste mittetäitmise juhtumitest tingitud kahju katmiseks kasutatakse keskse vastaspoole kapitali, enne kui kahjum jaotatakse kliirivate liikmete vahel. Nõuetekohase riskijuhtimise stiimulina ning et veelgi vähendada maksumaksjatele avalduvat kahjuriski, peaks keskne vastaspool kasutama finantsseisundi taastamise meetmena osa oma määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 43 osutatud eelrahastatud sihtotstarbelistest omavahenditest – mis võivad hõlmata mis tahes kapitali, mida keskne vastaspool hoiab lisaks oma miinimumkapitalinõuetele, et täita määruse (EL) nr 648/2012 artikli 16 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktis osutatud teatamiskünnis –, enne kui ta kasutab muid finantsseisundi taastamise meetmeid, mis nõuavad rahalist panust kliirivatelt liikmetelt.

Need täiendavad eelrahastatud sihtotstarbelised omavahendid, mis on eraldiseisvad määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 lõikes 4 osutatud eelrahastatud omavahenditest, ei tohiks moodustada vähem kui 10 % ega rohkem kui 25 % määruse (EL) nr 648/2012 artikli 16 lõike 2 kohaselt arvutatud riskipõhistest kapitalinõuetest, olenemata sellest, kas need nõuded on väiksemad või suuremad kui nimetatud määruse artikli 16 lõikes 1 osutatud alkapital.

- (21) Keskne vastaspool peaks esitama oma finantsseisundi taastamise kava pädevale asutusele, kes peaks edastama kava põhjendamatu viivitusega määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt loodud järelevalvekolleegiumile täieliku hinnangu saamiseks, mis tehakse kolleegiumi ühisotsusega. Hinnata tuleks seda, kas kava on kõikehõlmav ning kas selle abil on võimalik keskse vastaspoole elujõulisuse õigeaegne taastamine, sealhulgas tõsistes finantsprobleemides.
- (22) Finantsseisundi taastamise kavas tuleks kõikehõlmavalt esitada meetmed, mille keskne vastaspool võtaks seoses kõigi sobitamata täitmata kohustustega, katmata kahjumiga, likviidsuse puudujäägiga või kapitali ebapiisavusega, samuti meetmed kõigi ammendatud eelrahastatud rahaliste vahendite taastamiseks ning likviidsusealased kokkulepped, et taastada keskse vastaspoole elujõulisus ja jätkuv suutlikkus täita oma tegevusloa nõudeid. Ei kriisilahendusametuse õigus kohaldada kriisilahendusel sissenõutavaid rahalisi makseid ega minimaalse lepingulise kohustuse nõue seoses finantsseisundi taastamisel sissenõutavate rahaliste maksetega tohiks mõjutada keskse vastaspoole õigust näha oma eeskirjades ette finantsseisundi taastamisel sissenõutavad rahalised maksed, mis on suuremad käesolevas määruses täpsustatud kohustuslikust minimaalsest lepingulisest kohustusest, ega mõjutada keskse vastaspoole riskijuhtimist.
- (23) Finantsseisundi taastamise kavas tuleks arvesse võtta ka küberrünnakuid, mis võivad tuua kaasa keskse vastaspoole finantsseisundi olulise halvenemise või määruse (EL) nr 648/2012 kohaste usaldatavusnõuete rikkumise riski.
- (24) Kesksete vastaspoolte peaksid tagama, et nende finantsseisundi taastamise kava ei ole diskrimineeriv ning et selle mõju ja sellega loodud stiimulid on tasakaalus. Finantsseisundi taastamise meetmete mõju kliirivatele liikmetele ja, kui asjakohane teave on kättesaadav, nende klientidele ning liidu või selle ühe või mitme liikmesriigi finantsüsteemile laiemalt peaks olema proportsionaalne. Eelkõige on vaja kesksel vastaspooltel kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012 tagada, et nende kliirivate liikmete riskipositsioonid keskse vastaspoole suhtes oleksid piiratud. Kesksete vastaspoolte peaksid tagama, et finantsseisundi taastamise kava koostamisse on kaasatud kõik asjakohased sidusrühmad, tagades olenevalt olukorrast nende kaasamise keskse vastaspoole riskikomiteesse ning nendega asjakohaselt konsulteerides. Kuna sidusrühmade arvamused võivad olla erinevad, peaksid kesksete vastaspoolte kehtestama selge korra, kuidas sidusrühmade eriarvamuste korral tegutseda ning kuidas lahendada sidusrühmade ja keskse vastaspoole vahelisi huvide konflikte.
- (25) Võttes arvesse kesksete vastaspoolte teenindatavate turgude ülemaailmset iseloomu, peaksid keskse vastaspoole tegevuseeskirjad sisaldama asjakohaseid lepingusätteid, et tagada keskse vastaspoole suutlikkus kohaldada vajaduse korral finantsseisundi taastamise võimalusi kolmanda riigi õigusega reguleeritavatele lepingutele või varale või kolmandates riikides asuvatele ettevõtjatele.

- (26) Kui keskne vastaspool ei esita nõuetekohast finantsseisundi taastamise kava, peaks pädevatel asutustel olema võimalik nõuda keskselt vastaspoolelt vajalike meetmete võtmist kava oluliste puuduste kõrvaldamiseks, et tugevdada keske vastaspoole äritegevust ning tagada, et keskne vastaspool suudab maksejõuetuse korral kahjumi jaotada, oma kapitali taastada ja vajaduse korral taastada oma sobitatud portfelli. See õigus peaks võimaldama pädevatel asutustel võtta ennetusmeetmeid ulatuses, mis on vajalik puuduste kõrvaldamiseks ja seega finantsstabiilsuse eesmärkide saavutamiseks.
- (27) Erandjuhtudel, kui vähendatakse muutuvtagatise tulu väärtust pärast muud kui kohustuste mittetäitmise juhtumit ning kui finantsseisundi taastamine on edukas, peaks pädeval asutusel olema võimalik nõuda, et keskne vastaspool hüvitaks oma kliirivatele liikmetele rahamaksete teel proportsionaalselt kahju, mida nad on kandnud lisaks oma lepingulistele kohustustele, või kohasel juhul nõuda, et keskne vastaspool emiteeriks keske vastaspoole tulevases kasumist osasaamist võimaldavaid omandiõiguse instrumente.
- (28) Kriisilahenduse kavandamine on tulemusliku kriisilahenduse oluline osa. Kava peaks koostama keske vastaspoole kriisilahendusamet ja selles tuleks ühiselt kokku leppida kriisilahenduse kolleegiumis. Kava peaks hõlmama laia valikut stsenaariume, eristades stsenaariume, mis on tingitud kohustuste mittetäitmise juhtumitest, muudest kui kohustuste mittetäitmise juhtumitest ja mõlema kombinatsioonist, samuti eri liiki muid kui kohustuste mittetäitmise juhtumeid. Ametiasutustel peaks olema kogu vajalik teave, et teha kindlaks kriitilised funktsioonid ja tagada nende täitmise jätkumine. Kriisilahenduse kava sisu peaks siiski olema vastavuses keske vastaspoole tegevusega ja tema kliirivate toodete liikidega ning see peaks põhinema muu hulgas keske vastaspoole antud teabel. Selleks et hõlbustada kriisilahendusel sissenõutavate rahaliste maksete ning kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole kohustusi täitvale kliirivale liikmele makstava tulu vähendamise täitmisele pööramist, tuleks keske vastaspoole tegevuseeskirjadesse lisada viide kriisilahendusametuse õigusele nõuda selliseid kriisilahendusel sissenõutavaid rahalisi makseid ja makstava tulu vähendamist. Vajaduse korral peaksid keske vastaspoole tegevuseeskirjad, milles on kliirivate liikmetega lepinguliselt kokku lepitud, sisaldama sätteid, millega tagatakse muude kriisilahenduse meetmete täitmisele pööramine kriisilahendusametuse poolt.
- (29) Kriisilahendusametustel peaks kriisilahenduskõlblikkuse hindamise alusel olema õigus nõuda kas otse või pädeva asutuse vahendusel keske vastaspoole õigusliku või tegevusliku struktuuri ja korralduse muutmist, et võtta vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, mille abil vähendada kriisilahenduse vahendite rakendamist oluliselt pärssivaid asjaolusid või need kõrvaldada ning kindlustada ettevõtjate kriisilahenduskõlblikkus. Võttes arvesse nende konsolideerimisgruppide erinevat struktuuri, millesse kesksed vastaspoole kuuluvad, struktuuride erinevusi võrreldes pangandusgruppidega ning erinevaid õigusraamistikke, mida kohaldatakse selliste konsolideerimisgruppide üksikute ettevõtjate suhtes, peaks keske vastaspoole kriisilahendusametustel olema keske vastaspoole pädeva asutusega konsulteerides võimalik hinnata, kas muudatuste nõudmine keske vastaspoole või tema otse või kaudse kontrolli all oleva konsolideerimisgrupi mis tahes ettevõtja õiguslikus või tegevuslikus struktuuris toob kaasa selliseid muudatusi selle konsolideerimisgrupi struktuurides, millesse keskne vastaspool kuulub, mis võivad viia õigusliku vaidlustamise või täitmisele pööratavusega seotud probleemideni, olenevalt konkreetsetest õiguslikest asjaoludest. Kriisilahendusametustel peaks selliste kriisilahendust pärssivate asjaolude kõrvaldamise viiside hindamisel olema võimalik soovitada muid kriisilahenduskõlblikkuse meetmeid kui muudatuste nõudmine konsolideerimisgrupi õiguslikus või tegevuslikus struktuuris, kui selliste alternatiivsete meetmete kasutamine kõrvaldaks kriisilahendust pärssivad asjaolud võrdväärset viisil.
- (30) Kriisilahenduse kavade ja kriisilahenduskõlblikkuse hindamise osas on igapäevastest järelevalvekaalutlustest olulisem vajadus tagada restruktureerimismeetmete kiire võtmine, et kindlustada keske vastaspoole kriitiliste funktsioonide jätkumine ja säilitada finantsstabiilsus. Kui kriisilahenduse kolleegiumi liikmete vahel esineb erimeelsusi seoses otsustega keske vastaspoole kriisilahenduse kava, keske vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse hinnangu ja kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaolude kõrvaldamise kohta, peaks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽⁶⁾ artikliga 19 täitma vahendaja rolli Euroopa Järelevalveamet (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (ESMA). ESMA siduvat vahendamist peaks ette valmistama ESMA asutusesisene komitee ning ESMA peaks seda kaaluma, võttes arvesse asjaolu, et ESMA liikmetel on pädevus tagada finantsstabiilsus ja teha järelevalvet kliirivate liikmete üle mitmes liikmesriigis. ESMA asutusesisesesse komiteesse tuleks vaatlusena kutsuda osalema teatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010⁽⁷⁾ kohased pädevad asutused, pidades silmas, et sellised asutused täidavad sarnaseid ülesandeid direktiivi 2014/59/EL alusel. Siduv vahendamine ei tohiks takistada mittesiduvat vahendamist muudel juhtudel vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 31. Vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 38 ei või selline siduv vahendamine mõjutada liikmesriikide eelarvepoliitilist vastutust.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveamet (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveamet (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

- (31) Võib osutada vajalikuks, et keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas oleksid sätestatud tingimused, mille olemasolul emattevõtja või muu konsolideerimisgruppi kuuluv ettevõtja sõlmib samasse konsolideerimisgruppi kuuluva keskse vastaspoolega võimaliku lepinguliselt siduva finantstoetuse kokkuleppe või annab talle tagatise või muus vormis tegevustoetust. Selliste kokkulepete läbipaistvus maandaks finantsraskustes kesksele vastaspoolele toetust andva konsolideerimisgrupi ettevõtja likviidsust ja maksevõimet ohustavaid riske. Seega tuleks kõiki selliste kokkulepete muudatusi, mis mõjutavad konsolideerimisgrupi toetuse kvaliteeti ja laadi, käsitada finantsseisundi taastamise kava läbivaatamise eesmärgil olulise muudatusena.
- (32) Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavades sisalduva teabe tundlikkust arvestades tuleks nende kavade suhtes kohaldada kohaseid konfidentsiaalsussätteid.
- (33) Pädevad asutused peaksid edastama finantsseisundi taastamise kavad ja nende muudatused asjaomastele kriisilahendusasutustele ning viimased peaksid edastama kriisilahenduse kavad ja nende muudatused pädevatele asutustele, nii et kõiki asjaomaseid asutusi hoitakse olukorraga pidevalt ja täielikult kursis.
- (34) Finantsstabiilsuse säilitamiseks on vajalik, et pädevad asutused oleksid suutelised peatama keskse vastaspoole finants- ja majandusliku olukorra halvenemise enne, kui keskne vastaspool jõuab punkti, kus ametiasutustel ei ole muud võimalust kui algatada selle suhtes kriisilahendusmenetlus või suunata kesket vastaspoolt muutma oma finantsseisundi taastamise meetmeid, kui neil võiks olla negatiivne mõju üldisele finantsstabiilsusele. Pädevatele asutustele tuleks seega anda varajase sekkumise õigused, et vältida või minimeerida finantsstabiilsusele või klientide huvidele avalduvat negatiivset mõju, mis võiks tuleneda sellest, et keskne vastaspool võtab teatavaid meetmeid. Varajase sekkumise õigused tuleks pädevatele asutustele anda lisaks õigustele, mis on neile ette nähtud liikmesriikide õigusega või määrusega (EL) nr 648/2012 muudel asjaoludel kui need, mida loetakse varajase sekkumise juhtudeks. Varajase sekkumise õiguste hulka peaks kuuluma õigus piirata võimalikult suures ulatuses omakapitali ja omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sealhulgas keskse vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, või need keelata, käivitamata seejuures kohustuste mittetäitmise juhtumit, ja samuti õigus piirata kõiki määruse (EL) nr 648/2012 artikli 26 lõike 5 kohase keskse vastaspoole tasustamispoliitika kaudu määratletud muutuvtasu makseid ning vabatahtlike pensionihüvitiste või lahkumishüvitiste makseid kõrgemale juhtkonnale või need maksed keelata või külmutada.
- (35) Varajase sekkumise õiguste raames ning kooskõlas liikmesriigi õiguse asjakohaste sätetega peaks pädeval asutusel olema võimalik nimetada ajutine haldur, kes asendab keskse vastaspoole juhtorganit ja kõrgemat juhtkonda või teeb ajutiselt nendega koostööd. Ajutise halduri ülesanne peaks olema kasutada kõiki temale antud õigusi talle nimetamisel seatud mis tahes tingimustel, eesmärgiga edendada lahenduste leidmist keskse vastaspoole finantsseisundi parandamiseks. Ajutise halduri nimetamine ei tohiks põhjendamatult riivata liidu ja liikmesriikide äriühinguõiguse kohaseid aktsionäride või omanike õigusi või menetluslikke kohustusi ning seejuures tuleks seoses investeringute kaitsega täita liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi.
- (36) Finantsseisundi taastamise ja varajase sekkumise etapis peaksid aktsionärid säilitama kõik oma õigused. Nad peaksid kaotama õigused alles siis, kui keskse vastaspoole suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus. Finantsseisundi taastamise ajal tuleks omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sealhulgas keskse vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, võimalikult suures ulatuses piirata või need keelata, käivitamata seejuures kohustuste mittetäitmise juhtumit. Kriisilahendusmenetluses peaksid kahjumi katma esimeses järjekorras keskse vastaspoole aktsionärid sellisel viisil, millega minimeeritakse oht, et aktsionärid vaidlustavad kahjumi katmise, kuna neile sel viisil tekitatud kahju on suurem kui kahju, mida nad oleksid kandnud tavalises maksejõuetusmenetluses, mida tuntakse ka „võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttena“. Kriisilahendusmenetluses peaks olema võimalik võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttest kõrvale kalduda. Sellegipoolest peaks aktsionäriil või võlausaldajal, kes kannab suuremat kahju, kui ta oleks kandnud tavalises maksejõuetusmenetluses, olema õigus vahe hüvitamisele.
- (37) Kriisilahenduse raamistikuga tuleks ette näha kriisilahendusmenetluse algatamine õigeaegselt enne keskse vastaspoole maksejõuetust. Kesket vastaspoolt tuleks pidada maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks, kui ta rikub või lähiajal tõenäoliselt rikub tegevusloa kehtivuse jätkumisega seotud nõudeid, kui tema finantsseisundi taastamise menetlus ei ole tema elujõulisust taastanud või tõenäoliselt ei taasta seda, kui keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda täita mõnd kriitilist funktsiooni, kui keskse vastaspoole vara on kohustustest väiksem või jääb lähiajal tõenäoliselt kohustustest väiksemaks, kui keskne vastaspool ei suuda või lähiajal tõenäoliselt ei suuda õigeaegselt oma võlgu või muid kohustusi tasuda või kui keskne vastaspool vajab erakorralist avaliku sektori finantstoetust. Asjaolu, et keskne vastaspool ei vasta kõigile tegevusloa nõuetele, ei tohiks siiski iseenesest õigustada kriisilahendusmenetluse algatamist.

- (38) Keskpanga erakorralise likviidsusabi andmist, kui selline võimalus on olemas, ei peaks käsitlema tingimusena, mis näitab, et keskne vastaspool ei suuda või lähiajal ei suuda oma kohustusi täita nende sissenõutavaks muutumisel. Selleks et säilitada finantsstabiilsus, eelkõige süsteemse likviidsuspuudujäägi korral, ei tohiks riigigarantiid keskpankade pakutavatele likviidsusvahenditele ega riigigarantiid liikmesriigi majanduses tõsiste häirete kõrvaldamiseks hiljuti emiteeritud kohustustele käivitada kriisilahendusmenetluse algatamist, eeldusel et täidetud on teatavad tingimused.
- (39) Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) liikmed, muud sarnaseid ülesandeid täitvad liikmesriikide asutused, muud liidu ametiasutused, kelle ülesanne on valitsemissektori võla haldamine või kes on kaasatud valitsemissektori võla haldamise, ning Rahvusvaheliste Arvelduste Pank, samuti määruse (EL) nr 648/2012 artikli 1 lõigetes 4 ja 5 loetletud muud üksused saavad seoses oma tegevusega toimida kliiriva liikmena. Kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud kahjumi jaotamise vahendeid ei tohiks kõnealuste üksuste suhtes kohaldada. Samuti ei peaks kriisilahendusasutused rakendama nende üksuste suhtes kahjumi jaotamise vahendeid, et vältida avaliku sektori raha ohtu seadmist.
- (40) Kui keskne vastaspool täidab kriisilahenduse tingimusi, peaks keskse vastaspoolte kriisilahendusasutuse käsituses olema ühtlustatud kriisilahenduse vahendid ja õigused. Need peaksid võimaldama kriisilahendusasutusel käsitleda nii kohustuste mittetäitmise juhtumitest kui ka muudest kui kohustuste mittetäitmise juhtumitest või mõlema kombinatsioonist tulenevaid stsenaariume. Nende kasutamine peaks toimuma ühesugustel tingimustel ja eesmärkidel ning ühesuguste üldpõhimõtete kohaselt. Eelkõige ei peaks selliste vahendite või õiguste rakendamine mõjutama piiriüleste konsolideerimisgrupide tulemuslikku kriisilahendust.
- (41) Kriisilahenduse peamine eesmärk peaks olema tagada kriitiliste funktsioonide katkematu täitmine, vältida negatiivset mõju finantsstabiilsusele ning kaitsta avaliku sektori vahendeid.
- (42) Maksejõuetu keskse vastaspoolte kriitiliste funktsioonide täitmist tuleks jätkata kriisilahenduse vahendite rakendamise teel, kuid korraldada see asjakohasel juhul ümber juhtimises tehtavate muudatuste abil, kasutades nii palju kui võimalik erasektori vahendeid ja toetumata erakorralisele avaliku sektori finantstoetusele. Selle eesmärgi võiks saavutada katmata kahjumi jaotamise ning keskse vastaspoolte sobitatud portfelli taastamise teel, rakendades kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi puhul positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendeid või muust kui kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi puhul kapitaliinstrumentide allahindamist või tagamata kohustuste allahindamist ja konverteerimist omakapitaliks, et katta kahjum ja rekapiitalizeerida keskne vastaspool. Selleks et vältida valitsuse stabiliseerimisvahendite rakendamise vajadust, peaks kriisilahendusasutus saama samuti kasutada kriisilahendusel sissenõutavaid rahalisi makseid pärast muud kui kohustuste mittetäitmise juhtumit. Keskse vastaspoolte või konkreetse kliirimisteenuse peaks saama müüa ka sellisele maksevõimelisele kolmandast isikust kesksele vastaspooltele või ühendada sellise maksevõimelise kolmandast isikust keskse vastaspoollega, kes on suuteline tegelema üle antud kliirimistevõimega ja seda haldama. Kooskõlas eesmärgiga säilitada keskse vastaspoolte kriitilised funktsioonid peaks kriisilahendusasutus enne eespool kirjeldatud meetmete võtmist üldjuhul pöörama täitmisele kõik keskse vastaspoolte suhtes võetud, kuid täitmata lepingulised kohustused vastavalt sellele, kuidas need nõutaks sisse keskse vastaspoolte tegevuseeskirjade alusel, sealhulgas eelkõige kliirivate liikmete lepingulised kohustused teha finantsseisundi taastamisel sissenõutavaid rahalisi makseid või võtta üle kohustusi mittetäitvate kliirivate liikmete positsioonid, tehes seda enampakkumisel või kasutades muid keskse vastaspoolte tegevuseeskirjades kindlaksmääratud võimalusi, ning võetud, kuid täitmata lepingulised kohustused, millega kohustatakse muid pooli kui kliirivad liikmed andma mis tahes liiki finantstoetust.
- (43) Turu usalduse hoidmiseks ja negatiivse mõju ülekandumise minimeerimiseks on vaja tegutseda kiiresti ja otsustavalt. Kui kriisilahenduse tingimused on täidetud, ei tohiks keskse vastaspoolte kriisilahendusasutus avalikes huvides asjakohaste ja koordineeritud kriisilahenduse meetmete võtmisega viivitada. Keskne vastaspool võib maksejõuetuks muutuda asjaoludel, mis nõuavad asjaomase kriisilahendusasutuse viivitamatut tegutsemist. Seega peaks sellisel asutusel olema lubatud võtta kriisilahenduse meetmeid olenemata sellest, kas keskne vastaspool on võtnud meetmeid oma finantsseisundi taastamiseks, ning kehtestamata kohustust kasutada kõigepealt varajase sekkumise õigusi.
- (44) Kriisilahenduse meetmete võtmisel peaks keskse vastaspoolte kriisilahendusasutus võtma arvesse ja järgima meetmeid, mis on ette nähtud kriisilahenduse kolleegiumis koostatud kriisilahenduse kavades, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusasutus leiab juhtumi asjaolusid arvestades, et kriisilahenduse eesmärgi on võimalik saavutada tulemuslikumalt meetmetega, mida ei ole kriisilahenduse kavas ette nähtud. Kriisilahendusasutus peaks võtma arvesse otsuste tegemise üldpõhimõtteid, sealhulgas vajadust tasakaalustada keskse vastaspoolte eri sidusrühmade huvid ning tagada läbipaistvus seoses liikmesriikide ametiasutustega ja nende kaasamine, kui kavandatud otsus või meede võib mõjutada finantsstabiilsust või eelarvevahendeid. Eelkõige peaks kriisilahendusasutus teavitama kriisilahenduse kolleegiumi kavandatavatest kriisilahenduse meetmetest, sealhulgas juhul, kui sellised meetmed kalduvad kriisilahenduse kavast kõrvale.

- (45) Omandiõiguse riive peaks olema proportsionaalne finantsstabiilsuse riskiga. Seepärast tuleks kriisilahenduse vahendeid rakendada ainult nende kesksete vastaspoolte suhtes, kes täidavad kriisilahenduse tingimusi, eriti juhul, kui see on vajalik finantsstabiilsuse eesmärgi saavutamiseks avalikes huvides. Kriisilahenduse vahendid ja kriisilahendusõigused võivad takistada aktsionäridel, võlausaldajatel, kliirivatel liikmetel ning asjakohasel juhul kliirivate liikmete klientidel oma õiguste kasutamist. Seepärast tuleks kriisilahenduse meetmeid võtta üksnes siis, kui see on vajalik avalikes huvides, ning nende õiguste mis tahes riive peaks olema kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga („põhiõiguste harta“).
- (46) Keskse vastaspoole mõjutatud aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad ei peaks kandma suuremat kahju kui nad oleksid kandnud siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid ja selle asemel oleks talt nõutud kõigi täitmata kohustuste täitmist vastavalt kohustuste mittetäitmist käsitlevatele keskse vastaspoole eeskirjadele või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud lepingupõhiste kokkulepetele ning kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses („võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõte“). Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara osalise üleandmise korral erasektorist pärit omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele tuleks järelejäanud osa kriisilahendusmenetluses olevast kesksest vastaspoolest likvideerida tavalises maksejõuetusmenetluses.
- (47) Selleks et kaitsta aktsionäride, kliirivate liikmete ja muude võlausaldajate õigusi, tuleks kehtestada selged reeglid seoses keskse vastaspoole vara ja kohustuste hindamisega ning sellise kohtlemise hindamisega, mille osaliseks aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad oleksid saanud juhul, kui kriisilahendusamet ei oleks kriisilahenduse meetmeid võtnud. Sellega seoses tuleks võrrelda kohtlemist, mille osaliseks aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad tegelikult kriisilahendusmenetluses said, ning kohtlemist, mille osaliseks nad oleksid saanud juhul, kui kriisilahendusamet ei oleks keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid võtnud ning nad oleksid selle asemel pidanud täitma võimalikud kohustused vastavalt keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavale või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepetele ning kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses. Kriisilahenduse käigus on rahaliste maksete sissenõudmine, mis peaks olema ette nähtud kesksete vastaspoolte tegevuseeskirjades, kriisilahendusametuse õigus. Seda ei saa kasutada keskne vastaspool või haldur või likvideerija maksejõuetusmenetluses ning seetõttu ei tohiks see olla osa kohtlemisest, mille osaliseks aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad oleksid saanud siis, kui kriisilahendusamet ei oleks kriisilahenduse meetmeid võtnud. Kohustusi täitvale kliirivale liikmele makstava mis tahes tulu summa vähendamise õiguse kasutamine kriisilahendusametuse poolt, kui see ületab sellise vähendamise jaoks lepinguliselt kokku lepitud piirmäärasid, ei tohiks samuti olla osa kohtlemisest, mille osaliseks aktsionärid, kliirivad liikmed või muud võlausaldajad oleksid saanud siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud kriisilahenduse meetmeid.

Kui aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad on saanud oma nõuete eest makseid või hüvitist väiksemas ulatuses kui siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid ja nad oleksid selle asemel pidanud täitma võimalikud täitmata kohustused vastavalt kohustuste mittetäitmist käsitlevatele keskse vastaspoole eeskirjadele või muudele tema tegevuseeskirjades sätestatud lepingupõhiste kokkulepetele ning kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses, peaks neil olema õigus vahe hüvitamisele. Kliendid tuleks hõlmata sellesse võrdlusesse ning neil peaks olema õigus erisugusest kohtlemisest tingitud vahe hüvitamisele üksnes siis, kui on olemas lepinguline alus klientide otsesteks nõueteks keskse vastaspoole vastu, mis teeb neist keskse vastaspoole võlausaldajad. Üksnes sellistel juhtudel saab kriisilahendusamet kontrollida oma meetmete otsest mõju. Kõnealust võrdlust peaks olema võimalik vaidlustada eraldi kriisilahendusotsusest. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada menetluse üle, mida kasutatakse aktsionäridele, kliirivatele liikmetele ja muudele võlausaldajatele erisugusest kohtlemisest tingitud kindlakstehtud vahe hüvitamiseks.

- (48) Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse meetmed võivad kaudselt mõjutada kliente ja kaudseid kliente, kes ei ole keskse vastaspoole võlausaldajad, sellisel määral, mil finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kulud on kõnealustele klientidele ja kaudsetele klientidele kohaldatavate lepingupõhiste kokkulepete alusel üle kantud. Seepärast tuleks keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse stsenaariumi mõju klientidele ja kaudsetele klientidele samuti käsitleda neile kliirimisteenuseid osutavate kliirivate liikmete ja klientidega sõlmitud samade lepingupõhiste kokkulepete kaudu. Seda on võimalik saavutada, tagades, et kui lepingupõhised kokkulepped võimaldavad kliirivatel liikmetel kanda oma klientidele edasi kriisilahenduse vahendite negatiivsed tagajärjed, sisaldavad need lepingupõhised kokkulepped ka samaväärsel ja proportsionaalsel alusel klientide õigust hüvitisele, mida kliirivad liikmed keskselt vastaspoolelt saavad, või sellise hüvitise raha ekvivalendile või tulule, mida nad saavad pärast võlausaldajate võrdse kohtlemise nõude kohaldamist, sellisel määral, mil need on seotud klientide positsioonidega. Selliseid sätteid tuleks kohaldada ka sellistele lepingupõhiste kokkulepetele, mille on sõlminud kliendid ja kaudsed kliendid, kes osutavad kaudseid kliirimisteenuseid oma klientidele.
- (49) Keskse vastaspoole tõhusa kriisilahenduse tagamiseks tuleks hindamisprotsessi käigus võimalikult täpselt kindlaks määrata kogu kahjum, mis tuleb jaotada, et keskne vastaspool saaks taastada avatud positsioonide sobitatud portfelli ja täita maksekohustused. Maksejõuetu keskse vastaspoole vara ja kohustuste hindamine peaks põhinema õiglastel, konservatiivsetel ja realistlikel eeldustel kriisilahenduse vahendite rakendamise hetkel. Keskse vastaspoole

finantsseisund ei tohiks hindamise käigus siiski kuidagi mõjutada kohustuste väärtust. Küsimuse pakilisust arvestades peaks kriisilahendusametustel olema võimalik teha maksejõuetu keskse vastaspoole vara või kohustuste kiirhindamine. See hindamine peaks olema esialgne ning kehtima seni, kuni on toimunud sõltumatu väärtuse hindamine.

- (50) Keskse vastaspoole kriisilahendusmenetluse algatamisel peaks kriisilahendusametust pöörama täitmisele kõik keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud täitmata lepingulised kohustused, sealhulgas rakendamata finantsseisundi taastamise meetmed, välja arvatud juhul, kui muu kriisilahenduse õiguse või vahendi kasutamine on asjakohasem, et leevendada negatiivset mõju finantsstabiilsusele või tagada õigeaegselt keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide täitmine. Kriisilahendusametustel peaks olema õigus, kuid mitte kohustus pöörata kõnealused lepingulised kohustused täitmisele ka pärast kriisilahendust, kui nende täitmisele pööramisest hoidumise põhjused enam ei kehti. Selleks et lubada kliirivatele liikmetel ja teistel asjaomastel isikutel allesjäänud kohustuste täitmisele pööramiseks ette valmistuda, peaks kriisilahendusametust asjaomastele kliirivatele liikmetele ja muudele isikutele allesjäänud kohustuste täitmisele pööramise otsusest ette teatama. Etteteatamise periood peaks olema kolm kuni kuus kuud.

Kriisilahendusametust peaks mõjutatud kliirivate liikmete ja kõigi teiste olemasolevaid ja täitmata kohustusi omavate isikute pädevate ametuste ja kriisilahendusametustega konsulteerides kindlaks määrama, kas lepinguliste kohustuste täitmisele pööramisest hoidumise põhjused on lakanud kehtimast ning kas allesjäänud kohustused tuleks täitmisele pöörata. Kui need põhjused endiselt kehtivad, peaks kriisilahendusametust hoiduma kõnealuste kohustuste täitmisele pööramisest. Täitmata lepinguliste kohustuste edasilükatud täitmisele pööramisest saadud tulu tuleks kasutada selleks, et katta avaliku sektori vahendid, mida on kasutatud võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevate selliste nõuete tasumiseks, mis on tingitud kriisilahendusametust otsusest hoiduda kõnealuste kohustuste täitmisele pööramisest või valitsuse stabiliseerimisvahendi kohaldamisest. Kriisilahendusametust peaks kasutama täitmisele pööramise edasilükkamise õigust üksnes sel määral, mil see ei riku võlausaldajate võrdse kohtlemise kaitsemeetet seoses sidusrühmaga, kelle suhtes edasilükatud täitmisele pööramist kohaldatakse. Kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi korral peaks kriisilahendusametust taastama keskse vastaspoole sobitatud portfelli ning jaotama katmata kahjumi positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendite abil. Muust kui kohustuste mittetäitmisest tulenev kahjum tuleks katta regulatiivse kapitali instrumentidest ning jaotada aktsionäride vahel vastavalt nende kahjumikatmisvõimele kas omandiõiguse instrumentide tühistamise või üleandmise või tõsise lahjenduse teel. Kui nendest instrumentidest ei piisa, peaks kriisilahendusametustel olema õigus tagamata võlg ja kohustused alla hinnata vastavalt nendest tulenevate nõuete rahuldamisjärgule kohaldatava riikliku maksejõuetusõiguse alusel ning rakendada vajalikul määral kahjumi jaotamise vahendeid, seadmata seejuures ohtu finantsstabiilsust laiemalt.

- (51) Kui pärast kahjumi katmist ja, kui see kohaldub, keskse vastaspoole sobitatud portfelli taastamist on keskse vastaspoole eelrahastatud vahendid endiselt ammendunud, peaks kriisilahendusametust tagama, et kõnealused vahendid taastatakse regulatiivsete nõuete täitmiseks vajalikul tasemel kas keskse vastaspoole tegevuseeskirjades ette nähtud vahendite jätkuva rakendamise teel või muude meetmete abil. Eelkõige peaks kriisilahendusametustel olema võimalik maksta kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele, kellel oleks olnud õigus saada hüvitist võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte alusel kahjumi jaotamise vahendite rakendamise tõttu, mille tulemusel kannavad kliirivad liikmed suuremat kahju kui see, mida nad oleksid kandnud keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest tulenevate kohustuste alusel, hüvitisi omandiõiguse instrumentide, võlainstrumentide või instrumentidega, millega tunnustatakse nõuet keskse vastaspoole tulevase kasumi suhtes. Hüvitise summa ja vormi hindamisel võib kriisilahendusametust kaaluda näiteks keskse vastaspoole rahanduslikku usaldusväarsust, hüvitisena kasutatavate instrumentide kvaliteeti ning võlausaldajate võrdse kohtlemise kaitsemeetet. Asjakohase stiimulite struktuuri säilitamiseks tuleks sellise hüvitise puhul võtta arvesse seda, millises ulatuses on kliiriv liige toetanud keskse vastaspoole finantsseisundi taastamist, ning seega ka kliirivate liikmete allesjäänud täitmata lepingulisi kohustusi keskse vastaspoole ees. Selline hüvitis tuleks arvata maha õigusest võlausaldajate võrdse kohtlemisega seotud maksele.
- (52) Samuti peaksid kriisilahendusametust tagama, et keskse vastaspoole kriisilahenduse kulud on minimaalsed ja et samasse klassi kuuluvaid võlausaldajaid koheldakse võrdsetl. Kriisilahendusametustel peaks olema võimalik võtta võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttest kõrvale kalduvaid kriisilahenduse meetmeid juhul, kui see on põhjendatud avaliku huviga saavutada kriisilahenduse eesmärgid ning on proportsionaalne käsitletava riskiga. Selliste meetmete kasutamisel ei tohiks kriisilahendusametust diskrimineerida kedagi kodakondsuse alusel.
- (53) Keskse vastaspoole kriisilahendus ei tohiks tuua kaasa erakorralise avaliku sektori finantstoetuse taotlemist. Kasutada olevaid finantsseisundi taastamise vahendeid ja kriisilahenduse vahendeid, eelkõige allahindamise vahendit, tuleks rakendada nii ulatuslikult kui võimalik enne keskele vastaspoolele antavat avaliku sektori kapitalisüsti või samaväärset erakorralist avaliku sektori finantstoetust või koos nendega. Erakorralise avaliku sektori finantstoetuse kasutamine maksejõuetute ametuste kriisilahenduse toetuseks peab toimuma viimase võimalusena, olema ajaliselt piiratud ning olema kooskõlas asjakohaste riigiabi sätetega.

- (54) Tõhus kriisilahenduskord peaks minimeerima maksumaksjate kanda jäävad maksejõuetu keskse vastaspoole kriisilahenduse kulud. See peaks tagama, et kesksete vastaspoolte kriisilahendus ei sea ohtu finantsstabiilsust. Allahindamise ning kahjumi ja positsioonide jaotamise vahenditega tuleks see eesmärk saavutada, tagades, et maksejõuetu keskse vastaspoole võlausaldajate hulgas oleval aktionaaridel ja vastaspooltel kannavad asjakohase kahju ning asjakohase osa keskse vastaspoole maksejõuetusest tulenevatest kuludest. Allahindamise ning kahjumi ja positsioonide jaotamise vahendid annavad seega kesksete vastaspoolte aktionaaridele ja vastaspooltele tugevama stiimuli keskse vastaspoole olukorra jälgimiseks tavaoludes, kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu soovitustega, mis on esitatud nende dokumendis „Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions“.
- (55) Selleks et tagada, et kriisilahendusametustel oleks vajalik paindlikkus kahjumi ja positsioonide vastaspooltele jaotamiseks eri olukordades, on asjakohane, et kõnealustel ametustel oleks võimalus rakendada positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendeid nii juhul, kui eesmärk on kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kriitiliste kliirimisteenuste jätkumine, kui ka juhul, kui kriitilised teenused kantakse üle sildasutusena toimivale kesksel vastaspoolele või kolmandale isikule ning keskse vastaspoole järelejääv osa lõpetab seejärel tegevuse ja likvideeritakse.
- (56) Kui positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendeid rakendatakse eesmärgiga taastada maksejõuetu keskse vastaspoole elujõulisus ja võimaldada tal oma tegevust jätkata, peaks kriisilahendusega koos toimuma juhtkonna väljavahetamine, välja arvatud juhul, kui juhtkonna säilitamine on asjakohane ja vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, ning seejärel keskse vastaspoole ja selle tegevusvaldkondade restruktureerimine nii, et tegeletakse keskse vastaspoole maksejõuetuse põhjustega. Restruktureerimine tuleks saavutada, rakendades ettevõtte reorganiseerimise kava, mis peaks olema kooskõlas restruktureerimiskavaga, mille esitamist võidakse keskselt vastaspoolelt riigiabi raamistiku kohaselt nõuda.
- (57) Positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendeid tuleks kasutada keskse vastaspoole sobitatud portfelli taastamiseks, täiendava kahjumi tõkestamiseks ja täiendavate vahendite omandamiseks, et aidata keskset vastaspoolt rekapiitaliseerida ja tema eelrahastatud vahendeid taastada. Nende vahendite tõhususe ja eesmärgipärasuse tagamiseks peaks olema võimalik nende kohaldamine võimalikult paljude eri lepingute suhtes, millest tulenevad maksejõuetu keskse vastaspoole tagamata kohustused või sobitamata portfell. Need peaksid ette nägema võimaluse kohustusi mittetäitva liikme positsioonide enampakkumiseks ülejäänud kliirivate liikmete seas või positsioonide sundjaotamiseks niivõrd, kui võrd finantsseisundi taastamise kavasse kuuluvaid vabatahtlikke kokkuleppeid ei ole enne kriisilahendusmenetluse algatamist täielikult kasutatud, kohustusi mittetäitvate kliirivate liikmete lepingute, mõjutatud kliirimisteenuse või varaklassi lepingute ja keskse vastaspoole muude lepingute osaliseks või täielikuks lõpetamiseks, sellistele liikmetele ja asjakohasel juhul nende klientidele väljaminevate muutuvtagatise maksete väärtuse täiendavaks vähendamiseks, finantsseisundi taastamise kavas sätestatud finantsseisundi taastamisel sissenõutavate kasutamata rahaliste maksete sissenõudmiseks, täiendavate kriisilahendusel sissenõutavate rahaliste maksete sissenõudmiseks, keskse vastaspoole emiteeritud kapitali- ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamiseks ning võlainstrumentide aktsiateks konverteerimiseks. See sisaldab võimalust rakendada kahjumi jaotamise vahendeid, et anda panus sobitatud portfelli taastamisse, tagades kesksel vastaspoolele vahendid enampakkumise vastuvõtmiseks, mis võimaldab kesksel vastaspoolel kohustusi mittetäitva liikme positsioonid jaotada või teha makseid seoses lõpetatud lepingutega.
- (58) Kui kriisilahendusametustel rakendab kahjumi jaotamise vahendit, mis võimaldab vähendada keskse vastaspoole poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtust, peaks kriisilahendusametustel tuginema muutuvtagatise käsitlemisele kooskõlas keskse vastaspoole kontostruktuuriga, keskse vastaspoole poolt finantsseisundi taastamise korral kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtuse vähendamise rakendamisele, kui see on kohaldatav, ning võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttele.
- (59) Kriisilahendusametustel peaks finantsstabiilsusele avalduvat mõju nõuetekohaselt arvesse võttes ja viimase võimalusena olema teatavatel tingimustel võimalik mõned lepingud täielikult või osaliselt positsioonide ja kahjumi jaotamisest välja jätta. Kõnealuste väljajätmist kohaldamisel peaks nende arvessevõtmiseks olema võimalik suurendada muudele lepingutele määratud riskipositsioonide või kahjumi taset, tingimusel et järgitakse võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtet.
- (60) Kui kriisilahenduse vahendeid on rakendatud keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide või elujõulise äritegevuse üleandmiseks usaldusväärsele ettevõtjale, näiteks eraõiguslikule omandajale või sildasutusena toimivale kesksel vastaspoolele, tuleks keskse vastaspoole järelejääänud osa likvideerida kohase aja jooksul, pidades silmas maksejõuetu keskse vastaspoole võimalikku vajadust osutada teenuseid või anda toetust, et võimaldada omandajal või sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel kõnealuse üleandmise tulemusel omandatud tegevusega tegelemist või teenuste osutamist.
- (61) Ettevõtte võõrandamise vahend peaks võimaldama ametiasutustel keskse vastaspoole või tema äritegevuse osade müüki ühele või mitmele omandajale ilma aktsionaaride nõusolekuta. Ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamisel peaksid ametiasutused korraldama asjaomase keskse vastaspoole või selle äritegevuse osa turundamise avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil, püüdes samas saavutada võimalikult kõrge müügihinna.

- (62) Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara või kohustuste üleandmisest ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamisel tekkiva puhastulu peaks saama likvideerimismenetlusse jäetud ettevõtja. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentide üleandmisest ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamisel tekkiva puhastulu peaksid saama aktsionärid. Omandaja makstud vastusooritusest peaksid kasu saama ka kohustusi täitvad kliirivad liikmed, kes on kandnud kahju. Sellise netotulu või kasu suhtes tuleks kohaldada kriisilahenduse raames antud avaliku sektori vahendite täielikku taastamist. Tulu arvutamisel tuleks sellest maha arvata keskse vastaspoole maksejõuetuse tõttu ja kriisilahenduse käigus tekkinud kulud.
- (63) Selleks et ettevõtte võõrandamine toimuks õigel ajal ning et kaitsta finantsstabiilsust, tuleks olulise osaluse omandajat hinnata õigeaegselt, et ei tekiks viivitust ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamisel. Keskne vastaspool, omandaja või mõlemad, olenevalt ettevõtte võõrandamise vahendi mõjust ja omandamise vormist, peaksid saama kasutada kehtivaid makse- ja arveldussüsteemide ning muude seotud finantsturutaristute ja kauplemiskohtade liikmesuse ja nendele juurdepääsu õigusi või need säilitada. Sellistest õigustest ei tohiks ilma jätta ei asjaomaste liikmesuse või osaluskriteeriumide mittetäitmise ega ebapiisava krediidireitingu alusel. Omandaja, kes kõnealuseid kriteeriume ei täida, saab selliseid õigusi kasutada üksnes kriisilahendusasutuse poolt kindlaksmääratud ajavahemiku vältel.
- (64) Enne ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist maksejõuetu keskse vastaspoole turundamise ning võimalike omandajatega peetavate läbirääkimiste kohta käiv teave on tõenäoliselt süsteemse tähtsusega. Finantsstabiilsuse tagamiseks on oluline, et selle teabe avalikustamist (mis on nõutav vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 596/2014)⁽⁸⁾ saaks edasi lükata nii kaua, kui on vajalik keskse vastaspoole kriisilahenduse kavandamiseks ja struktureerimiseks kooskõlas turukuritarvitusi käsitlevates normides lubatud viivitusega.
- (65) Sildasutusena toimiva keskse vastaspoole kui täielikult või osaliselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse omanduses või kriisilahendusasutuse kontrolli all oleva keskse vastaspoole peamine eesmärk peaks olema tagada, et oluliste finantsteenuste osutamine kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliirivatele liikmetele ja klientidele jätkuks ning et olulised finantstegevused ei katkeks. Sildasutusena toimivat kesket vastaspool tuleks juhtida kui elujõulist tegevust jätkavat ettevõtjat ning see tuleks lasta uuesti turule niipea, kui tingimused selleks on sobilikud, või likvideerida, kui see ei ole enam elujõuline.
- (66) Kui ühtegi muud valikut ei saa kasutada või kui tõendatavalt ei ole need piisavad finantsstabiilsuse säilitamiseks, peaks olema võimalik valitsuse osalus omakapitalitoetuse või ajutiselt riigi omandisse võtmise kujul kooskõlas kohaldatavate riigiabi reeglitega, sealhulgas keskse vastaspoole tegevuse restruktureerimine. Moraaliriski vältimiseks tuleks sellist erakorralist avaliku sektori finantstoetust anda üksnes viimase võimalusena, see peaks olema ajutine ning see tuleks alati taastada kohase ajavahemiku jooksul. Seega peaksid liikmesriigid kehtestama tervikliku ja usaldusväärse vahendite taastamise korra, takistamata seejuures valitsuse stabiliseerimisvahendite rakendamist. Valitsuse stabiliseerimisvahendite rakendamine ei mõjuta keskpankade rolli finantsüsteemile võimaliku likviidsuse pakkumise korral keskpankade ainukaalutusõiguse alusel, isegi stressiolukordades.
- (67) Selleks et tagada kriisilahendusasutusele võimalus rakendada kahjumi ja positsioonide jaotamise vahendeid kolmandates riikides asuvate ettevõtjatega sõlmitud lepingute suhtes, peaks see võimalus olema ette nähtud keskse vastaspoole tegevuseeskirjades.
- (68) Kriisilahendusasutustel peaksid olema kõik vajalikud õiguspärased volitused, mida saaks kriisilahenduse vahendite rakendamisel erinevates kombinatsioonides kasutada. See peaks hõlmama õigust anda maksejõuetu keskse vastaspoole omandiõiguse instrumente, vara, õigusi ja kohustusi üle muule ettevõtjale, näiteks teisele kesksele vastaspoolele või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele, õigust hinnata alla või tühistada maksejõuetu keskse vastaspoole omandiõiguse instrumente või hinnata alla või konverteerida tema kohustusi, õigust hinnata alla muutuvtagatist, õigust pöörata täitmisele kõik kolmandate isikute poolt keskse vastaspoole ees täitmata kohustused (sealhulgas finantsseisundi taastamisel sissenõutavad rahalised maksed, nagu on sätestatud keskse vastaspoole tegevuseeskirjades, ja positsioonide jaotamine), õigust nõuda sisse kriisilahendusel sissenõutavad rahalised maksed, õigust lõpetada keskse vastaspoole lepingud osaliselt või täielikult, õigust vahetada välja juhtkond ning õigust seada nõuete tasumisele ajutine moratorium. Keskne vastaspool ning tema juhtorgani ja kõrgema juhtkonna liikmed peaksid olema vastutavad keskse vastaspoole maksejõuetuse eest vastavalt liikmesriigi tsiviil- või kriminaalõigusele.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvitusse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

- (69) Kriisilahendusraamistik peaks hõlmama menetluslikke nõudeid, millega tagatakse, et kriisilahenduse meetmetest teavitatakse korrektselt ning et need avalikustatakse. Arvestades aga, et teave, mis kriisilahenduse käigus kriisilahendusasutuste ja nende kutseliste nõustajate kätte satub, on tõenäoliselt tundlik, peaksid enne kriisilahendusotsuse avalikustamist kehtima selle teabe suhtes mõjusad konfidentsiaalsusnõuded. Arvesse tuleb võtta asjaolu, et finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade sisu ning üksikasju puudutav teave ja nende kavade hindamise tulemused võivad avaldada kaugeleulatuvat mõju, eriti asjaomastele ettevõtjatele. Tuleb eeldada, et mis tahes teave otsuse kohta enne selle tegemist, olenemata sellest, kas see puudutab kriisilahenduse tingimuste täitmist, konkreetse vahendi kasutamist või menetluse ajal võetavat meedet, mõjutab asjaomase meetmega seotud avalikke ja erahuve. Juba teave selle kohta, et kriisilahendusasutus konkreetset kesket vastaspoolt uurib, võib avaldada sellele keskele vastaspoolele kahjulikku mõju. Seetõttu tuleb sellise teabe puhul nagu finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade sisu ja üksikasjad ning sellega seoses tehtava hindamise tulemused tagada asjakohased konfidentsiaalsuse säilitamise mehhanismid.
- (70) Kriisilahendusasutustel peaksid olema lisaõigused, millega tagatakse omandiõiguse instrumentide või võlainstrumentide ning vara, õiguste ja kohustuste, sealhulgas positsioonide ja seotud tagatiste üleandmise tulemuslikkus. Kooskõlas käesolevas määruses täpsustatud kaitsemeetmetega peaksid sellised õigused sisaldama õigust kõrvaldada ülekantud instrumentidelt või varalt kolmandate isikute õigused ning õigust lepinguid täitmisele pöörata ning näha ette ülekantud vara ja omandiõiguse instrumentide saajaga vastastikuste kokkulepete jätkuv kehtivus. Samas ei peaks see mõjutama töötajate õigust lõpetada tööleping. Samuti ei peaks see mõjutama poole õigust lõpetada leping kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoolega või selle konsolideerimisgrupi ettevõtjaga muul põhjusel kui maksejõuetu keske vastaspoole kriisilahendus. Kriisilahendusasutustel peaks olema ka lisaõigus nõuda, et allesjäänud keskne vastaspool, mis likvideeritakse tavalises maksejõuetusmenetluses, osutaks teenuseid, mis on vajalikud, et võimaldada kesksel vastaspoolel, kellele vara, lepingud või omandiõiguse instrumendid ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamisel või sildasutusena toimiva keske vastaspoole vahendi rakendamisel üle anti, tegeleda oma äritegevusega.
- (71) Arvestades, et tulenevalt liikmesriigis ja liidus avalduvatest tõsistest riskidest finantsstabiilsusele võib olla vaja võtta kriisiohjemeetmeid viivitamata, peaksid liikmesriigi õiguse kohased menetlused, mis on seotud kriisiohjemeetme jaoks eelneva kohtuliku heakskiidu taotlemise ja sellise taotluse kohtuliku arutamisega, toimuma kiiresti. Võttes arvesse nõuet võtta kriisiohjemeetmeid viivitamata, peaks kohus tegema oma otsuse teatavaks 24 tunni jooksul ja liikmesriigid peaksid tagama selle, et asjaomane ametiasutus saaks teha otsuse kohe pärast seda, kui kohus on oma otsuse teinud. See ei tohiks piirata huvitatud isikute õigust taotleda kohtult otsuse tühistamist piiratud aja jooksul pärast seda, kui kriisilahendusasutus on kriisiohjemeetmeid rakendanud.
- (72) Kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 47 on asjaomastel isikutel õigus nõuetekohasele menetlusele ning tõhusale õiguskaitsevahendile neid mõjutavate meetmete vastu. Kriisilahendusasutuste tehtud otsuseid peaks olema võimalik seetõttu edasi kaevata.
- (73) Riiklike kriisilahendusasutuste võetavad kriisilahenduse meetmed võivad nõuda majanduslikke hinnanguid ja ulatuslikku kaalutlusruumi. Riiklikel kriisilahendusasutustel on olemas asjatundlikkus, mida on vaja kõnealuste hinnangute andmiseks ja kaalutlusruumi asjakohase kasutamise kindlaksmääramiseks. Seetõttu on oluline tagada, et liikmesriikide kohtud tugineksid asjaomaseid kriisiohjemeetmeid läbi vaadates riiklike kriisilahendusasutuste tehtud majanduslikele hinnangutele. Kõnealuste hinnangute keerulisus ei tohiks siiski takistada liikmesriikide kohtuid uurimast seda, kas tõendid, millele kriisilahendusasutus tugines, on faktiliselt täpsed, usaldusväärsed ja sidusad, kas need tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida tuleks keerulise olukorra hindamisel arvesse võtta, ja kas ta on suuteline tõendite pinnalt tehtud järeldusi põhjendama.
- (74) Et hõlmata äärmiselt kiireloomulisi olukordi ning kuna kriisilahendusasutuse otsuse peatamine võib takistada kriitiliste funktsioonide täitmise jätkumist, on vaja ette näha, et kaebuse esitamine ei tohiks automaatselt peatada vaidlustatud otsuse mõju ning kriisilahendusasutuse otsus peaks kuuluma viivitamata täitmisele.
- (75) Lisaks, kui see on vajalik selleks, et kaitsta kolmandaid isikuid, kes on heas usus omandanud kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole vara, lepinguid, õigusi ja kohustusi kriisilahendusasutuste poolt kriisilahendusõiguste kasutamise raames, ning selleks, et tagada finantsturgude stabiilsus, ei tohiks kaebeõigus mõjutada haldustoiminguid või tehinguid, mille aluseks on tühistatud otsus. Niisugustel juhtudel peaksid ebaõige otsuse puhul kohaldatavad õiguskaitsevahendid seepärast piirduma mõjutatud isikute kantud kahju hüvitamisega.

- (76) Tõhusa kriisilahenduse ja kohtualluvuse konfliktide vältimise huvides on, et maksejõuetu keskse vastaspoole suhtes ei algatataks ega jätkataks tavalist maksejõuetusmenetlust, kui kriisilahendusamet on rakendamas oma kriisilahendusõigusi või kriisilahenduse vahendeid, välja arvatud kriisilahendusametuse algatusel või nõusolekul. On kasulik ja vajalik teatavad lepingulised kohustused piiratud ajaks peatada, et kriisilahendusametusele oleks aega kriisilahenduse vahendeid rakendada. Seda ei tohiks siiski kohaldada maksejõuetu keskse vastaspoole kohustustele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ⁽⁹⁾ alusel määratud süsteemide, sealhulgas muude kesksete vastaspoolte ja keskpankade ees. Direktiiviga 98/26/EÜ vähendatakse makse- ja väärtpapierarveldussüsteemides osalemisega seonduvat riski, eelkõige vähendades häireid sellise süsteemi osalise maksejõuetuse korral. Selleks et tagada kõnealuse kaitse asjakohane kohaldamine kriisilukorras ja ühtlasi säilitada makse- ja väärtpapierarveldussüsteemide korraldajate ja muude turuosaliste piisav kindlustunne, ei tohiks kriisiennetusmeetmeid ega kriisilahendusmeetmeid iseenesest käsitada maksejõuetusmenetlusena direktiivi 98/26/EÜ tähenduses, kui lepingukohaseid sisulisi kohustusi jätkuvalt täidetakse. Ent see ei tohiks kahjustada direktiivi 98/26/EÜ alusel määratud süsteemi toimimist ega õigust nimetatud direktiiviga tagatud tagatisele.
- (77) Selleks et tagada, et kriisilahendusametustel oleks, kui nad annavad vara ja kohustused üle eraõiguslikule omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele, piisavalt aega üleantavate lepingute kindlakstelemiseks, võiks olla asjakohane kehtestada proportsionaalsed kitsendused vastaspoolte õigustele finantslepingud lõpetada viia, kiirendada nende täitmist või lõpetada need muul viisil enne, kui üleandmine on sooritatud. Selline kitsendus oleks vajalik, et võimaldada ametiasutusel saada tõene ülevaade maksejõuetu keskse vastaspoole bilansist, ilma et selles kajastuksid väärtuste ja mahtude muutused, mis kaasneksid lepingu lõpetamise õiguste ulatusliku kasutamise. Selleks et riivata vastaspoolte lepingulisi õigusi minimaalselt vajalikul määral, peaks lepingu lõpetamise õiguste kitsendamine piirduma võimalikult lühikese ajaga ja kehtima ainult seoses kriisiennetusmeetme või kriisilahenduse meetmega, sealhulgas niisuguse meetme kohaldamisega vahetult seotud mis tahes sündmuse esinemisel, ning õigus lõpetada leping mõne muu rikkumise tõttu, sealhulgas võimendustagatiste maksmata või andmata jätmise tõttu, peaks alles jääma.
- (78) Selleks et säilitada õiguspärased kapitaliturukokkulepped, juhul kui mõned, kuid mitte kõik maksejõuetu keskse vastaspoole varad, lepingud, õigused ja kohustused antakse üle, on asjakohane kehtestada kaitsemeetmed, et takistada asjakohasel juhul seotud kohustuste, õiguste ja lepingute üksteisest eraldamist. Selline piirang teatud käitumisele omavahel seotud lepingute ja asjaomase tagatise suhtes peaks samuti hõlmama sama vastaspoolega sõlmitud lepinguid, mis on kaetud tagatiskokkulepetega, omandiõiguse üleminekul põhinevate finantstagatiskokkulepetega, tasaarvestuskokkulepetega, lepingu lõpuleviimisel tehtava tasaarvestuse kokkulepetega ning struktureeritud finantskokkulepetega. Kui kohaldatakse kaitsemeetmeid, peaksid kriisilahendusametused püüdma kanda kõik kaitstud kokkuleppega hõlmatud seotud lepingud üle või jätta need kõik järelejäänud maksejõuetule kesksele vastaspoolele. Need kaitsemeetmed peaksid tagama, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽¹⁰⁾ kohaldamisel avaldaks see võimalikult vähe mõju tasaarvestuskokkuleppega kaetud riskipositsioonide käsitlemisele regulatiivse kapitalina.
- (79) Liidu kesksed vastaspoolel osutavad teenuseid kolmandates riikides asuvatele kliirivatele liikmetele ja nende klientidele ning kolmandate riikide kesksed vastaspoolel osutavad teenuseid liidus asuvatele kliirivatele liikmetele ja nende klientidele. Rahvusvaheliselt tegutsevate kesksete vastaspoolte tulemuslikuks kriisilahenduseks on vajalik koostöö liikmesriikide ja kolmandate riikide ametiasutuste vahel. Sel eesmärgil peaks ESMA esitama suunised kolmandate riikide ametiasutustega sõlmitavate koostöökokkulepete asjakohase sisu kohta. Sellised koostöökokkulepped peaksid tagama tõhusa kavandamise, otsuste tegemise ja koordineerimise seoses rahvusvaheliselt tegutsevate kesksete vastaspooltega. Riiklikud kriisilahendusametused peaksid teatud juhtudel tunnustama kolmandate riikide kriisilahendusmenetlusi ja tagama nende täitmise. Samuti tuleks koostööd teha seoses liidu või kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tüarettevõtjate ning nende kliirivate liikmete ja nende klientidega.
- (80) Et tagada käesoleva määruse rikkumise korral halduskaristuste ühetaoline kohaldamine kõigis liikmesriikides, tuleks käesolevas määruses sätestada nende peamiste halduskaristuste ja muude haldusmeetmete loetelu, mis peavad kriisilahendusametustele ja pädevatele asutustele kättesaadavad olema, õigus kehtestada neid halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid kõigi rikkumise eest vastutavate juriidiliste ja füüsiliste isikute suhtes, samuti põhikriteeriumide loetelu, mille alusel määrata kindlaks kõnealuste halduskaristuste ja muude haldusmeetmete tase ja liik, ning rahaliste halduskaristuste suurus. Halduskaristuste ja muude haldusmeetmete puhul tuleks võtta arvesse selliseid

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpapierarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

tegureid nagu rikkumisest tulenev kindlakstehtud rahaline kasu, rikkumise raskusaste ja kestus, raskendavad või kergendavad asjaolud, samuti vajadus, et haldustrahvidel oleks hoiatav mõju, ning vajaduse korral peaksid need hõlmama trahvi vähendamist koostöö eest kriisilahendusametuse või pädeva asutusega. Halduskaristuste kehtestamisel ja avaldamisel tuleks järgida põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi.

- (81) Selleks et tagada järjepidev ühtlustamine ja turuosaliste piisav kaitse kogu liidus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte ja ESMA koostatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, et kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14 täpsustada järgmisi elemente: a) kriisilahenduse kolleegiumide toimimise kirjaliku korra ja kirjalike menetluste sisu; b) keskse vastaspoole poolt finantsseisundi taastamisel kasutatavate täiendavate eelrahastatud sihtotstarbeliste omavahendite summa arvutamise ja säilitamise meetodika ning menetlused, mille abil keskne vastaspool saab juhul, kui sellised omavahendid ei ole kättesaadavad, võtta finantsseisundi taastamise meetmeid, mis nõuvad kohustusi täitvatelt kliirivatelt liikmetelt osamakseid ja seejärel selliste kliirivatele liikmetele hüvitist maksta; c) finantsseisundi taastamise kavade hindamise meetodika; d) kriisilahenduse kavade sisu; e) keskse vastaspoole aastakasumi jaotamise kord, maksimaalne ajavahemik ja maksimaalne osakaal hüvitismehhanismi alusel finantsseisundi taastamise raames; f) väärtuse hindamise läbiviimisega seotud elemendid; g) meetodika, mille abil arvutada täiendava kahjumi puhver, mis tuleb lisada esialgsele väärtuse hindamisele; h) minimaalsed elemendid, mis tuleks lisada ettevõtte reorganiseerimise kavasse; i) kriteeriumid, millele ettevõtte reorganiseerimise kava peab vastama; j) võimaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte alusel toimuva lõpliku väärtuse hindamise meetodika; k) tingimused, mis võimaldavad kliirivatel liikmetel kanda hüvitist edasi oma klientidele kooskõlas lepingulise sümmeetria põhimõttega, ning tingimused, mille alusel neid peetakse proportsionaalseks.
- (82) Komisjonil peaks olema võimalus peatada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kriisilahendusametuse või pädeva asutuse taotlusel, omal algatusel või kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliiriva liikme järelevalve eest vastutava pädeva asutuse taotlusel ja pärast ESMA mittesiduva arvamuse saamist määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 kohased kliirimiskohustused konkreetse vastaspoole liigi või börsiväliste tuletisinstrumentide konkreetsete liikide osas, mida kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool kliirib. Kliirimiskohustuse peatamise otsus tuleks vastu võtta ainult juhul, kui see on vajalik finantsstabiilsuse ja turu usalduse säilitamiseks, ennekõike selleks, et vältida negatiivse mõju ülekandumist ning vastaspoole ja investorite ulatuslikke ja ebakindlaid riskipositsioone keskse vastaspoole suhtes. Sellise otsuse vastuvõtmiseks peaks komisjon seoses nende börsiväliste tuletisinstrumentidega, mille kliirimise peatamist taotletakse, võtma arvesse kriisilahenduse eesmärgi, määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud kriteeriume, millega kehtestatakse kliirimiskohustus börsiväliste tuletisinstrumentide suhtes ning seda kas kliirimiskohustus on vaja peatada, et säilitada finantsstabiilsus ja finantsturgude nõuetekohane toimimine liidus. ESMA-l peaks olema võimalik nõuda, et komisjon peataks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 600/2014 ⁽¹⁾ sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõude, kui ta leiab, et kliirimiskohustuse peatamine on oluline muudatus kohustusliku kauplemiskoha nõude kriteeriumides. Peatamine peaks olema ajutine ja seda peaks olema võimalik pikendada. Samuti tuleks suurendada määruse (EL) nr 648/2012 artikli 28 kohase keskse vastaspoole riskikomitee rolli, et innustada veelgi keskset vastaspoolt juhtima oma riske ettevaatlikult ja suurendama oma vastupidavust.

Riskikomitee liikmetel peaks olema võimalus teavitada pädevat asutust sellest, kui keskne vastaspool ei järgi riskikomitee nõuandeid, ning kliirivate liikmete ja klientide esindajatel riskikomitees peaks olema võimalus kasutada esitatud teavet, et jälgida oma riskipositsioone keskse vastaspoole suhtes, kooskõlas konfidentsiaalsuse kaitse meetmetega ja ilma, et see piiraks konkurentsioiguses sellise teabe vahetamise kohta sätestatud piirangute kohaldamist. Lisaks peaks ka kesksete vastaspoole kriisilahendusametustel olema juurdepääs kogu vajalikule teabele kauplemistehingute kohta. Seega tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja määrust (EL) 2015/2365 ⁽²⁾ vastavalt muuta.

- (83) Selleks et tagada finantsstabiilsuse nõukogu intressimäära võrdlusaluste reformi nõuetekohane rakendamine, on vaja tagada turuosalistele selgus, et tehingutele, mis on tehtud või mida on uuendatud enne kliirimise või võimendustagatise nõuete kohaldamist selliste börsiväliste tuletistehingute suhtes, mille puhul järgitakse intressimäära võrdlusalust (varasemad tehingud), ei kohaldata määruses (EL) nr 648/2012 ettenähtud nõudeid, kui nende tehingute uuendamise ainus eesmärk on intressimäära võrdlusaluste reformi rakendamine või selle rakendamise ettevalmistamine. Sel viisil hoitaks samuti ära oht, et kõnealuste varasemate tehingute liidu vastaspoolel on ette valmistamata olukorraks, kus konkreetset võrdlusalust oluliselt muudetakse või selle väljaandmine lõpetatakse, vähendades seeläbi seonduvaid finantsstabiilsuse probleeme. Selline lähenemisviis on kooskõlas Baseli pangajärelevalve komitee (BCBS) ja Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) rahvusvaheliste suunistega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1).

- (84) Kesksete vastaspoolte kriisilahenduse tulemuslikuks rakendamiseks ei tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/47/EÜ⁽¹³⁾ ette nähtud kaitsemeetmeid kohaldada piirangute suhtes, mis puudutavad finantstagatiskokkuleppe täitmisele pööramist või pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe mõju, ega lõpetamisel toimuvat tasaarvestust või tasaarvestust käsitleva sätte suhtes, mis on ette nähtud käesoleva määrusega.
- (85) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid (EL) 2017/1132,⁽¹⁴⁾ 2004/25/EÜ⁽¹⁵⁾ ja 2007/36/EÜ⁽¹⁶⁾ sisaldavad norme nimetatud direktiivide kohaldamisalasse kuuluvate kesksete vastaspoolte aktsionäride ja võlausaldajate kaitseks. Olukorras, kus kriisilahendusametused peavad käesoleva määruse alusel kiiresti tegutsema, võivad kõnealused normid takistada kriisilahendusametusi võtmast tulemuslikke kriisilahendusmeetmeid ning rakendamast kriisilahenduse vahendeid ja kriisilahendusõigusi. Seetõttu tuleks direktiivi 2014/59/EL kohaseid erandeid laiendada õigusaktidele, mis on vastu võetud vastavalt käesolevale määrusele. Selleks et tagada sidusrühmade maksimaalne õiguskindlus, peaksid erandid olema määratletud selgelt ja kitsalt ning neid tuleks kasutada üksnes avalikes huvides ja juhul, kui kriisilahendusmenetluse käivitavad tingimused on täidetud.
- (86) Selleks et hoida ära nõuete dubleerimist, tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL ja määrust (EL) nr 806/2014⁽¹⁷⁾ muuta, et jätta nende kohaldamisalast välja ettevõtjad, kes on saanud tegevusloa ka määruse (EL) nr 648/2012 alusel.
- (87) Määruse (EL) nr 600/2014 artikli 54 lõikes 2 on ette nähtud üleminekuperiood, mille jooksul ei kohaldata kõnealuse määruse artikleid 35 või 36 nende kesksete vastaspoolte või kauplemiskohtade suhtes, kes on esitanud oma pädevale asutusele taotluse kasutada börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide osas üleminekukorda. Üleminekuperiood, mille jooksul võis riiklik pädev asutus kauplemiskoha või keskse vastaspoolte seoses börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega kõnealuse määruse artiklite 35 ja 36 kohaldamisalast välja jätta, lõppes 3. juulil 2020. Praegune turukeskkond, mida iseloomustab COVID-19 pandeemia põhjustatud suur ebakindlus ja volatiilsus, mõjutab negatiivselt kesksete vastaspoolte ja kauplemiskohtade toiminguid, suurendades nende operatsiooniriske. Suurenenud riskid koos piiratud suutlikkusega hinnata juurdepääsutaotlusi ning hallata tehinguvoogude liikumist võivad mõjutada turgude nõuetekohast toimimist või finantsstabiilsust. Lisaks on kõnealuse määrusega börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide puhul ette nähtud uus kord juurdepääsuks elutähtsatele turutaristutele, mille eesmärk on luua parem tasakaal nende taristute vahelise konkurentsi ja vajaduse vahel säilitada nende tegevuse terviklikkus.
- Seega, kuigi kõnealuse määrusega püütakse luua finantstaristute jaoks konkurentsituatsioon, ei peaks ettevõtted eeldama, et kehtivad normid ja prioriteedid säilitatakse, kui majandusolud muutuvad, eelkõige tõsise majanduskriisi tagajärjel. See kehtib eeskätt valdkonnas, kus seosed elutähtsate turutaristute, nagu kauplemis- ja kliirimistaristu vahel nõuavad erakordset tegevuslikku vastupidavust, kuna igasugused tõrked nendes elutähtsates taristutes oleksid suureks ohuks finantsstabiilsusele. COVID-19 pandeemia tagajärjel lükatakse börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega seotud kauplemis- ja kliirimisteenuseid pakkuvate kauplemiskohtade ja kesksete vastaspoolte jaoks ette nähtud uue avatud juurdepääsu korra kohaldamise kuupäev edasi ühe aasta võrra, kuni 3. juulini 2021.
- (88) Selleks et tagada kesksete vastaspoolte kriisilahendusametuste esindatus kõigil asjakohastel foorumitel ning et tagada ESMA-le vajalik oskusteave kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahendusega seotud ülesannete täitmiseks, tuleks määrust (EL) nr 1095/2010 muuta, et lisada kesksete vastaspoolte riiklikud kriisilahendusametused pädevate asutuste määratlusse, mis on kõnealuses määruses sätestatud.
- (89) Selleks et valmistada ette ESMA otsused seoses talle antud ülesannetega, mis hõlmavad eel- ja järelhindamise ning kriisilahenduse kolleegiumide ja kriisilahenduskavadega seotud tehniliste standardite eelnõude ning kriisilahenduse tingimusi ja siduvat vahendamist käsitlevate suuniste väljatöötamist, ning et tagada Euroopa järelevalveasutuse (Euroopa Pangandusjärelevalve) (EBA) ja selle liikmete igakülgne kaasamine nende otsuste ettevalmistamisse, peaks

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta (ELT L 142, 30.4.2004, lk 12).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta direktiiv 2007/36/EÜ noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise kohta (ELT L 184, 14.7.2007, lk 17).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).

ESMA looma asutusesisesse kriisilahenduskomitee („ESMA kriisilahenduskomitee“), mille liikmed oleksid kriisilahendusasutused. Vajaduse korral tuleks kutsuda vaatlejana osalema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013⁽¹⁸⁾ määratletud pädevad asutused, sealhulgas Euroopa Keskpank, ning direktiivis 2014/59/EL määratletud kriisilahendusasutused, sealhulgas määrusega (EL) nr 806/2014 loodud Ühtne Kriisilahendusnõukogu.

- (90) Kui valmistatakse ette kontseptuaalset raamistikku, mille abil hinnata kesksete vastaspoolte vastupidavust negatiivsetele turusuundumustele, tuleks konsulteerida ESMA kriisilahenduskomiteega, juhul kui kõnealune hindamine hõlmab keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korra koondmõju liidu finantsstabiilsusele. Sellistel juhtudel tuleks ESMA kriisilahenduskomiteega konsulteerida ka siis, kui hinnatakse selliste stressitestide tulemusi.
- (91) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhiõiguste hartas tunnustatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid.
- (92) Tehes otsuseid või võttes meetmeid käesoleva määruse alusel, peaksid pädevad asutused ja kriisilahendusasutused alati võtma nõuetekohaselt arvesse oma otsuste ja meetmete mõju teiste liikmesriikide finantsstabiilsusele ja majanduslikule olukorrale, kus keskse vastaspoolte tegevus on kohalike finantsturgude jaoks kriitilise tähtsusega või oluline, sealhulgas liikmesriikides, kus asuvad kliirivad liikmed ja, kui asjakohane teave on kättesaadav, nende kliendid, ning kus on asutatud seotud kauplemiskohad ja finantsturutaristud, sealhulgas koostalitlevad kesksed vastaspooled.
- (93) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt ühtlustada kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse norme ja menetlusi, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda kesksete vastaspoolte maksejõuetuse mõju tõttu liidus tervikuna paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (94) Käesoleva määruse kohaldamine tuleks edasi lükata kuni 12. augustini 2022, et kehtestada kõik olulised rakendusmeetmed ning anda kesksetele vastaspooltele ja teistele turuosalistele võimalus võtta vajalikke meetmeid nõuete täitmiseks. Siiski sõltub keskele vastaspoolele seatud nõue kasutada finantsseisundi taastamisel sihtotstarbelisi omavahendeid ning sõltuvad sätted, mis käsitlevad kliirivatele liikmetele hüvitise maksmist siis, kui finantsseisundi taastamisel kohaldatakse erakorraliselt muutuvtagatise tulu väärtuse vähendamist, asjakohaste regulatiivsete tehniliste standardite olemasolust. Seepärast on asjakohane lükata sellise sätte kohaldamise kuupäev edasi kuni 12. veebruarini 2023. Lisaks tuleks teatavaid sätteid, mida kohaldatakse keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamise kavade suhtes ning nende kavade vastuvõtmise ja läbivaatamise suhtes, sealhulgas finantsseisundi taastamise kava esitamise kohustust, kohaldada alates varasemast kuupäevast, kuna kõikidel kesksel vastaspooltel juba on finantsseisundi taastamise kavad, nagu on nõutud maksete ja turutaristu komitee ja IOSCO avaldatud finantsturutaristute põhimõtete kohaselt. Kesksed vastaspooled, kellele on juba antud määruse (EL) nr 648/2012 kohane tegevusluba, peaksid võtma asjakohased meetmed tagamaks, et nad on suutelised esitada oma finantsseisundi taastamise kavad oma pädevatele asutustele hiljemalt 12. veebruariks 2022. Neid finantsseisundi taastamise kavadega seotud sätteid tuleks kohaldada alates 12. veebruarist 2022. Kui käesoleva määruse teiste sätete kohaldatavaks muutumise hetkeks ei ole kriisilahendusasutusega keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamise kava osas konsulteeritud, peaks keskse vastaspoolte pädev asutus keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamise kava osas kriisilahendusasutusega viivitamata konsulteerima. Vastaspooltele õiguskindluse tagamiseks tuleks määrusesse (EL) nr 648/2012 tehtavaid muudatusi, mille eesmärk on tagada finantsstabiilsuse nõukogu intressimäära võrdlusaluste reformi nõuetekohane rakendamine, kohaldada alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
- (95) Tagamaks, et börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide jaoks ette nähtud avatud juurdepääsu korra kohaldamisest tingitud suurenenud operatsiooniriskid ei seaks ohtu turgude nõuetekohast toimimist ega finantsstabiilsust, ning et vältida järjepidevuse katkemist, on vaja selliseid üleminekuperioode tagasiulatavalt pikendada alates 4. juulist 2020 kuni 3. juulini 2021.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176 27.6.2013, lk 1).

- (96) Käesolev määrus peaks tagama, et kesksetel vastaspooltel on piisav kahjumikatmis- ja rekapitalizeerimisvõime, et tagada sujuv ja kiire kahjumi katmine ja rekapitalizeerimine võimalikult väikese mõjuga finantsstabiilsusele ning püüdes samal ajal vältida mõju maksumaksjatele. Kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu poolt välja töötatud ja rahvusvaheliselt kokkulepitud finantseerimisasutuste tõhusa kriisilahenduse korra põhimõtetega peaks käesolev määrus tagama, et kriisilahenduses katavad kahjumi esimeses järjekorras keskse vastaspoolte aktsionärid sellisel viisil, millega minimeeritaks nende poolse õigusliku vaidlustamise ohtu juhul, kui nende poolt kriisilahenduse käigus kantud kahju on suurem kui kahju, mida nad oleksid kandnud tavalises maksejõuetusmenetluses kooskõlas võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega. Finantsstabiilsuse nõukogu avaldas 15. novembril 2018 konsultatsioonidokumendi rahaliste vahendite kasutamise kohta keskse vastaspoolte kriisilahenduse toetamiseks ning keskse vastaspoolte omakapitali käsitlemise kohta kriisilahenduses.

Tuginedes kõnealuse dokumendi kohta saadud tagasisidele ja edasistele hinnangutele, kavatab finantsstabiilsuse nõukogu esitada 2020. aasta lõpus suunised selle kohta, kuidas tuleks kasutada omakapitali kesksete vastaspoolte kriisilahenduse korral viisil, millega minimeeritaks aktsionäride poolse õigusliku vaidlustamise ohtu, mis tuleneb võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisest. Pärast nende suuniste avaldamist peaks komisjon vaatama läbi käesolevas määruses sätestatud normide kohaldamise seoses omakapitali allahindamisega kriisilahenduses, võttes arvesse kõnealuseid rahvusvaheliselt kokkulepitud standardeid. Lisaks sellele konkreetsele läbivaatamisele peaks komisjon vaatama käesoleva määruse kohaldamise läbi viie aasta möödumisel selle jõustumise kuupäevast, võttes muu hulgas arvesse rahvusvahelisi arenguid. Üldine läbivaatamine peaks hõlmama vähemalt teatavaid kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahendusega seotud põhiküsimusi, nagu kriisilahendusametute kasutuses olevad rahalised vahendid muust kui kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi katmiseks ning kesksete vastaspoolte omavahendid, mida kasutatakse finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korral.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

REGULEERIMISESE JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse määruse (EL) nr 648/2012 kohase tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse normid ja menetlused ning normid kokkulepete kohta kolmandate riikidega kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse valdkonnas.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „keskne vastaspool“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud keskne vastaspool;
- 2) „kriisilahenduse kolleegium“ – vastavalt artiklile 4 loodud kolleegium;
- 3) „kriisilahendusamet“ – artikli 3 kohaselt liikmesriigi määratud amet;
- 4) „kriisilahenduse vahend“ – artikli 27 lõikes 1 sätestatud kriisilahenduse vahend;
- 5) „kriisilahendusõigus“ – artiklites 48–58 sätestatud õigus;
- 6) „kriisilahenduse eesmärgid“ – artiklis 21 sätestatud kriisilahenduse eesmärgid;

- 7) „pädev asutus“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 kohaselt liikmesriigi määratud asutus;
- 8) „kohustuste mittetäitmine“ – stsenaarium, kus keskne vastaspool on teatanud kohustuste mittetäitmisest:
 - a) ühe või mitme kliiriva liikme poolt vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 48 sätestatud menetlusele või
 - b) ühe või mitme koostalitleva keskse vastaspoole poolt vastavalt asjakohastele lepingupõhiste kokkulepetele või määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 52 sätestatud menetlusele;
- 9) „muu kui kohustuste mittetäitmine“ – stsenaarium, mille korral tekib kesksel vastaspoolel kahjum muul põhjusel kui kohustuste mittetäitmine, sealhulgas, kuid mitte ainult äritegevuse, väärtpaberite hoidmise või investeerimise ebaõnnestumise, õiguslünkade või süsteemi puuduliku toimimise tõttu või pettuse, sealhulgas küberünnakute tagajärjel tekkinud tõrgete tõttu;
- 10) „kriisilahenduse kava“ – keskse vastaspoole jaoks artikli 12 kohaselt koostatud kriisilahenduse kava;
- 11) „kriisilahenduse meede“ – otsus alustada keskse vastaspoole suhtes artikli 22 kohaselt kriisilahendusmenetlust, kriisilahenduse vahendi kohaldamist või ühe või enama kriisilahendusõiguse kasutamist;
- 12) „kliiriv liige“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 14 määratletud kliiriv liige;
- 13) „emaettevõtja“ – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 15 alapunktis a määratletud emaettevõtja;
- 14) „kolmanda riigi keskne vastaspool“ – keskne vastaspool, mille peakontor on asutatud kolmandas riigis;
- 15) „tasaarvestuskokkulepe (set-off)“ – kokkulepe, mille puhul kaks või enam nõuet või kohustust kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ja vastaspoole vahel võib üksteisega tasaarvestada;
- 16) „finantsturutaristu“ – keskne vastaspool, väärtpaberite keskodepositoorium, kauplemiseabehoidla, maksesüsteem või muu süsteem, mille liikmesriik on määratlenud või määranud vastavalt direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktile a;
- 17) „kauplemiskoht“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 4 määratletud kauplemiskoht;
- 18) „klient“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 15 määratletud klient;
- 19) „muu süsteemselt oluline ettevõtja“ – muu süsteemselt oluline ettevõtja, nagu on osutatud direktiivi 2013/36/EL artikli 131 lõikes 3;
- 20) „kaudne klient“ – ettevõtja, kes on loonud kliiriva liikmega kaudse kliirimiskorra määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõike 3 teise lõigu tähenduses;
- 21) „koostalitlev keskne vastaspool“ – keskne vastaspool, kellega on sõlmitud koostalitluskokkulepe;
- 22) „finantsseisundi taastamise kava“ – artikli 9 kohaselt keskse vastaspoole koostatav ja hallatav finantsseisundi taastamise kava;
- 23) „juhtorgan“ – juhatus, nõukogu või mõlemad, mis on moodustatud vastavalt liikmesriigi äriühinguõigusele ja kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 27 lõikega 2;
- 24) „järelevalvekolleegium“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõikes 1 osutatud kolleegium;
- 25) „kapital“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 25 määratletud kapital;
- 26) „kaskaadi põhimõte“ – kaskaadi põhimõtte kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45;
- 27) „kriitilised funktsioonid“ – tegevused, teenused või toimingud, mida pakutakse, osutatakse või tehakse keskse vastaspoole välistele kolmandatele isikutele ning mille seiskumine toob ühes või enamas liikmesriigis tõenäoliselt kaasa reaalmajanduse jaoks oluliste teenuste osutamise katkemise või häirib tõenäoliselt finantsstabiilsust keskse vastaspoole suuruse, turuosa, välise ja sisemise seotuse, keerukuse või piiriülese tegevuse tõttu, pidades eelkõige silmas kõnealuste tegevuste, teenuste ja toimingute asendatavust;

- 28) „konsolideerimisgrupp“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 16 määratletud konsolideerimisgrupp;
- 29) „seotud finantsturutaristu“ – finantsturutaristu, millega kesksel vastaspoolel on sõlmitud lepingupõhised kokkulepped, sealhulgas koostalitluskokkulepped;
- 30) „erakorraline avaliku sektori finantstoetus“ – riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikli 107 lõike 1 tähenduses või muu riigiülesel tasandil pakutav avaliku sektori finantstoetus, mis oleks riigiabi, kui seda antaks riigi tasandil, ning mida antakse keskse vastaspoole elujõulisuse, likviidsuse või maksevõime säilitamiseks või taastamiseks;
- 31) „finantslepingud“ – direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 100 määratletud lepingud ja kokkulepped;
- 32) „tavaline maksejõuetusmenetlus“ – maksejõuetusmenetlus võlgniku kõigi võlakohustuste suhtes, mille käigus võlgniku vara võõrandatakse täielikult või osaliselt ja määratakse likvideerija või haldur ning mida tavaliselt rakendatakse kesksete vastaspoolte suhtes vastavalt liikmesriigi õigusele ning mis on kehtestatud konkreetselt nende kesksete vastaspoolte suhtes või on üldiselt kohaldatav mis tahes juriidilise või füüsilise isiku suhtes;
- 33) „omandiõiguse instrumendid“ – aktsiad, osad, osakud, muud omandiõigust tõendavad instrumendid või instrumendid, mis on konverteeritavad aktsiateks, osadeks, osakuteks või muudeks omandiõiguse instrumentideks või annavad õiguse omandada aktsiaid, osi, osakuid või muid omandiõiguse instrumente, ning instrumendid, mis väljendavad osalust aktsiates, osades, osakutes või muudes omandiõiguse instrumentides;
- 34) „makrotasandi usaldatavusjärelevalvet teostav määratud riiklik asutus“ – asutus, mille ülesanne on teostada makrotasandi poliitikat, millele on osutatud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu riiklike asutuste makrotasandi usaldatavusjärelevalve alaseid pädevusi käsitleva 22. detsembri 2011. aasta soovitusel ESRB/2011/3 soovitusel B1;
- 35) „tagatisfond“ – keskse vastaspoole moodustatud tagatisfond kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 42;
- 36) „eelrahastatud vahendid“ – vahendid, mis on asjaomase juriidilise isiku valduses ja tema vabas käsutuses;
- 37) „kõrgem juhtkond“ – isik või isikud, kes tegelikult juhivad keskse vastaspoole tegevust, ning juhtorgani juhtiv liige või juhtivad liikmed;
- 38) „kauplemisteabehoidla“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 2 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/2365⁽¹⁹⁾ artikli 3 punktis 1 määratletud kauplemisteabehoidla;
- 39) „liidu riigiabi raamistik“ – ELi toimimise lepingu artiklitega 107, 108 ja 109 kehtestatud ning ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 4 või artikli 109 alusel vastu võetud määruste ja kõigi muude liidu aktidega, sealhulgas suuniste, teatiste ja teadetega, loodud raamistik;
- 40) „võlainstrumendid“ – võlakirjad ja muud liiki võõrandatavad tagamata võlainstrumendid, instrumendid, mille alusel tekib võlg või tunnustatakse võla olemasolu, ning instrumendid, mis annavad õiguse võlainstrumentide omandamiseks;
- 41) „alustamise tagatis“ – tagatised, mida kogub keskne vastaspool tagatise andnud kliirivate liikmete ja, kui see on asjakohane, koostalitlevate kesksete vastaspoolte suhtes võetud potentsiaalsete tuleviku riskipositsioonide katmiseks viimase tagatise kogumise ja positsioonide likvideerimise vahelisel ajal pärast kliiriva liikme või koostalitleva keskse vastaspoole kohustuste mittetäitmist;
- 42) „muutuvtagatis“ – kogutud või väljamakstud tagatised, et kajastada turuhinna tegelikest muutustest tulenevaid praegusi riskipositsioone;
- 43) „kriisilahendusel sissenõutavad rahalised maksed“ – vastavalt artiklile 31 kriisilahendusasutuse seadusjärgne õigus nõuda, et kliirivad liikmed annaksid kesksele vastaspoolele rahalisi vahendeid lisaks eelrahastatud vahenditele;
- 44) „finantsseisundi taastamisel sissenõutavad rahalised maksed“ – keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud lepingupõhistel kokkulepetel põhinev nõue kliirivatele liikmetele anda kesksele vastaspoolele rahalisi vahendeid, mis ei ole kriisilahendusel sissenõutavad rahalised maksed ja mis lisanduvad eelrahastatud vahenditele;

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtipaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1).

- 45) „üleandmise õigus“ – artikli 48 lõike 1 punktis c ja d sätestatud õigus anda aktsiad, osad või osakud, muud omandiõiguse instrumentid, võlainstrumentid, varad, õigused, kohustused või nende mis tahes kombinatsioon üle kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt saajale;
- 46) „tuletisinstrument“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 5 määratletud tuletisinstrument;
- 47) „tasaarvestuskokkulepe (*netting*)“ – kokkulepe, mille puhul mitu nõuet või kohustust saab konverteerida üheks netonõudeks, sealhulgas lõpetamisel toimuv tasaarvestus, mille puhul (mis tahes viisil määratletud) täitmist tingiva juhtumi toimumisel poolte kohustusi kiirendatakse, nii et need kuuluvad kohesele täitmisele või need lõpetatakse, ning kummalgi juhul konverteeritakse kohustused üheks netonõudeks või asendatakse ühe netonõudega; mõiste hõlmab lõpetamisel toimuvat tasaarvestust käsitlevaid sätteid, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/47/EÜ⁽²⁰⁾ artikli 2 lõike 1 punkti n alapunktis i, ja tasaarveldust, nagu on määratletud direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis k;
- 48) „kriisienneetusmeede“ – keskselt vastaspoolelt tema finantsseisundi taastamise kavas sisalduvate puuduste kõrvaldamise nõudmise õiguse kasutamine artikli 10 lõigete 8 ja 9 alusel, kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaoludega tegelemise või nende kõrvaldamise õiguste kasutamine artikli 16 alusel või varajase sekkumise meetme võtmine artikli 18 alusel;
- 49) „lõpetamisõigus“ – õigus leping üles öelda, õigus nõuda kohustuste täitmise kiirendamist või lõpuleviimist või tasaarvestamist (*set-off* ja *netting*) või sarnane säte, mis näeb ette lepingupoole kohustuse edasilükkamise, muutmise või kustutamise, või säte, mis takistab sellise lepingust tuleneva kohustuse tekkimist, mis muul juhul tekiks;
- 50) „omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe“ – direktiivi 2002/47/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis b määratletud omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe;
- 51) „pandikirj“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/2162⁽²¹⁾ artikli 3 punktis 1 määratletud pandikirj;
- 52) „kolmanda riigi kriisilahendusmenetlus“ – kolmanda riigi seaduste kohane meede kolmanda riigi keskse vastaspoole maksejõuetuse haldamiseks, mis on eesmärkide ja eeldatavate tulemuste poolest võrreldav käesoleva määruse kohaste kriisilahenduse meetmetega;
- 53) „asjaomane riiklik asutus“ – käesoleva määruse kohaselt või vastavalt direktiivi 2014/59/EL artiklile 3 määratud kriisilahendusasutus, pädev asutus või pädev ministeerium või liikmesriigi muu asutus, kellel on õigused seoses nende jurisdiktsioonis kliirimisteenuseid osutavate kolmandate riikide kesksete vastaspoolte varade, õiguste või kohustustega;
- 54) „asjaomane kolmanda riigi asutus“ – kolmanda riigi asutus, kes vastutab selliste funktsioonide täitmise eest, mis on võrreldavad kriisilahendusasutuste või pädevate asutuste funktsioonidega vastavalt käesolevale määrusele.

II JAOTIS

ASUTUSED, KRIISILAHENDUSE KOLLEEGIUM JA MENETLUSED

1. Jagu

Kriisilahendusasutused, kriisilahenduse kolleegiumid ja euroopa järelevalveasutuste osalus

Artikkel 3

Kriisilahendusasutuste ja pädevate ministeeriumide määramine

1. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu kriisilahendusasutust, millel on õigus rakendada käesolevas määruses sätestatud kriisilahenduse vahendeid ja kriisilahendusõigusi.

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43).

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/2162, mis käsitleb pandikirjade emiteerimist ja pandikirjade avalikku järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ ja 2014/59/EL (ELT L 328, 18.12.2019, lk 29).

Kriisilahendusasutuseks on liikmesriigi keskpank, pädev ministeerium, avalik-õiguslik haldusasutus või muu asutus, millele on antud avaliku halduse pädevus.

2. Kriisilahendusasutusel peavad olema vajalikud teadmised, ressursid ja tegevussuutlikkus kriisilahenduse meetmete võtmiseks ning oma õiguste kasutamiseks sellise kiiruse ja paindlikkusega, nagu on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

3. Kui käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud kriisilahendusasutusele on antud muid funktsioone, tuleb luua asjakohane struktuur, et hoida ära huvide konflikte kriisilahendusasutusele käesoleva määruse kohaselt antud funktsioonide täitmise ja sellisele asutusele antud kõigi muude funktsioonide täitmise vahel. Eelkõige tuleb kehtestada kord, et tagada kõnealuse kriisilahendusasutuse tegevuse tegelik sõltumatus, sealhulgas töötajad, aruandlusahelad ja otsustamisprotsess, mis on eraldiseisvad ülesannetest, mida kriisilahendusasutus võib täita keskse vastaspoole pädeva asutusena vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 22, ning ülesannetest, mida kriisilahendusasutus võib täita kliirivate liikmete pädeva asutusena, nagu on osutatud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis c.

4. Lõikes 3 esitatud nõuded ei välista seda, et mitme funktsiooniga või mitmest asutusest koosneva organisatsiooni kõrgeimal tasandil aruandlusahelad ühtivad või et töötajaid võib jagada eelnevalt kindlaksmääratud tingimustel kriisilahendusasutusele antud muude funktsioonide vahel, et tulla toime ajutise suure töökoormusega, või et kriisilahendusasutus võib kasutada jagatud töötajate eksperditeadmisi.

5. Määruse (EL) nr 648/2012 ja käesoleva määruse alusel järelevalve- ja kriisilahendusfunktsioone täitvad asutused ning nende asutuste nimel kõnealuseid funktsioone täitvad isikud teevad kriisilahenduse otsuste ettevalmistamisel, kavandamisel ja rakendamisel tihedat koostööd nii juhul, kui kriisilahendusasutus ja pädev asutus on eraldi üksused, kui ka juhul, kui neid funktsioone täidab üks ja sama üksus.

6. Kriisilahendusasutus võtab vastu ja avalikustab sise-eeskirjad, millega tagatakse lõikes 3 sätestatud nõuete, sealhulgas ametisaladuse hoidmise ja eri funktsionaalsete valdkondade vahelise teabevahetuse reeglite täitmine.

7. Liikmesriigid, kus ei ole asutatud ühtegi keskset vastaspoolt, võivad teha erandi lõikes 3 sätestatud nõuetest, välja arvatud nendest, mis puudutavad huvide konfliktide vältimise korda.

8. Iga liikmesriik määrab ühe ministeeriumi, mis vastutab käesoleva määruse alusel pädevale ministeeriumile usaldatud ülesannete täitmise eest.

9. Kui liikmesriigi kriisilahendusasutus ei ole pädev ministeerium, teavitab kriisilahendusasutus pädevat ministeeriumi põhjendamatult viivitusega käesoleva määruse kohaselt tehtud otsustest ja, juhul kui liikmesriigi õiguses ei ole sätestatud teisiti, peab ta saama ministeeriumi heakskiidu enne selliste otsuste rakendamist, millel on otsene eelarvemõju või süsteemne mõju, mis võib tõenäoliselt viia otsese eelarvemõju tekkimiseni.

10. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja määrusega (EL) nr 1095/2010 asutatud Euroopa järelevalveasutust (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet) (edaspidi „ESMA“) lõike 1 kohaselt määratud kriisilahendusasutustest.

11. Kui liikmesriik määrab lõike 1 kohaselt rohkem kui ühe kriisilahendusasutuse, hõlmab lõikes 10 osutatud teade järgmist:

- a) põhjused, mis õigustavad mitme asutuse määramist;
- b) ülesannete ja vastutuse jaotus nimetatud asutuste vahel;
- c) see, kuidas tagatakse nendevaheline kooskõlastamine, ning
- d) kriisilahendusasutus, mis on määratud kontaktasutuseks teiste liikmesriikide asjaomaste asutustega tehtava koostöö ja kooskõlastamise eesmärgil.

12. ESMA avaldab lõike 10 kohaselt teatatud kriisilahendusasutuste ja kontaktasutuste nimekirja.

Artikkel 4

Kriisilahenduse kolleegiumid

1. Keskse vastaspoole kriisilahendusametust moodustab artiklites 12, 15 ja 16 osutatud ülesannete täitmiseks kriisilahenduse kolleegiumi ning haldab ja juhatab seda ning tagab kriisilahenduse kolleegiumi liikmeteks olevate ametustega tehtava koostöö ja kooskõlastamise ning kohasel juhul kolmandate riikide pädevate ametuste ja kriisilahendusametustega tehtava koostöö.

Kriisilahenduse kolleegiumid kehtestavad kriisilahendusametuste ja muude asjaomaste ametuste jaoks raamistiku järgmistele ülesannete täitmiseks:

- a) asjakohase teabe vahetamine kriisilahenduse kavade koostamiseks (sealhulgas, et võtta arvesse kriisilahenduse kava rakendamise süsteemset mõju), ettevalmistavate ja ennetavate meetmete rakendamiseks ning kriisilahenduseks;
- b) kriisilahenduse kavade väljatöötamine kooskõlas artikliga 12;
- c) kesksete vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse hindamine kooskõlas artikliga 15;
- d) kesksete vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaolude tuvastamine, nendega tegelemine ja nende kõrvaldamine kooskõlas artikliga 16, ning
- e) kriisilahenduse kavade ja strateegiatest avalikkuse teavitamise koordineerimine.

2. Kriisilahenduse kolleegiumisse kuuluvad järgmised ametused:

- a) keskse vastaspoole kriisilahendusametust;
- b) keskse vastaspoole pädev ametust;
- c) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis c osutatud kliirivate liikmete pädevad ametused ja kriisilahendusametused, sealhulgas vajaduse korral Euroopa Keskpank (EKP) niisuguste ülesannete raames, mis on seotud krediitametuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega ühtse järelevalvemehhanismi raames ja mis on talle antud kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013, ⁽²⁾ ning Ühtne Kriisilahendusnõukogu talle kooskõlas määrusega (EL) nr 806/2014 antud rollis krediitametuste kriisilahendusametustena ühtse kriisilahendusametuste raames;
- d) kliirivate liikmete pädevad ametused ja kriisilahendusametused, mis ei ole punktis c osutatud ametused. Need pädevad ametused ja kriisilahendusametused teavitavad keskse vastaspoole kriisilahendusametust ja põhjendavad oma osalemist kolleegiumis, tuginedes oma hinnangule mõju kohta, mis keskse vastaspoole kriisilahendusel võib olla nende liikmesriigi finantsstabiilsusele;
- e) kliirivate liikmete klientide pädevad ametused või kriisilahendusametused, tingimusel et kolleegiumisse juba ei kuulu liige nende liikmesriigist kooskõlas käesoleva lõike punktidega c, d, f, g või h. Need ametused teavitavad keskse vastaspoole kriisilahendusametust ning põhjendavad oma osalemist kolleegiumis, tuginedes oma hinnangule mõju kohta, mis keskse vastaspoole kriisilahendusel võib olla nende liikmesriigi finantsstabiilsusele;
- f) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis d osutatud pädevad ametused;
- g) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis e osutatud kesksete vastaspoole pädevad ametused ja kriisilahendusametused;
- h) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis f osutatud pädevad ametused;
- i) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis g osutatud Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) liikmed;

⁽²⁾ Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpankale eriülesanded seoses krediitametuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

- j) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis h osutatud emitentidest keskpangad;
 - k) keskse vastaspoole kliiritud või kliiritavate finantsinstrumentide liidu vääringute emitentidest keskpangad, mis ei ole punktis j osutatud keskpangad. Kõnealused emitentidest keskpangad teavitavad keskse vastaspoole kriisilahendus-
sasutust ning põhjendavad oma osalemist kolleegiumis, tuginedes oma hinnangule mõju kohta, mis keskse
vastaspoole kriisilahendusel võib olla nende emiteeritava vääringule;
 - l) emaettevõtja pädev asutus, kui see on kohaldatav;
 - m) pädev ministeerium, kui pädev ministeerium ei ole punktis a osutatud kriisilahendusasutus;
 - n) ESMA ning
 - o) Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „EBA“), mis asutati määrusega (EL) nr 1093/2010.
3. ESMA-l, EBA-l ning lõike 2 punktides d, e, k ja l osutatud asutustel ei ole kriisilahenduse kolleegiumides hääleõigust.

Kui EKP on kolleegiumi liige vastavalt käesoleva artikli lõike 2 punktidele c ja j, on tal kolleegiumis kaks häält.

4. Kriisilahenduse kolleegiumis võidakse kutsuda vaatlejana osalema kolmandates riikides asutatud kliirivate liikmete pädevaid asutusi ja kriisilahendusasutusi ning kolmandate riikide selliste kesksete vastaspoolte, millega keskne vastaspool on sõlminud koostalitluskokkulepped, pädevaid asutusi ja kriisilahendusasutusi. Nende osalemise tingimuseks on, et kõnealuste asutuste suhtes kohaldatakse konfidentsiaalsusnõudeid, mis on keskse vastaspoole kriisilahendusasutuse kui kriisilahenduse kolleegiumi eesistuja hinnangul samaväärsed artiklis 73 sätestatud nõuetega.

Kolmandate riikide asutuste osalemine kriisilahenduse kolleegiumis võib piirduda aruteludega konkreetsetes piiriülese täitmisele pööramise küsimustes, mis võivad hõlmata järgmist:

- a) kriisilahenduse meetmete tõhus ja kooskõlastatud täitmisele pööramine, ennekõike kooskõlas artiklitega 53 ja 77;
- b) selliste võimalike tõhusat kriisilahendust pärssivate asjaolude kindlakstegemine ja kõrvaldamine, mis võivad tuleneda tagatis- ja tasaarvestuskokkuleppeid (*netting* ja *set-off*) reguleerivatest lahknevatest õigusaktidest ning erinevatest finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigustest või strateegiatest;
- c) uute litsentsimise, tunnustamise või tegevusloa saamisega seonduvate nõuete vajaduste kindlakstegemine ja kooskõlastamine, võttes arvesse vajadust kriisilahenduse meetmete õigeaegseks rakendamiseks;
- d) keskse vastaspoole kriisilahendusest mõjutatud asjaomaste varaklasside puhul kliirimiskohustuste võimalik peatamine vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 6a või samaväärsele sättele asjaomase kolmanda riigi õiguses;
- e) erinevate ajavööndite võimalik mõju kohaldatavale tööpäeva lõpule seoses kauplemise lõpetamisega.

5. Keskse vastaspoole kriisilahendusasutus vastutab kriisilahenduse kolleegiumi juhatajana järgmiste ülesannete täitmise eest:

- a) pärast teiste kriisilahenduse kolleegiumi liikmetega konsulteerimist kriisilahenduse kolleegiumi toimimisega seotud kirjaliku korra ja kirjalike menetluste kehtestamine;
- b) kriisilahenduse kolleegiumi kogu tegevuse koordineerimine;
- c) kõigi kriisilahenduse kolleegiumi koosolekute kokkukutsumine ja juhatamine;
- d) kõigi kriisilahenduse kolleegiumi liikmete eelnev täielik teavitamine koosolekute korraldamisest, koosolekutel arutatavatest peamistest küsimustest ning aspektidest, mida tuleb aruteludega seoses arvesse võtta;

- e) otsuste tegemine selle üle, kas ja millised kolmandate riikide asutused kutsutakse kooskõlas lõikega 4 kriisilahenduse kolleegiumi konkreetsetele koosolekutele;
- f) kriisilahenduse kolleegiumi liikmete vahel kogu asjakohase teabe õigeaegse vahetamise võimaldamine, edendamine ja koordineerimine ning
- g) kõigi kriisilahenduse kolleegiumi liikmete õigeaegne teavitamine kõnealuste koosolekute otsustest ja tulemustest.

6. Selleks et hõlbustada kolleegiumile antud ülesannete täitmist, antakse lõikes 2 osutatud kolleegiumi liikmetele õigus osaleda kolleegiumi koosolekute päevakordade koostamises, eelkõige koosoleku päevakorda punkte lisades.

7. Selleks et tagada kriisilahenduse kolleegiumide järjepidev ja ühetaoline toimimine kogu liidus, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, millega määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud kriisilahenduse kolleegiumide toimimisega seotud kirjaliku korra ja kirjalike menetluste sisu.

Nende regulatiivsete standardite koostamisel võtab ESMA arvesse direktiivi 2014/59/EL artikli 88 lõike 7 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide asjakohaseid sätteid.

ESMA esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 5

ESMA kriisilahenduskomitee

1. ESMA moodustab kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 41 kriisilahenduskomitee (ESMA kriisilahenduskomitee), kes valmistab ette käesoleva määruse kohaselt ESMA-le usaldatud otsused, välja arvatud need otsused, mis võetakse vastu käesoleva määruse artikli 11 kohaselt.

ESMA kriisilahenduskomitee edendab ka kriisilahenduse kavade koostamist ja kooskõlastamist ning töötab välja meetodeid maksejõuetute kesksete vastaspoolte kriisilahenduseks.

2. ESMA kriisilahenduskomiteesse kuuluvad artikli 3 lõike 1 kohaselt määratud asutused.

Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõike 2 punktides i ja v osutatud asutused kutsutakse ESMA kriisilahenduskomitees osalema vaatlejana.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel teeb ESMA määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 54, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1094/2010⁽²³⁾ artikli 54 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 54 alusel asutatud Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee raames koostööd Euroopa järelevalveasutusega (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve) (edaspidi „EIOPA“), mis asutati määrusega (EL) nr 1094/2010, ning EBAGA.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

4. Käesoleva määruse kohaldamisel tagab ESMA kriisilahenduskomitee ja teiste määruses (EL) nr 1095/2010 osutatud funktsioonide struktuurilise eraldatuse.

Artikkel 6

Asutustevaheline koostöö

1. Pädevad asutused, kriisilahendusasutused ja ESMA teevad käesoleva määruse kohaldamisel tihedat koostööd. Eelkõige peaksid pädev asutus ja järelevalvekolleegiumi liikmed finantsseisundi taastamise etapis tegema koostööd ja suhtlema tõhusalt kriisilahendusasutusega, et võimaldada kriisilahendusasutusel õigel ajal tegutseda.
2. Keskse vastaspoole kriisilahendusasutus ja selle kliirivate liikmete kriisilahendusasutused teevad tihedat koostööd eesmärgiga tagada takistusteta kriisilahendus.
3. Pädevad asutused ja kriisilahendusasutused teevad käesoleva määruse kohaldamisel koostööd ESMAga vastavalt määrusele (EL) nr 1095/2010.

Pädevad asutused ja kriisilahendusasutused edastavad ESMA-le viivitamata kogu teabe, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 35.

2. Jagu

Otsuste tegemine ja menetlused

Artikkel 7

Otsuste tegemise üldpõhimõtted

Pädevad asutused, kriisilahendusasutused ja ESMA võtavad käesoleva määruse kohaste otsuste tegemisel ja meetmete võtmisel arvesse kõiki järgmisi põhimõtteid ja aspekte:

- a) kõigi ühe konkreetse keskse vastaspoolega seonduvate otsuste või meetmete tulemuslikkus ja proportsionaalsus on tagatud ja seejuures on arvesse võetud vähemalt järgmisi tegureid:
- i) keskse vastaspoole õiguslik vorm, omandi- ja organisatsiooniline struktuur, sealhulgas vajaduse korral vastastikune sõltuvus konsolideerimisgrupis, millesse keskne vastaspool kuulub;
- ii) keskse vastaspoole äritegevuse laad, ulatus ja keerukus, eelkõige tema teenindatavate turgude ulatus, struktuur ja likviidsus stressiolukorras;
- iii) keskse vastaspoole kliiriva liikmeskonna struktuur, laad ja mitmekesisus ning, niivõrd kui see teave on kättesaadav, tema kliirivate liikmete klientide ja kaudsete klientide võrgustiku struktuur, laad ja mitmekesisus;
- iv) keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide asendatavus turgudel, mida ta teenindab;
- v) keskse vastaspoole seotus muude finantsturutaristute, kauplemiskohtade, finantseerimisasutuste ja finantssüsteemiga üldiselt;
- vi) kas keskne vastaspool kliirib börsiväliseid tuletislepinguid, mis kuuluvad nendesse börsiväliste tuletislepingute liikidesse, mille suhtes kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõikele 2 kliirimiskohustust, ning
- vii) artikli 18 lõikes 1 ja artikli 22 lõikes 2 osutatud rikkumiste tegelikud või potentsiaalsed tagajärjed;

- b) otsuste tegemisel ja meetmete võtmisel peetakse kinni otsustusprotsessi tõhususe, õigeaegsuse ja asjakohase kiiruse nõuetest, kui see on vajalik, ning nõudest hoida kulud võimalikult madalana, tagades samal ajal võimalikult suurel määral turuhäirete leevendamise;
- c) nii palju kui võimalik välditakse erakorralise avaliku sektori finantstoetuse kasutamist ning selline toetus on kättesaadav ja seda kasutatakse ainult viimase võimalusena ja vastavalt artiklis 45 sätestatud tingimustele ning ei looda ootusi avaliku sektori finantstoetuse saamiseks;
- d) kriisilahendusasutused, pädevad asutused ja muud asutused teevad üksteisega koostööd, et tagada kooskõlastatud ja tõhus otsuste tegemine ning meetmete võtmine;
- e) iga liikmesriigi asjaomaste asutuste ülesanded ja kohustused on selgelt kindlaks määratud;
- f) nende liikmesriikide huvid, kus keskne vastaspool teenuseid osutab ning kus on asutatud tema kliirivad liikmed ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende kliendid ja kaudsed kliendid (sealhulgas kui kõnealused kliendid ja kaudsed kliendid on määratud liikmesriikide poolt kui muud süsteemselt olulised ettevõtjad) ning seotud finantsturutaristud, sealhulgas koostalitlevad kesksed vastaspoole, ning eelkõige mis tahes otsuse või meetme või meetme võtmata jätmise mõju kõnealuste liikmesriikide ja kogu liidu finantsstabiilsusele või eelarvevahenditele;
- g) kriisilahendusasutused ega kriisilahenduse kolleegiumid ei saa nõuda liikmesriikidelt erakorralise avaliku sektori finantstoetuse andmist ega mõjutada liikmesriikide eelarvesuveräänsust ega eelarvepoliitilist vastutust;
- h) vajadus tasakaalustada mõjutatud kliirivate liikmete ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende klientide ja kaudsete klientide, keske vastaspoole võlausaldajate ja muude sidusrühmade huve asjaomastes liikmesriikides, vältides konkreetsete osaliste huvide ebaõiglast kahjustamist või ebaõiglast kaitsmist ning koormuse ebaõiglast jaotamist liikmesriikides ja liikmesriikide vahel;
- i) käesolevast määrusest tulenev kohustus konsulteerida ametiasutusega enne mis tahes otsuse tegemist või meetme võtmist tähendab vähemalt kohustust konsulteerida kavandatava otsuse või meetme nende elementide osas, millel on või tõenäoliselt on mõju kliirivatele liikmetele, klientidele, seotud finantsturutaristutele või kauplemiskohtadele või selle liikmesriigi finantsstabiilsusele, kus on asutatud või kus asuvad kliirivad liikmed, kliendid, seotud finantsturutaristud või kauplemiskohad;
- j) kui ametiasutus tõstatab küsimuse seoses oma liikmesriigi finantsstabiilsusega, kaaluvad keske vastaspoole kriisilahendusasutus ja kriisilahenduse kolleegium seda põhjalikult ning kui nad ei võta väljendatud muresid arvesse, põhjendavad seda kirjalikult;
- k) artiklis 12 osutatud kriisilahenduse kavadest peetakse kinni, välja arvatud juhul, kui juhtumi asjaolusid arvestades on kavadest kõrvalekaldumine vajalik kriisilahenduse eesmärkide paremaks saavutamiseks;
- l) asjaomaste asutuste suhtes tagatakse läbipaistvus alati, kui see on võimalik, ning igal juhul siis, kui kavandatud otsus või meede mõjutab tõenäoliselt asjaomase liikmesriigi finantsstabiilsust või eelarvevahendeid;
- m) nende vahel toimub võimalikult tihe koordineerimine ja koostöö, sealhulgas eesmärgiga vähendada kriisilahenduse kogukulusid, ning
- n) võimalikult suurel määral minimeeritakse kõigi otsuste negatiivset majanduslikku ja sotsiaalset mõju, sealhulgas negatiivset mõju finantsstabiilsusele kõigis liikmesriikides, kus keskne vastaspool teenuseid osutab ning kus on asutatud tema kliirivad liikmed ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende kliendid ja kaudsed kliendid (sealhulgas kui kõnealused kliendid või kaudsed kliendid on määratud liikmesriikide poolt kui muud süsteemselt olulised ettevõtjad) ning seotud finantsturutaristud, sealhulgas koostalitlevad kesksed vastaspoole.

Artikkel 8

Teavevahetus

1. Kriisilahendusasutused, pädevad asutused ja ESMA esitavad omal algatusel või taotluse alusel üksteisele aegsasti kogu teabe, mis on vajalik neile käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
2. Erandina lõikest 1 avaldavad kriisilahendusasutused kolmanda riigi asutuselt saadud konfidentsiaalse teabe ainult juhul, kui nimetatud asutus on selleks eelnevalt oma kirjaliku nõusoleku andnud.
3. Kriisilahendusasutused esitavad pädevale ministeeriumile kogu teabe seoses otsuste või meetmetega, mis nõuavad selle ministeeriumi teavitamist, temaga konsulteerimist või temalt nõusoleku saamist.

III JAOTIS

VALMISTUMINE

I PEATÜKK

Finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavandamine

1. Jagu

Finantsseisundi taastamise kavandamine

Artikkel 9

Finantsseisundi taastamise kavad

1. Keskset vastaspooleid koostavad finantsseisundi taastamise kava, milles nähakse ette meetmed, mis tuleb võtta, kui esineb kohustuste mittetäitmine, muu kui kohustuste mittetäitmine või mõlema kombinatsioon, et nende rahanduslik usaldusväärsus taastada ilma erakorralise avaliku sektori finantstoetuseta ning võimaldada neil jätkata kriitiliste funktsioonide täitmist, kui nende finantsseisund on oluliselt halvenenud või kui on olemas risk, et rikutakse neile määrusest (EL) nr 648/2012 tulenevaid kapitali- ja usaldatavusnõudeid, ning haldavad neid kavasid.
2. Finantsseisundi taastamise kavas sisalduvad meetmed peavad:
 - a) käsitlema põhjalikult ja tõhusalt kõiki eri stsenaariumide puhul kindlaksmääratud riske, sealhulgas võimalikku katmata likviidsuspuudujääki;
 - b) tagama kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi puhul sobitatud portfelli taastamise ning katmata kahjumi täieliku jaotamise kliirivatele liikmetele ja nende klientidele, kui kõnealused kliendid on keskse vastaspoole otsesed võlausaldajad, ning aktsionäridele, võttes arvesse kõikide sidusrühmade huve;
 - c) hõlmama kahjumi katmise korda, mis on asjakohane, et katta kõikidest muudest kui kohustuste mittetäitmisest tuleneda võiv kahjum, ning
 - d) võimaldama taastada keskse vastaspoole rahalised vahendid, sealhulgas selle omavahendid, tasemel, mis on piisav, et keskne vastaspool saaks täita talle määrusest (EL) nr 648/2012 tulenevad kohustused, ning mis aitaks tal täita oma kriitilisi funktsioone pidevalt ja õigel ajal.
3. Finantsseisundi taastamise kava sisaldab keskse vastaspoole riskiprofiilil põhinevate näitajate raamistikku, mille alusel tehakse kindlaks olukorrad, kus tuleb võtta finantsseisundi taastamise kava kohaseid meetmeid. Keskse vastaspoole finantsusaldusvääruse ja tegevuse elujõulisusega seotud näitajad võivad olla kas kvalitatiivsed või kvantitatiivsed ning peaksid võimaldama võtta finantsseisundi taastamise meetmeid piisavalt varakult, et anda piisavalt aega kava rakendamiseks.
4. Keskset vastaspooleid kehtestavad asjakohase korra lõikes 3 osutatud näitajate regulaarseks seireks. Keskset vastaspooleid annavad seiretulemuste kohta aru oma pädevatele asutustele. Kui pädevad asutused leiavad, et see teave on oluline, edastavad nad selle järelevalvekolleegiumile.
5. ESMA annab koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga hiljemalt 12. veebruariks 2022 kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, milles täpsustatakse käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete näitajate minimaalne loetelu.
6. Keskset vastaspooleid lisavad oma tegevuseeskirjadesse sätteid, milles on välja toodud menetlus, mida nad peavad järgima, kui nad teevad finantsseisundi taastamise eesmärkide saavutamiseks ettepaneku
 - a) võtta finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud meetmeid hoolimata sellest, et asjaomased näitajad ei ole ületatud, või
 - b) hoiduda finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud meetmete võtmisest hoolimata sellest, et asjaomased näitajad on ületatud.

Käesoleva lõike kohaselt tehtud otsusest ja selle põhjendustest teatatakse viivitamata pädevale asutusele.

7. Kui keskne vastaspool kavatseb käivitada oma finantsseisundi taastamise kava, teavitab ta pädevat asutust tema poolt tuvastatud probleemide laadist ja ulatusest, kirjeldades kõiki nendega seotud asjaolusid ja loetledes finantsseisundi taastamise meetmed või muud meetmed, mille ta kavatseb olukorra lahendamiseks võtta, ning esitab kavandatava ajakava oma finantsusaldusvääruse taastamiseks nimetatud meetmete abil.

Kui pädev asutus leiab, et keskse vastaspoole kavandataval finantsseisundi taastamise meetmel võib olla märkimisväärne negatiivne mõju finantsüsteemile või et see meede tõenäoliselt ei ole tulemuslik, võib ta nõuda keskselt vastaspoolelt sellise meetme võtmisest hoidumist.

Pärast käesoleva artikli lõike 6 teise lõigu alusel saadud teadet hindab pädev asutus viivitamata, kas olukord nõuab varajase sekkumise õiguste kasutamist vastavalt artiklile 18.

8. Pädev asutus teavitab viivitamata kriisilahendusametust ja järelevalvekolleegiumi ning kriisilahendusametust teavitab viivitamata kriisilahenduse kolleegiumi kõigist lõike 6 teise lõigu ja lõike 7 esimese lõigu kohaselt saadud teadetest ja pädeva asutuse kõigist sellele järgnevatest juhistest kooskõlas lõike 7 teise lõiguga.

Kui pädevat asutust teavitatakse kooskõlas käesoleva artikli lõike 7 esimese lõiguga, piirab ta võimalikult suure ulatuses omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sealhulgas keskse vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, või keelab need, käivitamata seejuures kohustuste mittetäitmist, ning ta võib piirata kõiki määruse (EL) nr 648/2012 artikli 26 lõike 5 kohase keskse vastaspoole tasustamispoliitika kaudu määratletud muutuvtasu makseid ning vabatahtlike pensionihüvitiste või lahkumishüvitiste makseid määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 teise lõigu punktis 29 määratletud kõrgemale juhtkonnale või need maksed keelata.

9. Keskset vastaspooleid vaatavad oma finantsseisundi taastamise kava läbi ning testivad ja vajaduse korral ajakohastavad seda vähemalt kord aastas ja igal juhul pärast iga nende õiguslikus või organisatsioonilises struktuuris või äritegevuses või finantsolukorras toimunud muutust, mis võib kõnealust kava oluliselt mõjutada või muul viisil tingida vajaduse kavade muutmiseks. Pädevad asutused võivad nõuda, et keskset vastaspooleid ajakohastaksid oma finantsseisundi taastamise kava sagedamini.

10. Finantsseisundi taastamise kava koostatakse vastavalt lisa A jaole ning selles võetakse arvesse igasugust asjassepuutuvat vastastikut sõltuvust konsolideerimisgrupis, kuhu keskne vastaspool kuulub. Pädevad asutused võivad nõuda, et keskset vastaspooleid esitaksid finantsseisundi taastamise kavas lisaandmeid. Vajaduse korral konsulteerib keskse vastaspoole pädev asutus keskse vastaspoole emaettevõtja pädeva asutusega.

11. Finantsseisundi taastamise kavas

- a) ei eeldata, et on võimalik saada või saadakse erakorralist avaliku sektori finantstoetust, keskpanga erakorralist likviidsusabi või keskpanga likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, tähtaja või intressimääraga;
- b) võetakse arvesse kõikide nende sidusrühmade huve, keda kava tõenäoliselt mõjutab, sealhulgas kliirivad liikmed ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende otsesed ja kaudsed kliendid, ning
- c) tagatakse, et kliirivate liikmete riskipositsioonid keskse vastaspoole suhtes ei ole piiramatud ning et sidusrühmade potentsiaalne kahju ja likviidsuspuudujääk on läbipaistev, mõõdetav, hallatav ja kontrollitav.

12. ESMA annab koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga hiljemalt 12. veebruariks 2022 kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, milles täpsustatakse stsenaariumeid, mida tuleb käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel arvesse võtta. Selliste suuniste väljaandmisel võtab ESMA kohasel juhul arvesse järelevalvelaseid stressiteste.

13. Kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi ja finantsseisundi taastamise kava sisaldab lepingupõhiseid kokkuleppeid, mille kohaselt annab emaettevõtja või konsolideerimisgrupp toetust, käsitletakse finantsseisundi taastamise kavas stsenaariume, mille korral ei ole neid kokkuleppeid võimalik täita.

14. Pärast kohustuste mittetäitmist või muud kui kohustuste mittetäitmist kasutab keskne vastaspool enne käesoleva määruse lisa A jao punktis 15 osutatud kokkulepete ja meetmete kasutamist oma eelrahastatud sihtotstarbeliste omavahendite lisasummat. See summa ei tohi moodustada vähem kui 10 % ega rohkem kui 25 % määruse (EL) nr 648/2012 artikli 16 lõike 2 kohaselt arvatud riskipõhistest kapitalinõuetest.

Selle nõude täitmiseks võib keskne vastaspool kasutada kapitali, mida ta hoiab lisaks oma miinimumkapitalinõuetele, et järgida määruse (EL) nr 648/2012 artikli 16 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktis osutatud teatamiskünnist.

15. ESMA töötab tihedas koostöös EBAGA ning pärast EKPSiga konsulteerimist kooskõlas lõikega 14 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse kasutatava eelrahastatud sihtotstarbeliste omavahendite lisasumma arutamise ja säilitamise meetodika. Kõnealuste tehniliste standardite väljatöötamisel võtab ESMA arvesse kõike järgmist:

- a) kesksete vastaspoolte struktuur ja sisemine korraldus ning nende tegevuse laad, ulatus ja keerukus;
- b) kesksete vastaspoolte aktsionäride, juhtkonna, kliirivate liikmete ning kõnealuste kliirivate liikmete klientide stiimulite struktuur;
- c) kas kesksete vastaspoolte jaoks on asjakohane investeerida kõnealune sihtotstarbeliste omavahendite lisasumma muudesse varadesse kui määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõikes 1 osutatud varad, võttes arvesse vääringuid, milles kesksete vastaspoolte kliiritavad finantsinstrumendid on nomineeritud, tagatisena aktsepteeritud vääringuid ning kesksete vastaspoolte tegevusest tulenevat riski, eelkõige juhul, kui nad ei kliiri nimetatud määruse artikli 2 punktis 7 määratletud börsiväliseid tuletisinstrumente, ning
- d) kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavad normid ning nende tavad, samuti rahvusvahelised suundumused seoses kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahendusega, et säilitada rahvusvahelisel tasandil tegutsevate liidu kesksete vastaspoolte konkurentsivõime ning liidu kesksete vastaspoolte konkurentsivõime võrreldes liidus kliirimisteenuside osutavate kolmandate riikide kesksete vastaspooltega.

Kui ESMA teeb esimese lõigu punktis c osutatud kriteeriumide põhjal järelduse, et teatavatel kesksedel vastaspooltel on asjakohane investeerida kõnealune eelrahastatud sihtotstarbeliste omavahendite lisasumma muudesse varadesse kui määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõikes 1 osutatud varad, täpsustab ta samuti järgmist:

- a) menetlus, mille kaudu võivad kesksed vastaspoolad juhul, kui nimetatud vahendid ei ole kohe kättesaadavad, võtta finantsseisundi taastamise meetmeid, mis nõuavad kohustusi täitvate kliirivate liikmete rahalist panust;
- b) menetlus, mida kesksed vastaspoolad järgivad, et seejärel maksta punktis a osutatud kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele hüvitist summas, mis ei ületa summat, mida kasutatakse vastavalt käesoleva artikli lõikele 14.

ESMA esitab esimeses lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

16. Keskne vastaspool töötab välja sobilikud mehhanismid, et kaasata kõnealuse kava koostamisse seotud finantsturustaristud ja sidusrühmad, kes finantsseisundi taastamise kava rakendamise korral kannaksid kahju või kulusid või panustaksid likviidsuspuudujäägi katmisse.

17. Enne finantsseisundi taastamise kava esitamist pädevale asutusele hindab keskse vastaspoolte juhtorgan kava, võttes arvesse riskikomitee nõuannet kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 28 lõikega 3, ja kiidab kava heaks.

18. Kui keskse vastaspoolte juhtorgan otsustab riskikomitee nõuannet mitte järgida, teavitab ta sellest viivitamata pädevat asutust kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 28 lõikega 5 ning selgitab pädevale asutusele üksikasjalikult oma otsust.

19. Finantsseisundi taastamise kavad integreeritakse keskse vastaspoole üldjuhtimisse ning üldisesse riskijuhtimise raamistikku.
20. Finantsseisundi taastamise kavades esitatud meetmed, mis loovad finants- või lepingulisi kohustusi kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral klientidele ja kaudsetele klientidele, seotud finantsturutaristutele või kauplemiskohtadele, on osa keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest.
21. Kesksete vastaspoolde tagavad, et finantsseisundi taastamise kavades esitatud meetmed on igal ajal täitmisele pööratavad kõigis jurisdiktsioonides, kus asuvad kliirivad liikmed, seotud finantsturutaristud või kauplemiskohad.
22. Kesksete vastaspoolde kohustus lisada oma finantsseisundi taastamise kavadesse õigus rakendada finantsseisundi taastamisel sissenõutavaid rahalisi makseid ning vajaduse korral vähendada kesksete vastaspoolde poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtust ei ole kohaldatav määruse (EL) nr 648/2012 artikli 1 lõigetes 4 ja 5 osutatud üksuste suhtes.
23. Kliirivad liikmed teavitavad oma kliente selgelt ja läbipaistvalt sellest, kas ja mil moel keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava meetmed võivad neid mõjutada.

Artikkel 10

Finantsseisundi taastamise kava hindamine

1. Kesksete vastaspoolde esitavad oma finantsseisundi taastamise kava pädevale asutusele.
2. Pädev asutus edastab kõik kavad põhjendamatu viivitusega järelevalvekolleegiumile ja kriisilahendusasutusele. Pädev asutus vaatab finantsseisundi taastamise kava läbi ja hindab selle vastavust artikli 9 nõuetele kuue kuu jooksul alates kava esitamisest ning koostöös järelevalvekolleegiumiga vastavalt artiklis 11 sätestatud menetlusele.
3. Finantsseisundi taastamise kava hindamisel võtavad pädev asutus ja järelevalvekolleegium arvesse järgmisi tegureid:
 - a) keskse vastaspoole kapitalistruktuur, kaskaadi põhimõtte, organisatsioonilise struktuuri keerukus, tegevuse asendatavus ja riskiprofiil, sealhulgas finants-, operatsiooni- ja küberriskide suhtes;
 - b) üldine mõju, mis finantsseisundi taastamise kava rakendamisel oleks:
 - i) kliirivatele liikmetele ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende klientidele ja kaudsetele klientidele, sealhulgas juhul, kui need on määratud kui muud süsteemselt olulised ettevõtjad;
 - ii) seotud finantsturutaristutele;
 - iii) finantsturgudele, sealhulgas kauplemiskohtadele, mida keskne vastaspool teenindab ning
 - iv) ükskõik millise liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile;
 - c) kas finantsseisundi taastamise kavas täpsustatud finantsseisundi taastamise vahendid ja nende järjestus loovad asjakohaseid stiimuleid keskse vastaspoole omanikele, kliirivatele liikmetele ja asjakohasel juhul nende klientidele, et kontrollida riski suurust, mille nad süsteemi toovad või mis neile süsteemis tekib, jälgida keskse vastaspoole riskivõtmist ja riskijuhtimist ning anda panus keskse vastaspoole rikkumismenetlusse.
4. Finantsseisundi taastamise kava hindamisel võtab pädev asutus ematettvõtja antavat toetust käsitlevaid kokkuleppeid finantsseisundi taastamise kava kehtivate osadena arvesse üksnes juhul, kui need kokkulepped on lepinguliselt siduvad.

5. Kriisilahendusasutus vaatab finantsseisundi taastamise kava läbi, et teha kindlaks kõik meetmed, millel võib olla negatiivne mõju keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkusele. Kui selliseid meetmeid täheldatakse, juhib kriisilahendusasutus neile pädeva asutuse tähelepanu ja esitab pädevale asutusele soovitusel selle kohta, kuidas käsitleda nende meetmete negatiivset mõju keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkusele, kahe kuu jooksul alates finantsseisundi taastamise kava edastamisest pädeva asutuse poolt.

6. Kui pädev asutus otsustab mitte tegutseda vastavalt kriisilahendusasutuse lõike 5 kohastele soovitudele, põhjendab ta sellist otsust igakülselt kriisilahendusasutusele.

7. Kui pädev asutus nõustub kriisilahendusasutuse soovitustega või leiab kooskõlastades järelevalvekolleegiumiga vastavalt artiklile 11, et finantsseisundi taastamise kavas on olulisi puudusi või selle rakendamisel võib ette tulla olulisi takistusi, teavitab ta kesket vastaspoolt ning annab kesksele vastaspoolele võimaluse esitada oma seisukohad.

8. Keske vastaspoole seisukohti arvesse võttes võib pädev asutus nõuda, et keskne vastaspool esitaks kahe kuu jooksul (seda tähtaega võib pädeva asutuse nõusolekul ühe kuu võrra pikendada) muudetud kava, milles näidatakse ära, kuidas need puudused või takistused kõrvaldatakse. Muudetud kava hinnatakse kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 2–7.

9. Kui pädev asutus pärast kriisilahendusasutusega konsulteerimist ja kooskõlastamist järelevalvekolleegiumiga vastavalt artiklis 11 sätestatud menetlusele leiab, et muudetud kavas ei ole puudusi ja takistusi asjakohaselt käsitletud, või kui keskne vastaspool ei ole muudetud kava esitanud, nõuab pädev asutus, et keskne vastaspool teeks kavasse konkreetsed muudatused mõistliku aja jooksul, mille määrab kindlaks pädev asutus.

10. Kui puudusi ja takistusi ei ole võimalik asjakohaselt kõrvaldada kavas konkreetsete muudatuste tegemisega, nõuab pädev asutus pärast konsulteerimist kriisilahendusasutusega ja kooskõlastades järelevalvekolleegiumiga vastavalt artiklis 11 sätestatud menetlusele, et keskne vastaspool teeks mõistliku aja jooksul kindlaks, milliseid muudatusi ta saab oma äritegevuses teha finantsseisundi taastamise kava puuduste või selle rakendamisel tekkivate takistuste kõrvaldamiseks.

Kui keskne vastaspool ei tee selliseid muudatusi kindlaks pädeva asutuse määratud aja jooksul või kui pädev asutus leiab pärast konsulteerimist kriisilahendusasutusega ja kooskõlastades järelevalvekolleegiumiga vastavalt artiklis 11 sätestatud menetlusele, et kavandatavate meetmetega ei käsitletakas asjakohaselt finantsseisundi taastamise kava puudusi või selle rakendamisel tekkivaid takistusi, nõuab pädev asutus, et keskne vastaspool võtaks mõistliku aja jooksul, mille määrab kindlaks pädev asutus, konkreetseid meetmeid seoses ühe või mitme järgmise eesmärgiga, võttes arvesse puuduste ja takistuste tõsidust ning meetmete mõju keskse vastaspoole äritegevusele ja võimele täita määruse (EL) nr 648/2012 nõudeid:

- a) alandada keskse vastaspoole riskiprofiili;
- b) parandada keskse vastaspoole suutlikkust saada õigeaegselt rekapitalizeeritud, et täita oma kapitali- ja usaldatavusnõudeid;
- c) vaadata läbi keskse vastaspoole strateegia ja struktuur;
- d) muuta kaskaadi põhimõtet, finantsseisundi taastamise meetmeid ja kahjumi jaotamise korda, et parandada kriisilahenduskõlblikkust ja kriitiliste funktsioonide vastupanuvõimet;
- e) muuta keskse vastaspoole juhtimisstruktuuri.

11. Lõike 10 teises lõigus osutatud nõuet põhjendatakse ja see tehakse kesksele vastaspoolele kirjalikult teatavaks.

12. ESMA töötab koostöös EKPSi ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse täiendavalt lõike 3 punktides a, b ja c osutatud tegureid.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonil on õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 11

Finantsseisundi taastamise kava kooskõlastamise menetlus

1. Järelevalvekolleegium vaatab finantsseisundi taastamise kava läbi ja kui mõni kolleegiumi liige leiab, et finantsseisundi taastamise kavas on olulisi puudusi või selle rakendamisel võib ette tulla olulisi takistusi, esitab asjaomane liige keskse vastaspoole pädevale asutusele soovitud küsimuste kohta kahe kuu jooksul alates finantsseisundi taastamise kava edastamisest pädeva asutuse poolt.

2. Järelevalvekolleegium teeb ühisotsuse kõigis järgmistes küsimustes:

- a) finantsseisundi taastamise kava läbivaatamine ja hindamine;
- b) artikli 10 lõigetes 7, 8, 9 ja 10 osutatud meetmete kohaldamine.

3. Järelevalvekolleegium teeb lõikes 2 osutatud küsimustes ühisotsuse nelja kuu jooksul pärast finantsseisundi taastamise kava edastamist pädeva asutuse poolt.

ESMA võib järelevalvekolleegiumisse kuuluva pädeva asutuse taotlusel kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 lõike 2 punktiga c järelevalvekolleegiumit abistada ühisotsuse tegemisel.

4. Kui kolleegium ei ole nelja kuu jooksul pärast finantsseisundi taastamise kava edastamist lõikes 2 osutatud küsimustes ühisotsust teinud, teeb keskse vastaspoole pädev asutus ise otsuse.

Keskse vastaspoole pädev asutus võtab esimeses lõigus osutatud otsuse tegemisel arvesse kolleegiumi teiste liikmete seisukohti, mida nad on väljendanud kõnealuse neljakuulise tähtaja jooksul. Keskse vastaspoole pädev asutus teeb selle otsuse kirjalikult teatavaks kesksele vastaspoolele ja teistele kolleegiumi liikmetele.

5. Juhul kui enne nimetatud neljakuulise tähtaja möödumist ei ole ühisotsust tehtud ja hääleõigusega liikmed ei ole liithäälteenamusega nõus pädeva asutuse ühisotsuse ettepanekuga finantsseisundi taastamise kavade hindamise või käesoleva määruse artikli 10 lõike 10 punktide a, b ja d kohaste meetmete rakendamisega seotud küsimuses, võib iga asjaomane hääleõigusega liige kõnealusele häälteenamusele tuginedes suunata selle küsimuse ESMA-le kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19. Keskse vastaspoole pädev asutus ootab ära ESMA poolt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõike 3 kohaselt tehtud otsuse ning teeb oma otsuse kooskõlas ESMA otsusega.

6. Neljakuulist tähtaega käsitatakse lepitusetapina määruse (EL) nr 1095/2010 tähenduses. ESMA teeb oma otsuse ühe kuu jooksul pärast seda, kui küsimus on suunatud talle. Küsimust ei suunata ESMA-le pärast neljakuulise ajavahemiku lõppu ega pärast ühisotsusele jõudmist. Kui ESMA ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, kohaldatakse keskse vastaspoole pädeva asutuse otsust.

2. Jagu

Kriisilahenduse kavandamine

Artikkel 12

Kriisilahenduse kavad

1. Keskse vastaspoole kriisilahendusamet koostab pärast konsulteerimist pädeva asutusega ja kooskõlastades kriisilahenduse kolleegiumiga artiklis 14 sätestatud menetluse kohaselt keskse vastaspoole jaoks kriisilahenduse kava.

2. Kriisilahenduse kavas nähakse ette kriisilahenduse meetmed, mida kriisilahendusamet võib võtta, kui keskne vastaspool vastab artiklis 22 osutatud kriisilahenduse eeltingimustele.

3. Kriisilahenduse kavas võetakse arvesse vähemalt järgmist:

- a) keskse vastaspoole maksejõuetus, sealhulgas laiema finantsilise ebastabiilsuse või kogu süsteemi haaravate sündmuste korral, kui see maksejõuetus tuleneb ühest või mitmest järgnevast tegurist või nende kombinatsioonist:
 - i) kohustuste mittetäitmine ja
 - ii) muu kui kohustuste mittetäitmine;
- b) mõju, mis kriisilahenduse kava rakendamisel oleks:
 - i) kliirivatele liikmetele ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende klientidele ja kaudsetele klientidele, sealhulgas juhul, kui need on määratud kui muud süsteemselt olulised ettevõtjad, ning nendele, kelle suhtes kohaldatakse tõenäoliselt finantsseisundi taastamise või kriisilahenduse meetmeid kooskõlas direktiiviga 2014/59/EL;
 - ii) seotud finantsturutaristutele;
 - iii) finantsturgudele, sealhulgas kauplemiskohtadele, mida keskne vastaspool teenindab, ning
 - iv) ükskõik millise liikmesriigi ja liidu kui terviku finantsüsteemile ning, võimaluste piires, nende kolmandate riikide finantsüsteemile, kus keskne vastaspool teenuseid osutab;
- c) kuidas ja millistel asjaoludel võib keskne vastaspool taotleda võimalust kasutada keskpanga vahendeid, mida antakse standardse tagatise, tähtaja ja intressimääraga, ning nende varade loetelu, mis võivad eeldatavalt kvalifitseeruda tagatiseks.

4. Kriisilahenduse kavas ei eeldata järgmist:

- a) erakorraline avaliku sektori finantstoetus;
- b) keskpanga erakorraline likviidsusabi;
- c) keskpanga likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, struktuuri ja intressimääraga.

5. Kriisilahenduskavas esitatakse konservatiivsed eeldused kriisilahenduse vahenditena kättesaadavate rahaliste vahendite kohta, mida võib olla vaja kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, ja vahendite kohta, mis on kriisilahendusmenetluse algatamise ajal keskse vastaspoole eeskirjade ja kokkulepete kohaselt eeldatavalt kättesaadavad. Nende konservatiivsete eelduste puhul võetakse arvesse kõige hiljutisemate, määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 32 lõike 2 kohaselt tehtud ja määruse (EL) nr 648/2012 artikli 24a lõike 7 punktis b täpsustatud stressitestide asjakohaseid tulemusi ning äärmuslike turutingimuste stsenaariume, mis ulatuvad kaugemale keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas esitatud stsenaariumidest.

6. Keskse vastaspoole kriisilahendusamet vaatab pärast konsulteerimist pädeva asutusega ning kooskõlastades kriisilahenduse kolleegiumiga vastavalt artiklis 14 sätestatud menetlusele kriisilahenduse kavade läbi ja vajaduse korral ajakohastab neid vähemalt kord aastas ning igal juhul pärast muudatusi keskse vastaspoole õiguslikus või organisatsioonilises struktuuris, äritegevuses või finantsolukorras või pärast muud muudatust, mis mõjutab oluliselt kava tõhusust.

Keskne vastaspool ja pädev asutus teavitavad kriisilahendusametut viivitamata kõigist sellistest muudatustest.

7. Kriisilahenduse kavas täpsustatakse kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamise asjaolud ja erinevad stsenaariumid. Selles eristatakse selgelt, eelkõige erinevate stsenaariumide abil, kohustuste mittetäitmisest, muust kui kohustuste mittetäitmisest ja mõlema kombinatsioonist tulenevat maksejõuetust ning eri liiki muud kui kohustuste mittetäitmist. Kriisilahenduse kava sisaldab järgmisi elemente, mis on asjakohasel juhul ja võimaluse korral kvantifitseeritud:

- a) ülevaade kava põhielementidest, eristades kohustuste mittetäitmist, muud kui kohustuste mittetäitmist ja mõlema kombinatsiooni;
- b) ülevaade keskses vastaspooles pärast viimast kriisilahenduse kava ajakohastamist toimunud olulistest muutustest;
- c) kirjeldus selle kohta, kuidas on võimalik keskse vastaspoole kriitilised funktsioonid vajalikul määral õiguslikult ja majanduslikult tema teistest funktsioonidest eraldada, et tagada keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide jätkumine tema kriisilahenduse korral;

- d) kava iga olulise aspekti, sealhulgas keskse vastaspoole rahaliste vahendite taastamise elluviimise prognoosiv ajakava;
 - e) artikli 15 kohaselt läbi viidud kriisilahenduskõlblikkuse hindamise üksikasjalik kirjeldus;
 - f) ülevaade artikli 16 kohaselt nõutavatest meetmetest artikli 15 kohaselt läbi viidud hindamise tulemusena kindlaks tehtud kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaoludega tegelemiseks või nende kõrvaldamiseks;
 - g) keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide ja vara väärtuse ning turustatavuse määramise protsessi kirjeldus;
 - h) üksikasjalik ülevaade meetmetest, millega tagatakse, et artikli 13 kohaselt nõutav teave on alati ajakohastatud ning kriisilahendusametustele kättesaadav;
 - i) selgitus selle kohta, kuidas kriisilahenduse meetmeid on võimalik rahastada, eeldamata seejuures lõikes 4 loetletud elementide olemasolu;
 - j) üksikasjalik ülevaade erinevatest kriisilahenduse strateegiatest, mida saaks mitmesuguste võimalike stsenaariumide kohaselt rakendada, ja nende ajakavast;
 - k) keskse vastaspoole ja teiste turuosaliste ning keskse vastaspoole ja kriitiliste teenuste osutajate vahelise olulise vastastikuse sõltuvuse ning koostalitluskokkulepete ja muude finantsturutaristutega eksisteerivate seoste kirjeldus ning viisid kõigi nende vastastikuste sõltuvuste käsitlemiseks;
 - l) konsolideerimisgrupisiseste oluliste vastastikuste sõltuvuste kirjeldus ja viisid nende käsitlemiseks;
 - m) kirjeldus erinevate võimaluste kohta tagada
 - i) juurdepääs makse- ja kliirimisteenustele ning muule taristule;
 - ii) kliirivate liikmete ja, kui see kohaldub, nende klientide ning kõigi seotud finantsturutaristute ees olevate kohustuste õigeaegne täitmine;
 - iii) kliirivate liikmete ja, kui see kohaldub, nende klientide juurdepääs läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel keskse vastaspoole pakutavatele väärtpaberi- või sularahakontodele ning kesksele vastaspoolele antud ja tema hoitavatele väärtpaberitele või rahalistele tagatistele, mis sellistele osalistele võlgnetakse;
 - iv) keskse vastaspoole ja muude finantsturutaristute ning keskse vastaspoole ja kauplemiskohtade vaheliste seoste toimimise jätkuvus;
 - v) otseste ja kaudsete klientide positsioonide ja seotud varade üleantavuse säilitamine ning
 - vi) keskse vastaspoole litsentside, tegevuslubade, tunnustuste ja õiguslike määratluste säilitamine, kui see on vajalik keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide jätkuvaks täitmiseks, sealhulgas keskse vastaspoole tunnustamine asjaomaste arvelduse lõplikkuse normide rakendamise eesmärgil ning muudes finantsturutaristutes osalemine või nendega seotus või seotus kauplemiskohtadega;
 - n) kirjeldus selle kohta, kuidas kriisilahendusametust saab vajaliku teabe artiklis 24 osutatud väärtuse hindamiseks;
 - o) analüüs kava mõju kohta keskse vastaspoole töötajatele, sealhulgas sellega seotud kõigi kulude hinnang, ja kriisilahenduse vältel personaliga konsulteerimiseks kavandatava korra kirjeldus, võttes arvesse riigisiseseid õigusnorme ja süsteeme sotsiaalpartneritega dialoogi pidamiseks;
 - p) meedia ja avalikkusega suhtlemise kava, et tagada võimalikult suur läbipaistvus;
 - q) keskse vastaspoole toimimispidevuseks vajalike oluliste toimingute ja süsteemide kirjeldus;
 - r) kriisilahenduse kolleegiumi artikli 72 lõike 1 kohase teavitamise korra kirjeldus;
 - s) kirjeldus meetmete kohta, millega hõlbustatakse kohustusi mittetäitva keskse vastaspoole kliirivate liikmete ja klientide positsioonide ja seotud varade üleantavust kohustusi mittetäitvast kesksest vastaspoolest teise kesksesse vastaspoolde või sildasutusena toimivasse kesksesse vastaspoolde, mõjutamata seejuures kliirivate liikmete ja nende klientide vahelisi lepingulisi suhteid.
8. Lõike 7 punktis a osutatud teave avaldatakse asjaomasele kesksele vastaspoolele. Keskne vastaspool võib esitada kriisilahendusametustele kirjalikult oma arvamuse kriisilahenduse kava kohta. Selline arvamus lisatakse kavale.

9. Olles konsulteerinud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ja võttes arvesse direktiivi 2014/59/EL artikli 10 lõike 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide asjaomaseid sätteid ning järgides proportsionaalsuse põhimõtet, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse täiendavalt kriisilahenduse kava sisu kooskõlas käesoleva artikli lõikega 7.

Regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu väljatöötamisel võimaldab ESMA kriisilahendusametustele piisava paindlikkuse, et võtta arvesse nende riigisisese maksejõuetusõiguse eripära ning kesksete vastaspoolte kliirimistegevuse laadi ja keerukust.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 13

Kesksete vastaspoolte kohustus teha koostööd ja esitada teavet

1. Kesksete vastaspooleid teevad vastavalt vajadusele koostööd kriisilahenduse kavade koostamisel ning esitavad oma kriisilahendusametustele kas otse või oma pädeva asutuse kaudu kogu teabe, mis on vajalik selliste kavade koostamiseks ja rakendamiseks, sealhulgas lisa B jaos täpsustatud teave ja analüüs.

Pädevad asutused esitavad kriisilahendusametustele kogu esimeses lõigus osutatud teabe, mis on juba nende käsutuses.

2. Kriisilahendusametused võivad nõuda, et keskne vastaspool esitaks neile üksikasjalikud andmed määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 29 osutatud lepingute kohta, mille osalised nad on. Kriisilahendusametused võivad määrata tähtsaja, mille jooksul sellised andmed tuleb esitada, ja võivad määrata eri liiki lepingutega seoses erinevad tähtsajad.

3. Keskne vastaspool vahetab oma pädevate asutustega õigeaegselt teavet, et hõlbustada keskse vastaspoole riskiprofiilide hindamist ning tema seotuse hindamist muude finantsturutaristute, muude finantseerimisasutuste ning finantsüsteemiga üldiselt, nagu on osutatud käesoleva määruse artiklites 9 ja 10. Kui pädevad asutused leiavad, et see teave on oluline, edastavad nad selle järelevalvekolleegiumile.

Artikkel 14

Kriisilahenduse kavade kooskõlastamise menetlus

1. Kriisilahendusametustus edastab kriisilahenduse kolleegiumile kriisilahenduse kava projekti, artikli 13 kohaselt esitatud teabe ja kogu täiendava, kriisilahenduse kolleegiumi jaoks asjakohase teabe.

2. Kriisilahenduse kolleegium teeb ühisotsuse kriisilahenduse kava ja kõigi selle muudatuste kohta nelja kuu jooksul pärast nimetatud kava edastamist kriisilahendusametustuse poolt vastavalt lõikele 1.

Kriisilahendusametustus tagab, et ESMA-le esitatakse kogu teave, mis on asjakohane seoses tema käesoleva artikli kohaste ülesannetega.

3. Kriisilahendusametustus võib kooskõlas artikli 4 lõikega 4 otsustada kaasata kriisilahenduse kava koostamisse ja läbivaatamisse kolmandate riikide asutused, tingimusel et nad täidavad artiklis 73 sätestatud konfidentsiaalsusnõudeid ja kuuluvad jurisdiktsioonidesse, kus on asutatud ükskõik milline järgmistest ettevõtjatest:

a) keskse vastaspoole emaettevõtja, kui see on kohaldatav;

- b) keskse vastaspoole kliirivad liikmed, kui nende agregeeritud osamaksed keskse vastaspoole tagatisfondi on üheaastase ajavahemiku jooksul suuremad kui kolmanda kõige suuremaid osamakseid tegeva liikmesriigi osamaksed, nagu on osutatud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõike 2 punktis c;
- c) keskse vastaspoole tütarettvõtjad, kui see on kohaldatav;
- d) muud kesksele vastaspoolele kriitiliste teenuste osutajad;
- e) koostalitlusvõimelised kesksed vastaspoolel.

4. ESMA võib kriisilahendusametuse taotlusel kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 lõike 2 punktiga c kriisilahenduse kolleegiumi ühisotsuse tegemisel abistada.

5. Kui kriisilahenduse kolleegium ei ole nelja kuu jooksul pärast kriisilahenduse kava edastamist ühisotsust teinud, teeb kriisilahendusametuse kriisilahenduse kava kohta ise otsuse. Kriisilahendusametuse teeb oma otsuse, võttes arvesse kriisilahenduse kolleegiumi teiste liikmete poolt kõnealuse nelja kuu jooksul esitatud seisukohti. Kriisilahendusametuse teeb selle otsuse kirjalikult teatavaks kesksele vastaspoolele ja teistele kriisilahenduse kolleegiumi liikmetele.

6. Juhul kui enne käesoleva artikli lõikes 5 osutatud neljakuulise tähtaja möödumist ei ole ühisotsust tehtud ja hääleõigusega liikmed ei ole lihthäälteenamusega nõus kriisilahendusametuse ühisotsuse ettepanekuga kriisilahenduse kavaga seotud küsimuses, võib iga asjaomane hääleõigusega liige kõnealusele häälteenamusele tuginedes suunata selle küsimuse ESMA-le kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19. Keskse vastaspoole kriisilahendusametuse ootab ära ESMA poolt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõike 3 kohaselt tehtud otsuse ning teeb oma otsuse kooskõlas ESMA otsusega.

Kõnealust neljakuulist ajavahemikku käsitletakse lepitusetapina määruse (EL) nr 1095/2010 tähenduses. ESMA teeb oma otsuse ühe kuu jooksul pärast küsimuse suunamist talle. Küsimust ei suunata ESMA-le pärast neljakuulise ajavahemiku lõppu ega pärast ühisotsusele jõudmist. Kui ESMA ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, kohaldatakse kriisilahendusametuse otsust.

7. Juhul kui tehakse ühisotsus vastavalt lõikele 1 ja kui mõni kriisilahendusametuse või pädev ministeerium leiab lõike 6 alusel, et lahkarvamust tekitav küsimus läheb vastuollu tema liikmesriigi eelarvekohustustega, algatab keskse vastaspoole kriisilahendusametuse kriisilahenduse kava ümberhindamise.

II PEATÜKK

Kriisilahenduskõlblikkus

Artikkel 15

Kriisilahenduskõlblikkuse hindamine

1. Kriisilahendusametuse hindab kriisilahenduse kolleegiumiga kooskõlastades vastavalt artiklis 17 sätestatud menetlusele ja pärast konsulteerimist pädeva asutusega seda, mil määral on keskne vastaspool kriisilahenduskõplik, ilma et eeldataks ühtegi järgmistest:

- a) erakorraline avaliku sektori finantstoetus;
- b) keskpanga erakorraline likviidsusabi;
- c) keskpanga likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, struktuuri ja intressimääraga.

2. Keskset vastaspoolt peetakse kriisilahenduskõlblikuks juhul, kui kriisilahendusasutus leiab, et teostatav ja usutatav on kas keskse vastaspoole likvideerimine tavalises maksejõuetusmenetluses või keskse vastaspoole kriisilahendus kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamise teel, tagades samal ajal keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide täitmise jätkumise ja vältides erakorralise avaliku sektori finantstoetuse kasutamist ning võimalikult suures ulatuses märkimisväärset negatiivset mõju finantsüsteemile ja mõjutatud sidusrühmade põhjendamatult ebasoodsasse olukorda seadmist.

Esimeses lõigus osutatud negatiivseks mõjuks on muu hulgas üldine finantsiline ebastabiilsus või kogu süsteemi haaravad sündmused ükskõik millises liikmesriigis.

Kui kriisilahendusasutus ei pea keskset vastaspoolt kriisilahenduskõlblikuks, annab ta sellest ESMA-le õigeaegselt teada.

3. Kui kriisilahendusasutus seda nõuab, esitab keskne vastaspool tõendid selle kohta, et:

- a) puuduvad takistused omandiõiguse instrumentide väärtuse vähendamisele kriisilahendusõiguste kasutamise tulemusena, sõltumata sellest, kas kehtivad lepingupõhised kokkulepped või muud keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas sisalduvad meetmed on täielikult ära kasutatud, ning
- b) keskse vastaspoole lepingud kliirivate liikmete või kolmandate isikutega ei võimalda neil kliirivatel liikmetel ega kolmandatel isikutel tulemuslikult vaidlustada kriisilahendusõiguste kasutamist kriisilahendusasutuse poolt või muul moel vältida, et nende suhtes kasutatakse nimetatud õigusi.

4. Et hinnata kriisilahenduskõlblikkust, nagu on osutatud lõikes 1, uurib kriisilahendusasutus vastavalt vajadusele lisa C jaos sätestatud aspekte.

5. Hiljemalt 12. augustiks 2022 annab ESMA tihedas koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga välja suunised, et edendada seoses käesoleva määruse lisa C jao kohaldamisega kriisilahenduse tavade lähendamist vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16.

6. Kriisilahendusasutus, kooskõlastades oma tegevust kriisilahenduse kolleegiumiga, viib kriisilahenduskõlblikkuse hindamise läbi samal ajal kriisilahenduse kava koostamise ja ajakohastamisega vastavalt artiklile 12.

Artikkel 16

Kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaoludega tegelemine või nende kõrvaldamine

1. Kui kriisilahendusasutus leiab pärast artikli 15 kohaselt läbiviidud hindamist, olles kooskõlastanud kriisilahenduse kolleegiumiga vastavalt artiklis 17 sätestatud menetlusele, et mõned asjaolud pärssivad keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust oluliselt, koostab kriisilahendusasutus koostöös pädeva asutusega aruande ning esitab selle kesksele vastaspoolele ja kriisilahenduse kolleegiumile.

Esimeses lõigus osutatud aruandes analüüsitakse keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste tulemuslikku rakendamist oluliselt pärssivaid asjaolusid, vaagitakse nende mõju keskse vastaspoole ärimudelile ja pakutakse välja sihipäraseid meetmeid nende asjaolude kõrvaldamiseks.

2. Artiklis 14 sätestatud nõue, et kriisilahenduse kolleegium peab tegema kriisilahenduse kava suhtes ühisotsuse, peatatakse pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruande esitamist, kuni kriisilahendusasutus on käesoleva artikli lõike 3 kohaselt heaks kiitnud kriisilahendust oluliselt pärssivate asjaolude kõrvaldamise meetmed või kuni käesoleva artikli lõike 4 kohaselt on otsustatud võtta alternatiivseid meetmeid.

3. Nelja kuu jooksul pärast vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 esitatud aruande kättesaamist esitab keskne vastaspool kriisilahendusasutusele ettepanekud võimalike meetmete kohta aruandes kindlaks tehtud ja kriisilahendust oluliselt pärssivate asjaoludega tegelemiseks või nende kõrvaldamiseks. Kriisilahendusasutus teavitab kriisilahenduse kolleegiumit kõigist keskse vastaspoole väljapakutud meetmetest. Kriisilahendusasutus ja kriisilahenduse kolleegium hindavad kooskõlas artikli 17 lõike 1 punktiga b seda, kas need meetmed on pärssivate asjaoludega tegelemisel või nende kõrvaldamisel tõhusad.

4. Kui kriisilahendusasutus, kooskõlastades oma tegevuse kriisilahenduse kolleegiumiga vastavalt artiklis 17 sätestatud menetlusele, leiab, et keskse vastaspoole poolt vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 välja pakutud meetmed ei vähenda ega kõrvalda aruandes välja toodud pärssivaid asjaolusid tulemuslikult, teeb kriisilahendusasutus kindlaks alternatiivsed meetmed ja teeb need teatavaks kriisilahenduse kolleegiumile artikli 17 lõike 1 punkti c kohase ühisotsuse tegemiseks.

Esimeses lõigus osutatud alternatiivsete meetmete puhul võetakse arvesse järgmist:

- a) oht, mida keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust oluliselt pärssivad asjaolud kujutavad endast finantsstabiilsusele;
- b) alternatiivsete meetmete tõenäoline mõju
 - i) kesksele vastaspoolele, sealhulgas selle ärimudelile ja tegevuse tõhususele;
 - ii) selle kliirivatele liikmetele ja, niivõrd kui see teave on kättesaadav, nende klientidele ja kaudsetele klientidele, sealhulgas juhul, kui need on määratud kui muud süsteemselt olulised ettevõtjad;
 - iii) seotud finantsturutaristutele;
 - iv) finantsturgudele, sealhulgas kauplemiskohtadele, mida keskne vastaspool teenindab;
 - v) ükskõik millise liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile ning
 - vi) siseturule ning
- c) mõju integreeritud kliirimisteenuste osutamisele eri toodete ja portfelli tagatisvara arvutamise osas varaklasside lõikes.

Teise lõigu punktide a ja b kohaldamisel konsulteerib kriisilahendusasutus pädeva asutuse ja kriisilahenduse kolleegiumiga ning kohasel juhul asjakohaste makrotasandi usaldatavusjärelvalvet teostavate määratud riiklike asutustega.

5. Kriisilahendusasutus teavitab kesksel vastaspoolt kirjalikult kas otse või pädeva asutuse kaudu alternatiivsetest meetmetest, mis tuleb võtta eesmärgiga kõrvaldada kriisilahenduskõlblikkust pärssivad asjaolud. Kriisilahendusasutus esitab põhjendused selle kohta, miks keskse vastaspoole väljapakutud meetmed ei võimaldaks kriisilahenduskõlblikkust oluliselt pärssivaid asjaolusid kõrvaldada ja kuidas alternatiivsed meetmed seda suudaksid.

6. Keskne vastaspool pakub ühe kuu jooksul välja kava alternatiivsete meetmete võtmiseks koos kava rakendamiseks ette nähtud mõistliku ajakavaga. Kui kriisilahendusasutus peab seda vajalikuks, võib ta kavandatud ajakava kas lühendada või pikendada.

7. Lõike 4 kohaldamisel võib kriisilahendusasutus pärast pädeva asutusega konsulteerimist ning nähes rakendamiseks ette mõistliku ajakava, teha järgmist:

- a) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see vaataks läbi või koostaks konsolideerimisgrupisesed või kolmandate isikutega sõlmitavad teenuslepingud, mis hõlmavad kriitiliste funktsioonide täitmist;
- b) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see piiraks oma maksimaalseid individuaalseid ja agregeeritud katmata riskipositsioone;
- c) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see muudaks viisi, kuidas ta seab ja hoiab määruse (EL) nr 648/2012 artikli 41 kohaselt tagatise;
- d) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see muudaks määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 42 osutatud tagatisfondide koosseisu ja arvu;
- e) seada kesksele vastaspoolele spetsiifilised või regulaarsed täiendava teabe esitamise nõuded;
- f) nõuda keskselt vastaspoolelt teatavast varast loobumist;
- g) nõuda keskselt vastaspoolelt, et see piiraks teatavat praegust või kavandatud tegevust või lõpetaks selle tegevuse;

- h) nõuda keskselt vastaspoolelt muudatuste tegemist oma finantsseisundi taastamise kavas, tegevuseeskirjades ja muudes lepingupõhistes kokkulepetes;
- i) piirata või takistada uute või olemasolevate äriiinide arendamist või uute või olemasolevate teenuste osutamist;
- j) nõuda keskse vastaspoole või konsolideerimisgrupi mõne ettevõtja, mis on otse või kaudselt tema kontrolli all, õiguslike või tegevusstruktuuride muutmist, tagamaks, et kriisilahenduse vahendite rakendamise teel oleks võimalik kriitilised funktsioonid teistest funktsioonidest õiguslikult ja tegevuslikult eraldada;
- k) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta eristaks tegevuslikult ja finantsiliselt eri kliirimisteenused, et eraldada teatavad varaklassid teistest varaklassidest ja kohasel juhul piirata eri varaklasse hõlmavaid tasaarvestatavate tehingute kogumeid;
- l) nõuda keskselt vastaspoolelt liidus emattevõtja asutamist;
- m) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta emiteeriks kohustusi, mida on võimalik alla hinnata ja konverteerida, või eraldaks muud rahalised vahendid, et suurendada kahjumikatmise, rekapiitalseerimise ja eelrahastatud vahendite taastamise võimet;
- n) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta võtaks muid meetmeid, mis võimaldaksid kahjumi katmist, keskse vastaspoole rekapiitalseerimist või eelrahastatud vahendite taastamist kapitali, muude kohustuste ja lepingutega. Kaalutavad meetmed võivad eelkõige hõlmata püüdeid rääkida uuesti läbi keskse vastaspoole emiteeritud mis tahes kohustus või muuta lepingutingimusi, eesmärgiga tagada, et kriisilahendusasutuse otsust kõnealuse kohustuse, instrumenti või lepingu allahindamiseks, konverteerimiseks või restruktureerimiseks täidetak selle jurisdiktsiooni õigusnormide kohaselt, mille alla kõnealune kohustus või instrument kuulub;
- o) juhul kui keskne vastaspool on tüarettevõtja, koordineerida asjaomaste asutustega, eesmärgiga nõuda emattevõtjalt, et ta looks keskse vastaspoole kontrollimiseks eraldi finantsvaldusettevõtja, kui see meede on vajalik keskse vastaspoole kriisilahenduse hõlbustamiseks ning selleks, et vältida kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamise võimalikku negatiivset mõju teistele konsolideerimisgrupi ettevõtjatele;
- p) piirata keskse vastaspoole koostalitlust puudutavaid seoseid või need keelata, kui selline piirang või keeld on vajalik, et vältida negatiivset mõju kriisilahenduse eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 17

Kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaoludega tegelemise või nende kõrvaldamise kooskõlastamise menetlus

1. Kriisilahenduse kolleegium teeb ühisotsuse seoses järgmisega:
 - a) kriisilahenduskõlblikkust oluliselt pärssivate asjaolude kindlakstegemine vastavalt artikli 15 lõikele 1;
 - b) keskse vastaspoole väljapakutud meetmete hindamine artikli 16 lõike 3 alusel vastavalt vajadusele;
 - c) artikli 16 lõike 4 kohaselt nõutavad alternatiivsed meetmed.
2. Käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud ühisotsus kriisilahenduskõlblikkust oluliselt pärssivate asjaolude kindlakstegemise kohta võetakse vastu nelja kuu jooksul pärast artikli 16 lõikes 1 osutatud aruande esitamist kriisilahenduse kolleegiumile.
3. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud ühisotsus võetakse vastu nelja kuu jooksul pärast seda, kui keskne vastaspool on esitanud ettepaneku meetmete kohta kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaolude kõrvaldamiseks, nagu on osutatud artikli 16 lõikes 3.
4. Käesoleva artikli lõike 1 punktis c osutatud ühisotsus võetakse vastu nelja kuu jooksul pärast seda, kui kriisilahenduse kolleegiumile on esitatud ettepanek alternatiivsete meetmete kohta, nagu on osutatud artikli 16 lõikes 4.
5. Lõikes 1 osutatud ühisotsus peab olema põhjendatud ja kriisilahendusasutus peab sellest kirjalikult teavitama keskset vastaspoolt ja, kui kriisilahendusasutus peab seda asjakohaseks, keskse vastaspoole emattevõtjat.

6. ESMA võib keskse vastaspoole kriisilahendusasutuse taotlusel kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 lõike 2 punktiga c abistada kriisilahenduse kolleegiumi ühisotsuse tegemisel.

7. Kui kriisilahenduse kolleegium ei ole nelja kuu jooksul alates artikli 16 lõike 1 kohase aruande edastamisest ühisotsust teinud, teeb kriisilahendusasutus ise otsuse asjakohaste meetmete kohta, mis tuleb võtta kooskõlas artikli 16 lõikega 5. Kriisilahendusasutus teeb oma otsuse kriisilahenduse kolleegiumi teiste liikmete poolt kõnealuse neljakuulise tähtaja jooksul esitatud seisukohti arvesse võttes.

Kriisilahendusasutus teeb otsuse kirjalikult teatavaks kesksele vastaspoolele, selle emaettevõtjale, kui see on asjakohane, ja teistele kriisilahenduse kolleegiumi liikmetele.

8. Juhul kui enne käesoleva artikli lõikes 7 nimetatud neljakuulise tähtaja lõppu ei ole ühisotsust tehtud ja hääleõigusega liikmed ei ole lihthäälteenamusega nõus kriisilahendusasutuse ühisotsuse ettepanekuga käesoleva määruse artikli 16 lõike 7 punktides j, l või o osutatud küsimuses, võib iga asjaomane hääleõigusega liige kõnealusele häälteenamusele tuginedes suunata selle küsimuse ESMA-le kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19. Keske vastaspoole kriisilahendusasutus ootab ära ESMA poolt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõike 3 kohaselt tehtud otsuse ning teeb oma otsuse kooskõlas ESMA otsusega.

Kõnealust neljakuulist tähtaega käsitatakse lepitusetapina määruse (EL) nr 1095/2010 tähenduses. ESMA teeb oma otsuse ühe kuu jooksul pärast seda, kui küsimus on talle suunatud. Küsimust ei suunata ESMA-le pärast neljakuulise tähtaja lõppu ega pärast ühisotsuse tegemist. Kui ESMA ei ole ühe kuu jooksul otsust teinud, kohaldatakse kriisilahendusasutuse otsust.

IV JAOTIS

VARAJANE SEKKUMINE

Artikkel 18

Varajase sekkumise meetmed

1. Kui keskne vastaspool rikub või lähitulevikus tõenäoliselt rikub määruse (EL) nr 648/2012 kohaseid kapitali- ja usaldatavusnõudeid või kujutab endast ohtu liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele või kui pädev asutus on tuvastanud muud näitajad, mis annavad tunnistust tekkivast kriisiolukorrast, mis võib mõjutada keskse vastaspoole toimimist ja eriti selle suutlikkust osutada kliirimisteenuseid, võib pädev asutus:

- a) nõuda, et keskne vastaspool ajakohastaks oma finantsseisundi taastamise kava vastavalt käesoleva määruse artikli 9 lõikele 6, kui varajase sekkumise tinginud asjaolud erinevad algses finantsseisundi taastamise kavas esitatud eeldustest;
- b) nõuda keskselt vastaspoolelt ühe või mitme finantsseisundi taastamise kavas esitatud kokkuleppe või meetme rakendamist konkreetse ajavahemiku jooksul. Kui kava on punkti a kohaselt ajakohastatud, hõlmavad nimetatud kokkulepped või meetmed kõiki ajakohastatud kokkuleppeid või meetmeid;
- c) nõuda keskselt vastaspoolelt, et ta teeks kindlaks lõikes 1 nimetatud rikkumise või tõenäolise rikkumise põhjused ja koostaks tegevuskava, mis sisaldab sobilikke meetmeid ja ajakava;
- d) nõuda keskselt vastaspoolelt oma aktsionäride koosoleku kokkukutsumist või kui keskne vastaspool seda nõuet ei täida, kutsuda koosoleku ise kokku. Mõlemal juhul määrab pädev asutus kindlaks päevakorra, sealhulgas otsused, mida aktsionärid peavad nende vastuvõtmiseks arutama;
- e) nõuda juhtorgani või kõrgema juhtkonna ühe või mitme liikme tagasikutsumist või asendamist, kui leitakse, et mõni kõnealustest isikutest ei ole määruse (EL) nr 648/2012 artikli 27 kohaselt oma ametikohustuste täitmiseks sobiv;

- f) nõuda, et keskne vastaspool muudaks oma äristrateegiat;
- g) nõuda muudatuste tegemist keskse vastaspoole õiguslikus või tegevusstruktuuris;
- h) esitada kriisilahendusasutusele kogu teabe, mis on vajalik keskse vastaspoole kriisilahenduse kava ajakohastamiseks, et valmistada ette keskse vastaspoole võimalikku kriisilahendust ning tema vara ja kohustuste hindamist vastavalt käesoleva määruse artiklile 24, sealhulgas kohapealsete kontrollide kaudu kogutav mis tahes teave;
- i) nõuda vajaduse korral ja kooskõlas lõikega 4 keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise meetmete rakendamist;
- j) nõuda, et keskne vastaspool hoiduks konkreetsete finantsseisundi taastamise meetmete võtmisest, kui pädev asutus on kindlaks teinud, et selliste meetmete võtmisel võib olla negatiivne mõju liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele;
- k) nõuda, et keskne vastaspool taastaks õigeaegselt oma rahalised vahendid, et täita oma kapitali- ja usaldatavusnõuded või säilitada nende täitmine;
- l) nõuda, et keskne vastaspool annaks kliirivatele liikmetele korralduse kutsuda nende kliendid osalema otse keskse vastaspoole korraldatud enampakkumistel, kui enampakkumise laad õigustab sellist erakorralist osalemist. Kliirivad liikmed teavitavad oma kliente üksikasjalikult enampakkumisest vastavalt keskselt vastaspoolelt saadud juhistele. Eelkõige täpsustab keskne vastaspool tähtaja, mille möödumisel ei ole võimalik enampakkumisel osaleda. Kliendid teavitavad otse kesket vastaspoolt enne kõnealust tähtaega oma soovist enampakkumisel osaleda. Seejärel hõlbustab keskne vastaspool kõnealuste klientide jaoks pakkumisprotsessi. Kliendil lubatakse enampakkumisel osaleda üksnes siis, kui ta suudab keskele vastaspoolele tõendada, et tal on loodud kliiriva liikmeka asjakohane lepinguline suhe enampakkumisest tuleneda võivate tehingute tegemiseks ja kliirimiseks;
- m) piirata võimalikult suures ulatuses omakapitali või omakapitalina käsitatavate instrumentide hüvitamist, sealhulgas keskse vastaspoole dividendimakseid ja tagasioste, või need keelata, käivitamata seejuures kohustuste mittetäitmist, ning piirata kõiki määruse (EL) nr 648/2012 artikli 26 lõike 5 kohase keskse vastaspoole tasustamispoliitika kaudu määratletud muutuvtasu makseid ning vabatahtlike pensionihüvitiste või lahkumishüvitiste makseid määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 29 määratletud kõrgemale juhtkonnale või need maksed keelata või külmutada.

2. Pädev asutus kehtestab kõikide lõikes 1 osutatud meetmete elluviimiseks sobiva tähtaja ja hindab pärast meetmete võtmist nende tulemuslikkust.

3. Pädev asutus kohaldab lõike 1 punktide a–m alusel võetavaid meetmeid üksnes tingimusel, et ta on arvesse võtnud kõnealuste meetmete mõju teistes liikmesriikides, kus keskne vastaspool tegutseb või teenuseid osutab, ning pärast asjaomaste pädevate asutuste teavitamist, eriti juhul, kui keskse vastaspoole tegevus on kohalike finantsturgude jaoks kriitilise tähtsusega või oluline, sealhulgas kohtades, kus on asutatud kliirivad liikmed, seotud kauplemiskohad ja seotud finantsturutaristud.

4. Pädev asutus kohaldab lõike 1 punktis i sätestatud meetmeid üksnes juhul, kui see on avalikes huvides ja vajalik selleks, et saavutada ükskõik milline järgmistest eesmärkidest:

- a) säilitada liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsus;
- b) tagada keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide järjepidevus ja juurdepääs kriitilistele funktsioonidele läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel;
- c) säilitada või taastada keskse vastaspoole finantsvastupidavus.

Pädev asutus ei kohalda lõike 1 punktis i sätestatud meetmeid seoses meetmetega, millega kaasneb teise keskse vastaspoole omandi, õiguste või kohustuste üleandmine.

5. Kui keskne vastaspool kasutab kohustusi täitvate kliirivate liikmete poolt tagatisfondi tehtud makseid kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 lõikega 3, teavitab ta sellest põhjendamatu viivitusega pädevat asutust ja kriisilahendusasutust ja selgitab, kas see annab tunnistust asjaomase keskse vastaspoole nõrkustest või probleemidest.

6. Kui lõikes 1 osutatud tingimused on täidetud, teavitab pädev asutus ESMA-t ja kriisilahendusasutust ning konsulteerib järelevalvekolleegiumiga lõikes 1 ettenähtud meetmete osas.

Pärast kõnealuseid teavitamisi ja järelevalvekolleegiumiga konsulteerimist otsustab pädev asutus, kas kohaldada mõnd lõikes 1 sätestatud meetet. Pädev asutus teavitab otsusest meetmete kohta, mis tuleb võtta, järelevalvekolleegiumi, kriisilahendusasutust ja ESMA-t.

7. Käesoleva artikli lõike 6 esimese lõigu kohase teavitamise järel võib kriisilahendusasutus nõuda, et keskne vastaspool võtaks oma kriisilahenduse ettevalmistamiseks ühendust võimalike omandajatega vastavalt artiklis 41 sätestatud tingimustele ja artikli 73 konfidentsiaalsussätetele.

8. ESMA annab hiljemalt 12. veebruariks 2022 kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, et edendada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete käivitamise tingimuste järjepidevat kohaldamist.

Artikkel 19

Kõrgema juhtkonna ja juhtorgani tagasikutsumine

1. Juhul kui keskse vastaspoole finantsseisund on oluliselt halvenenud või kui keskne vastaspool rikub talle kehtivaid õiguslikke nõudeid, sealhulgas oma tegevuseeskirju, ja artikli 18 kohaste muude meetmete võtmine ei ole olukorra parandamiseks piisav, võivad pädevad asutused nõuda keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna või juhtorgani osalist või täielikku tagasikutsumist.

Kui pädev asutus nõuab keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna või juhtorgani osalist või täielikku tagasikutsumist, teavitab ta sellest ESMA-t, kriisilahendusasutust ja järelevalvekolleegiumi.

2. Kõrgema juhtkonna või juhtorgani uus koosseis nimetatakse ametisse kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 27 ja selle eelduseks on pädeva asutuse heakskiit või nõusolek. Kui pädev asutus leiab, et kõrgema juhtkonna või juhtorgani asendamisest käesoleva artikli kohaselt ei piisa, võib ta määrata kesksele vastaspoolele ühe või mitu ajutist haldurit, kes asendavad keskse vastaspoole juhtorganit ja kõrgemat juhtkonda või teevad ajutiselt nendega koostööd. Kõigil ajutistel halduritel peavad olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud kvalifikatsioonid, võimed ja teadmised ning neil ei tohi olla huvide konflikti.

Artikkel 20

Kahju hüvitamine kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele

1. Juhul kui muu kui kohustuste mittetäitmise tõttu finantsseisundi taastamist läbiv keskne vastaspool on kohaldanud tema finantsseisundi taastamise kavas sisalduvaid kokkuleppeid ja meetmeid, mille eesmärk on vähendada keskse vastaspoole poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtust, ning selle tulemusena ei ole tema suhtes algatatud kriisilahendusmenetlust, võib keskse vastaspoole pädev asutus nõuda, et keskne vastaspool hüvitaks kliirivatele liikmetele rahamaksete teel nende kantud kahju, või vajaduse korral nõuda, et keskne vastaspool emiteeriks instrumente, millega tunnustatakse nõuet keskse vastaspoole tulevase kasumi suhtes, ilma et see piiraks kliirivate liikmete vastutust kanda kaskaadi põhimõtet ületav kahju. Võimalust maksta kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele hüvitist ei kohaldata nende lepinguga võetud kahjumi katmise kohustuse suhtes makseviivitusvahendite või finantsseisundi taastamise etappides.

Igale kohustusi täitvale mõjutatud kliirivale liikmele tehtud rahamaksete või nende jaoks emiteeritud selliste instrumentide väärtus, millega tunnustatakse nõuet keskse vastaspoole tulevase kasumi suhtes, peab olema proportsionaalne kahjuga, mida asjaomane kliiriv liige on kandnud lisaks oma lepingulistele kohustustele. Instrumendid, millega tunnustatakse nõuet keskse vastaspoole tulevase kasumi suhtes, annavad omanikule õiguse saada keskselt vastaspoolelt iga-aastaseid makseid sobiva maksimaalse arvu aastate jooksul alates emiteerimise kuupäevast, kuni kahju on (võimaluse korral täielikult) korvatud. Kui kohustusi täitvad kliirivad liikmed on kandnud ülemäärast kahju üle oma klientidele, on kohustusi täitvad kliirivad liikmed kohustatud kandma keskselt vastaspoolelt saadud makset oma klientidele üle sellises ulatuses, mil hüvitatav kahju on seotud kliendi positsioonidega. Asjakohast maksimaalset osa keskse vastaspoole aastakasumist tuleb kasutada nende instrumentidega seotud makseteks.

2. ESMA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täpsustada hüvitise maksmise järjekord, sobiv maksimaalne aastate arv ning sobiv maksimaalne osa keskse vastaspoole aastakasumist, millele on osutatud lõike 1 teises lõigus.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonil on õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

V JAOTIS

KRIISILAHENDUS

I PEATÜKK

Eesmärgid, tingimused ja üldpõhimõtted

Artikkel 21

Kriisilahenduse eesmärgid

1. Kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamisel peab kriisilahendusasutus silmas kõiki järgnevaid kriisilahenduse eesmärke, mis on tähtsusest võrdsed, ning tasakaalustab neid vastavalt iga konkreetse juhtumi laadile ja asjaoludele:

- a) tagada keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide järjepidevus, eelkõige:
 - i) kesksel vastaspoolel oma kliirivate liikmete ja, kui see on kohaldatav, nende klientide ees olevate kohustuste õigeaegne täitmine;
 - ii) kliirivate liikmete ja, kui see on kohaldatav, nende klientide pidev juurdepääs keskse vastaspoole pakutavatele väärtpaberi- või rahakontodele ning tagatisele, mida keskne vastaspool hoiab finantsvara kujul;
- b) tagada, et säiliks sidemed teiste finantsturutaristutega, mille katkemisel oleks oluline negatiivne mõju liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele, samuti makse-, kliiringu-, arveldus- ja arvestuse pidamise funktsioonide õigeaegsele täitmisele;
- c) vältida olulist negatiivset mõju liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantssüsteemile, eelkõige hoides ära või leevendades finantsraskuste ülekandumist keskse vastaspoole kliirivatele liikmetele, nende klientidele või finantssüsteemile laiemalt, sealhulgas teistele finantsturutaristutele, ning säilitades turudistsipliini ja üldsuse usalduse, ning
- d) kaitsta avaliku sektori vahendeid, minimeerides tuginemist erakorralisele avaliku sektori finantstoetusele ning maksumaksjale tekkiva võimaliku kahju ohtu.

2. Lõikes 1 sätestatud eesmärkide taotlemisel püüab kriisilahendusasutus vähendada kriisilahenduse kulusid miinimumini kõigi mõjutatud sidusrühmade puhul ning vältida keskse vastaspoole väärtuse vähenemist, välja arvatud juhul, kui selline vähenemine on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 22

Kriisilahenduse tingimused

1. Kriisilahendusasutus võtab keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid juhul, kui täidetud on kõik järgnevad tingimused:

- a) keskne vastaspool on maksejõuetu või jääb tõenäoliselt maksejõuetuks, nagu on otsustanud üks järgnevatest asutustest:
 - i) pädev asutus, kes on eelnevalt konsulteerinud kriisilahendusasutusega;

- ii) kriisilahendusasutus, kes on eelnevalt konsulteerinud pädeva asutusega, kui kriisilahendusasutusel on olemas selle järelduse tegemiseks vajalikud vahendid;
- b) kõigi asjakohaste asjaoludega arvestades puudub põhjendatud väljaavaade, et mis tahes alternatiivne erasektoris võetav meede, sealhulgas keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava või muud lepingupõhised kokkulepped, või järelevalvemeede, sealhulgas võetud varajase sekkumise meetmed, hoiaksid mõistliku aja jooksul ära keskse vastaspoole maksejõuetuse;
- c) kriisilahenduse meede on vajalik avaliku huvi seisukohast, et saavutada üks või mitu kriisilahenduse eesmärki, olles samal ajal nendega proportsionaalne, ning keskse vastaspoole likvideerimine tavalises maksejõuetusmenetluses ei aitaks neid kriisilahenduse eesmärke samas ulatuses saavutada.

2. Lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaldamisel esitab pädev asutus kriisilahendusasutusele omal algatusel ja viivitusega kogu teabe, mis võib näidata, et keskne vastaspool on maksejõuetu või tõenäoliselt jääb maksejõuetuks. Pädev asutus annab kriisilahendusasutusele taotluse korral ka muud teavet, mida kriisilahendusasutus vajab oma hinnangu andmiseks.

3. Lõike 1 punkti a kohaldamisel käsitatakse kesket vastaspoolt maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana juhul, kui esineb üks või mitu järgmist asjaolu:

- a) keskne vastaspool rikub või tõenäoliselt rikub oma tegevusloa nõudeid viisil, mis õigustaks tema tegevusloa kehtetuks tunnistamist vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 20;
- b) keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda täita mõnd kriitilist funktsiooni;
- c) keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda taastada oma elujõulisust omapoolsete finantsseisundi taastamise meetmete rakendamisega;
- d) keskne vastaspool ei suuda või tõenäoliselt ei suuda tähtjaks tasuda oma võlgu või muid kohustusi;
- e) keskne vastaspool vajab erakorralist avaliku sektori finantstoetust.

4. Lõike 3 punkti e kohaldamisel ei käsitata avaliku sektori finantstoetust erakorralise avaliku sektori finantstoetusena, kui see vastab kõigile järgnevale tingimustele:

- a) seda antakse kas riigigarantiina keskpanga poolt võimaldatud likviidsusvahenditele keskpanga tingimustel või siis riigigarantiina hiljuti emiteeritud kohustustele;
- b) käesoleva lõike punktis a osutatud riigigarantiid on vajalikud, et likvideerida tõsised häired liikmesriigi majanduses ja säilitada finantsstabiilsus, ning
- c) käesoleva lõike punktis a osutatud riigigarantiid antakse maksevõimelistele kesksetele vastaspooltele, nende tingimuseks on lõplik heakskiitmine vastavalt liidu riigiabi raamistikule, neid antakse ettevaatusabinõuna ja ajutiselt, need on proportsionaalsed, selleks et leevendada käesoleva lõike punktis b osutatud tõsiste häirete tagajärgi, ning neid ei kasutata selleks, et katta kahjumit, mis kesksel vastaspoolel on tekkinud või tulevikus tõenäoliselt tekib.

5. Samuti võib kriisilahendusasutus võtta kriisilahenduse meetmeid juhul, kui ta leiab, et keskne vastaspool on rakendanud või kavatseb rakendada finantsseisundi taastamise meetmeid, mis võiksid hoida ära keskse vastaspoole maksejõuetuse, ent millel oleks märkimisväärne negatiivne mõju liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsüsteemile.

6. ESMA annab hiljemalt 12. veebruariks 2022 välja suunised, et edendada järelevalve- ja kriisilahenduse tavade lähendamist seoses asjaoludega, mille korral tuleb kesket vastaspoolt käsitada maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana, võttes asjakohasel juhul arvesse liidus asutatud kesksete vastaspoolte osutatavate teenuste laadi ja keerukust.

Kõnealuste suuniste väljatöötamisel võtab ESMA arvesse kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõikega 6 välja antud suuniseid.

*Artikkel 23***Kriisilahenduse üldpõhimõtted**

1. Kriisilahendusasutus võtab kõik asjakohased meetmed, et rakendada artiklis 27 osutatud kriisilahenduse vahendeid ja artiklis 48 osutatud kriisilahendusõigusi kooskõlas järgmistest põhimõtetest:

- a) kõik keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavast sisalduvad lepingulised kohustused ja muud kokkulepped pööratakse täitmisele niivõrd, kui need pole enne kriisilahendusmenetluse algatamist ammendatud, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusasutus otsustab, et kriisilahenduse eesmärkide õigeaegseks saavutamiseks on asjakohasem üks järgmistest tegevustest või mõlemad:
 - i) hoiduda keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavast tulenevate teatavate lepinguliste kohustuste täitmisele pööramisest või muul viisil kavast kõrvale kalduda;
 - ii) rakendada kriisilahenduse vahendeid või kriisilahendusõigusi;
- b) kahjumi, mis tuleneb kõigi punktis a osutatud kohustuste ja kokkulepete täitmisele pööramisest kooskõlas nimetatud punktiga, katavad esimeses järjekorras kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionärid;
- c) pärast aktsionäre katavad kahjumi kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole võlausaldajad vastavalt nende nõuete rahuldamise järgule tavalises maksejõuetusmenetluses, välja arvatud juhul, kui käesoleva määrusega on sõnaselgelt ette nähtud teisiti;
- d) keskse vastaspoole samasse klassi kuuluvaid võlausaldajaid koheldakse võrdselt;
- e) keskse vastaspoole aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad ei tohiks kanda suuremat kahju, kui nad oleksid kandnud artiklis 60 osutatud olukorras;
- f) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorgan ja kõrgem juhtkond vahetatakse välja, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusasutus leiab, et kogu juhtorgani ja kõrgema juhtkonna või nende osa ametissejäämine on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks;
- g) kriisilahendusasutused teavitavad töötajate esindajaid ja konsulteerivad nendega vastavas riigis kehtivate õigusnormide, kollektiivlepingute või tavade kohaselt;
- h) kriisilahenduse vahendeid ja kriisilahendusõigusi rakendatakse ilma, et see piiraks töötajate esindatust juhtorganites käsitlevate riigisestest õigusnormide, kollektiivlepingu sätete või tavade kohaldamist, ning
- i) kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi, võtavad kriisilahendusasutused arvesse mõju teistele konsolideerimisgrupi ettevõtjatele, eelkõige kui sellesse konsolideerimisgruppi kuuluvad muud finantsturutaristud, ning mõju kogu konsolideerimisgrupile tervikuna.

2. Kriisilahendusasutused võivad võtta käesoleva artikli lõike 1 punktis d või e sätestatud põhimõtetest kõrvale kalduvaid kriisilahenduse meetmeid, kui see on põhjendatud avaliku huviga saavutada kriisilahenduse eesmärgid ning on proportsionaalne käsitleva riskiga. Siiski, kui selle kõrvalekaldumise tulemusena kannab aktsionär, kliiriv liige või mõni muu võlausaldaja suuremat kahju, kui ta oleks kandnud artiklis 60 osutatud olukorras, kohaldatakse artiklis 62 sätestatud õigust vahe hüvitamisele.

3. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorgan ja kõrgem juhtkond osutavad kriisilahendusasutusele igakülgset vajalikku abi kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

*II PEATÜKK***Väärtuse hindamine***Artikkel 24***Väärtuse hindamise eesmärgid**

1. Kriisilahendusasutused tagavad, et kõigi kriisilahenduse meetmete võtmine põhineb väärtuse hindamisel, millega tagatakse, et keskse vastaspoole vara, õigusi ja kohustusi hinnatakse õiglaselt, konservatiivselt ja realistlikult.

2. Enne keskse vastaspoole suhtes kriisilahendusmenetluse algatamist tagab kriisilahendusasutus, et läbi on viidud esimene väärtuse hindamine, millega määratakse kindlaks, kas artikli 22 lõike 1 kohased kriisilahenduse tingimused on täidetud.

3. Pärast seda, kui kriisilahendusasutus on otsustanud keskse vastaspoole suhtes kriisilahendusmenetluse algatada, tagab ta, et läbi viiakse teine väärtuse hindamine, mille eesmärk on:

- a) saada teavet, mis võimaldab teha otsuse asjakohaste kriisilahenduse meetmete kohta, mis tuleb võtta;
- b) tagada, et igasugune kahjum, mis vähendab keskse vastaspoole vara ja õigusi, võetakse kriisilahenduse vahendite rakendamise hetkel täies ulatuses arvesse;
- c) saada teavet, mis võimaldab teha otsuse omandiõiguse instrumentide tühistamise või lahjendamise ulatuse kohta, ja otsuse kriisilahendusõiguste kasutamise tulemusena emiteeritud või ülekantud omandiõiguse instrumentide väärtuse ja hulga kohta;
- d) saada teavet, mis võimaldab teha otsuse kõigi tagamata kohustuste, sealhulgas võlainstrumentide allahindamise või konverteerimise ulatuse kohta;
- e) saada kahjumi ja positsioonide jaotamise vahendite rakendamise korral teavet, mis võimaldab teha otsuse selle kohta, kui suures ulatuses koormatakse kahjumiga mõjutatud võlausaldajate nõuded, täitmata kohustused või positsioonid seoses keskse vastaspoolega, ning kriisilahendusel sissenõutavate rahaliste maksete ulatuse ja vajaduse kohta;
- f) saada sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahendi rakendamise korral teavet, mis võimaldab teha otsuse vara, õiguste ja kohustuste või omandiõiguse instrumentide kohta, mis võidakse üle anda sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele, ja otsuse sellise vastusoorituse väärtuse kohta, mis võidakse teha kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele või, kui see on asjakohane, omandiõiguse instrumentide omanikele;
- g) anda ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamise korral teavet, mis võimaldab teha otsuse vara, õiguste ja kohustuste või omandiõiguse instrumentide kohta, mis võidakse üle anda kolmandast isikust omandajale, ja anda kriisilahendusasutusele teavet selle kohta, mida peetakse artikli 40 kohaldamisel äritingimusteks.

Punkti d kohaldamisel võetakse väärtuse hindamisel arvesse mis tahes kahjum, mis oleks kaetud, kui täitmisele pööratakse täitmata kohustused, mis on kliirivatel liikmetel või muudel kolmandatel isikutel keskse vastaspoole ees, ja võlainstrumentide suhtes kohaldatavat konverteerimise taset.

4. Käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud väärtuse hindamine on võimalik artikli 74 alusel vaidlustada ainult koos otsusega rakendada kriisilahenduse vahendit või kriisilahendusõigust.

Artikkel 25

Väärtuse hindamisele esitatavad nõuded

1. Kriisilahendusasutus tagab, et artiklis 24 osutatud väärtuse hindamise viib läbi:

- a) isik, kes on sõltumatu mis tahes avaliku sektori asutusest ja keskest vastaspoolest, või
- b) kriisilahendusasutus, kui hindamist ei saa läbi viia punktis a osutatud isik.

2. Artiklis 24 osutatud väärtuse hindamine loetakse lõplikuks, kui selle on läbi viinud käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud isik ja kui täidetud on kõik käesolevas artiklis sätestatud nõuded.

3. Ilma et see piiraks liidu riigiabi raamistiku kohaldamist ja kui see on asjakohane, põhineb lõplik väärtuse hindamine konservatiivsetel eeldustel ja selle juures ei eeldata võimalikku erakorralist avaliku sektori finantstoetust, keskpanga erakorralist likviidsusabi ega mittestandardse tagatise, tähtaja ja intressimääraga antavat keskpanga likviidsusabi, mida antakse keskele vastaspoolele alates ajahetkest, kui võetakse kriisilahenduse meetmed. Väärtuse hindamisel võetakse samuti arvesse kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kantud mis tahes mõistlike kulude võimalikku sissenõudmist kooskõlas artikli 27 lõikega 10.

4. Lõplikule väärtuse hindamisele lisatakse järgnev keskse vastaspoole valduses olev teave:
 - a) keskse vastaspoole ajakohastatud bilanss ja finantsseisundi aruanne, sealhulgas allesolevad kättesaadavad eelrahastatud vahendid ja täitmata rahalised kohustused;
 - b) määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 29 osutatud andmed kliiritud lepingute kohta ning
 - c) kogu teave tema vara, kohustuste ja positsioonide turu- ja bilansilise väärtuse kohta, sealhulgas asjaomased nõuded ja täitmata kohustused, mis kesksele vastaspoolele võlgnetakse.
5. Lõplikus väärtuse hindamises näidatakse ära võlausaldajate jaotus klasside kaupa vastavalt nende nõuete rahuldamisjärkudele kooskõlas kohaldatava maksejõuetusõigusega. Samuti esitatakse prognoos selle kohta, kuidas iga aktsionäride ja võlausaldajate klassi oleks eeldatavalt koheldud artikli 23 lõike 1 punktis e sätestatud põhimõtte kohaldamisel.

Esimeses lõigus osutatud prognoos ei piira artiklis 61 osutatud väärtuse hindamist.

6. Võttes arvesse kõiki direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõigete 14 ja 15 kohaselt koostatud ja artikli 36 lõike 16 alusel vastu võetud regulatiivseid tehnilisi standardeid, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse:
 - a) asjaolud, mille korral loetakse isik sõltumatuks nii kriisilahendusametusest kui ka kesksest vastaspoolest käesoleva artikli lõike 1 kohaldamise eesmärgil;
 - b) meetodika keskse vastaspoole vara ja kohustuste väärtuse hindamiseks ning
 - c) käesoleva määruse artiklite 24 ja 61 kohaste väärtuse hindamiste eraldiseisvus.

ESMA esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 26

Esialgne väärtuse hindamine

1. Artiklis 24 osutatud väärtuse hindamine, mis ei vasta artikli 25 lõikes 2 sätestatud nõuetele, loetakse esialgseks väärtuse hindamiseks.

Esialgne hindamine sisaldab täiendava kahjumi puhvrit ja selle asjakohast põhjendust.

2. Kui kriisilahendusametuse võtab kriisilahenduse meetmed esialgse väärtuse hindamise põhjal, tagavad nad, et nii kiiresti kui võimalik viiakse läbi lõplik väärtuse hindamine.

Kriisilahendusametuse tagab, et esimeses lõigus osutatud lõplik väärtuse hindamine:

- a) võimaldab keskse vastaspoole kahjumit raamatupidamisarvestuses kajastada täies ulatuses;
 - b) annab teavet, mis võimaldab teha otsuse taastada võlausaldajate nõuded või suurendada vastusoorituse väärtust kooskõlas lõikega 3.
3. Juhul kui keskse vastaspoole vara hinnanguline netoväärtus on lõpliku väärtuse hindamise kohaselt suurem kui keskse vastaspoole vara hinnanguline netoväärtus esialgse väärtuse hindamise kohaselt, võib kriisilahendusametuse:
 - a) suurendada mõjutatud võlausaldajate selliste nõuete väärtust, mis on alla hinnatud või restruktureeritud;

b) kohustada sildasutusena toimivat kesket vastaspoolt suurendama seoses vara, õiguste ja kohustustega kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele tehtavat vastusooritust või sõltuvalt asjaoludest seoses omandiõiguse instrumentidega nende instrumentide omanikele tehtavat vastusooritust.

4. Võttes arvesse kõiki direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 15 kohaselt koostatud regulatiivseid tehnilisi standardeid, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaldamise eesmärgil metoodika, mille abil arvutada täiendava kahjumi puhver, mis tuleb lisada esialgsele väärtuse hindamisele.

ESMA esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

III PEATÜKK

Kriisilahenduse vahendid

1. Jagu

Üldpõhimõtted

Artikkel 27

Kriisilahenduse vahendite üldsätted

1. Kriisilahendusamet võtab artiklis 21 osutatud kriisilahenduse meetmeid, rakendades järgnevaid kriisilahenduse vahendeid kas eraldi või mis tahes kombinatsioonis:

- a) positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendid;
- b) allahindamise vahend ja konverteerimise vahend;
- c) ettevõtte võõrandamise vahend;
- d) sildasutusena toimiva keske vastaspoole vahend.

2. Süsteemse kriisi korral võib liikmesriik viimase abinõuna anda erakorralist avaliku sektori finantstoetust, rakendades valitsuse stabiliseerimisvahendeid kooskõlas artiklitega 45, 46 ja 47, eeldusel et on saadud eelnev ja lõplik heakskiit liidu riigiabi raamistiku alusel ning kui on ette nähtud usaldusväärne kord rahaliste vahendite õigeaegseks ja täielikuks sissenõudmiseks kooskõlas käesoleva artikli lõikega 10.

3. Enne lõikes 1 osutatud vahendite rakendamist pöörab kriisilahendusamet täitmisele:

- a) keske vastaspoole mis tahes olemasolevad ja täitmata nõudeõigused, sealhulgas kliirivate liikmete lepingulised kohustused teha finantsseisundi taastamisel sissenõutavaid rahalisi makseid, anda keskele vastaspoolele täiendavaid vahendeid või võtta üle kohustusi mittetäitvate kliirivate liikmete positsioone kas enampakkumise teel või muul keske vastaspoole tegevuseeskirjades kokkulepitud viisil;
- b) olemasolevad ja täitmata lepingulised kohustused, mis kohustavad muid pooli kui kliirivad liikmed andma mis tahes kujul finantstoetust.

Kriisilahendusasiutus võib punktides a ja b osutatud lepingulised kohustused pöörata täitmisele osaliselt, kui kõnealuseid lepingulisi kohustusi ei ole võimalik pöörata täitmisele täies ulatuses mõistliku aja jooksul.

4. Erandina lõikest 3 võib kriisilahendusasiutus hoiduda asjaomaste olemasolevate ja täitmata kohustuste osalisest või täielikust täitmisele pööramisest, et vältida märkimisväärset negatiivset mõju finantsüsteemile või ulatuslikku negatiivset mõju ülekandumist või kui kriisilahenduse eesmärkide õigeaegseks saavutamiseks on kohasem rakendada lõikes 1 osutatud vahendeid.

5. Kui kriisilahendusasiutus hoidub käesoleva artikli lõike 3 teises lõigus või lõikes 4 sätestatud olemasolevate ja täitmata kohustuste osalisest või täielikust täitmisele pööramisest, võib kriisilahendusasiutus pöörata allesjäänud kohustused täitmisele 18 kuu jooksul pärast seda, kui keskne vastaspool loetakse maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks vastavalt artiklile 22, eeldusel et kõnealuste kohustuste täitmisele pööramisest hoidumise põhjused enam ei kehti. Kriisilahendusasiutus teavitab kliirivat liiget ja teist lepingupoolt allesjäänud kohustuse täitmisele pööramisest kolm kuni kuus kuud ette. Allesjäänud kohustuste täitmisele pööramisest saadud tulu kasutatakse kasutatud avaliku sektori vahendite katmiseks.

Kriisilahendusasiutus määrab pärast mõjutatud kliirivate liikmete ja kõigi teiste olemasolevaid ja täitmata kohustusi omavate isikute pädevate asutuste ja kriisilahendusasiutustega konsulteerimist kindlaks, kas olemasolevate ja täitmata kohustuste täitmisele pööramisest hoidumise põhjused on lakanud kehtimast ning kas allesjäänud kohustused tuleks täitmisele pöörata. Kui kriisilahendusasiutus kaldub kõrvale konsulteeritud asutuste väljendatud seisukohtadest, esitab ta selle kohta kirjalikult nõuetekohase põhjenduse.

Nõue täita allesjäänud kohustused käesolevas lõikes osutatud asjaoludel lisatakse keskse vastaspoole eeskirjadesse ja muudesse lepingupõhistesse kokkulepetesse.

6. Kriisilahendusasiutus võib nõuda, et keskne vastaspool hüvitaks kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele kahju, mis tuleneb neile kahjumi jaotamise vahendite kohaldamisest, kui see ületab kahju, mida kohustusi täitev kliiriv liige oleks kandnud keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest tulenevate kohustuste alusel, tingimusel et kohustusi täitval kliirival liikmel oleks olnud artiklis 62 osutatud õigus vahe hüvitamisele.

Esimeses lõigus osutatud hüvitis võib olla omandiõiguse instrumentide, võlainstrumentide või keskse vastaspoole tulevase kasumi suhtes olevat nõuet tunnustavate instrumentide vormis.

Igale kohustusi täitvale mõjutatud kliirivale liikmele emiteeritud instrumentide summa peab olema proportsionaalne esimeses lõigus osutatud ülemäärase kahjuga. Selle puhul peab võtma arvesse kliiriva liikme mis tahes täitmata lepingulisi kohustusi keskse vastaspoole ees ning see tuleb arvata maha artiklis 62 osutatud õigusest vahe hüvitamisele.

Instrumentide summa põhineb artikli 24 lõike 3 alusel läbi viidud väärtuse hindamisel.

7. Kui rakendatakse mõnda valitsuse stabiliseerimisvahendit, kasutab kriisilahendusasiutus enne valitsuse stabiliseerimisvahendi rakendamist või sellega samal ajal omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamise ja konverteerimise õigust.

Kui kliirivad liikmed kannavad finantskahju muu kriisilahenduse vahendi kui allahindamise ja konverteerimise vahendi rakendamise tulemusena, kasutab kriisilahendusasiutus vahetult enne kriisilahenduse vahendi rakendamist või sellega samal ajal omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamise ja konverteerimise õigust, välja arvatud juhul, kui muu järjekord minimeeriks kõrvalekaldeid artiklis 60 sätestatud võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttest ja võimaldaks kriisilahenduse eesmarke paremini saavutada.

8. Kui rakendatakse ainult käesoleva artikli lõike 1 punktides c ja d osutatud kriisilahenduse vahendeid ning kooskõlas artiklitega 40 ja 42 kantakse üle vaid osa kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole varast, õigustest või kohustustest, likvideeritakse järelejäädud osa sellest kesksest vastaspoolest tavalises maksejõuetusmenetluses.

9. Liikmesriigi maksejõuetusõiguse norme, mis käsitlevad võlausaldajaid kahjustavate õigustoimingute tühistamist või kehtetust, ei kohaldata vara, õiguste ja kohustuste üleandmisele keskselt vastaspoolelt, kelle suhtes rakendatakse kriisilahenduse vahendeid või valitsuse finantsstabiilsusvahendeid.

10. Liikmesriigid nõuavad asjakohase ajavahemiku jooksul sisse kõik käesoleva peatüki 7. jaos osutatud valitsuse finantsstabiilsusvahendina kasutatud avaliku sektori vahendid ning kriisilahendusametused nõuavad sisse kõik nende poolt kriisilahenduse vahendite või kriisilahendusõiguste rakendamisega seoses kantud mõistlikud kulud. Sellised vahendid ja kulud nõutakse sisse muu hulgas:

- a) eelisvõlausaldajana kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt, sealhulgas tema mis tahes nõuetelt kohustusi mittetäitvate kliirivate liikmete vastu;
- b) ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamise korral eelisvõlausaldajana kesksele vastaspoolele omandaja poolt makstud mis tahes vastusooritusest enne artikli 40 lõike 4 kohaldamist;
- c) eelisvõlausaldajana sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamise tulemusena saadud tulust enne artikli 42 lõike 5 kohaldamist;
- d) tulust, mis on saadud artiklis 46 osutatud riigipoolse omakapitalitoetuse vahendi rakendamisel ning artiklis 47 osutatud ajutiselt riigi omandisse võtmise vahendi kasutamisel, sealhulgas nende müügist saadud tulu.

11. Kriisilahenduse vahendite rakendamisel tagavad kriisilahendusametused artikliga 25 kooskõlas oleva väärtuse hindamise põhjal sobitatud portfelli taastamise, kahjumi täieliku jaotamise, keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole eelrahastatud vahendite taastamise ja keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole rekapiitalseerimise.

Kriisilahendusametused tagavad keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole eelrahastatud vahendite taastamise ja rekapiitalseerimise, nagu on osutatud esimeses lõigus, määral, mis on piisav, et taastada keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole suutlikkus täita tegevusloa tingimusi ning jätkata oma kriitiliste funktsioonide täitmist, võttes arvesse keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuseeskirju.

Olenemata muude kriisilahenduse vahendite rakendamisest võivad kriisilahendusametused rakendada keskse vastaspoole rekapiitalseerimiseks artiklites 30 ja 31 osutatud vahendeid.

2. Jagu

Positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendid

Artikkel 28

Positsioonide ja kahjumi jaotamise vahendite eesmärk ja kohaldamisala

1. Kriisilahendusametused rakendab positsioonide jaotamise vahendit kooskõlas artikliga 29 ning kahjumi jaotamise vahendeid kooskõlas artiklitega 30 ja 31.
2. Kriisilahendusametused rakendab lõikes 1 osutatud vahendeid kliirimisteenustega seotud lepingute ja kesksele vastaspoolele nende teenustega seoses antud tagatise puhul.
3. Kriisilahendusametused rakendab artiklis 29 osutatud positsioonide jaotamise vahendit selleks, et taastada keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole sobitatud portfelli, kui see on vajalik.

Kriisilahendusametused rakendab artiklites 30 ja 31 osutatud kahjumi jaotamise vahendeid mis tahes järgmisel eesmärgil:

- a) katta keskse vastaspoole kahjum, mida on hinnatud artikli 25 kohaselt;

- b) taastada keskse vastaspoole suutlikkus täita maksekohustusi õigel ajal;
- c) saavutada punktides a ja b osutatud eesmärgid sildasutusena toimiva keskse vastaspoole puhul;
- d) toetada keskse vastaspoole äritegevuse üleandmist maksevõimelisele kolmandale isikule, kasutades ettevõtte võõrandamise vahendit.

Kriisilahendusasiutus võib rakendada artiklis 30 osutatud kahjumi jaotamise vahendit kohustuste mittetäitmisest ja muust kui kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi puhul. Kui artiklis 30 osutatud kahjumi jaotamise vahendit rakendatakse muu kui kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi puhul, rakendatakse seda üksnes kogusummani, mis on võrdväärne kohustusi täitvate kliirivate liikmete osamaksega keskse vastaspoole tagatisfondidesse ning mis jaotatakse kliirivate liikmete vahel proportsionaalselt nende tagatisfondi osamaksetega.

4. Kriisilahendusasiutused ei rakenda käesoleva määruse artiklites 30 ja 31 osutatud kahjumi jaotamise vahendeid seoses määruse (EL) nr 648/2012 artikli 1 lõigetes 4 ja 5 osutatud üksustega.

Artikkel 29

Lepingute osaline või täielik lõpetamine

1. Kriisilahendusasiutus võib lõpetada mõned või kõik järgnevad kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole lepingud:

- a) lepingud kohustusi mittetäitva kliiriva liikmega;
- b) mõjutatud kliirimisteenuse või varaklassi lepingud;
- c) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole muud lepingud.

Kriisilahendusasiutus lõpetab käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud lepingud ainult juhul, kui ei ole toimunud nendest lepingutest tuleneva vara ja positsioonide ülekandmist määruse (EL) nr 648/2012 artikli 48 lõigete 5 ja 6 tähenduses.

Kriisilahendusasiutus lõpetab esimese lõigu kohast õigust kasutades esimese lõike punktides a, b ja c osutatud lepingud sarnasel viisil, diskrimineerimata nende lepingute vastaspooli, välja arvatud lepingulised kohustused, mille täitmist ei ole võimalik tagada mõistliku aja jooksul.

2. Kriisilahendusasiutus teavitab kõiki asjaomaseid kliirivaid liikmeid kuupäevast, mil lõpetatakse lõikes 1 osutatud leping.

3. Enne lõikes 1 osutatud lepingute lõpetamist teeb kriisilahendusasiutus järgmist:

- a) kohustab kriisilahendusmenetluses olevat keskselt vastaspoolt hindama kõigi lepingute väärtust ja ajakohastama kõikide kliirivate liikmete kontojääki;
- b) määrab iga kliiriva liikme kohta kindlaks netosumma, mis kuulub tema poolt või temale tasumisele, võttes arvesse kõiki võlgnetavaid, kuid maksmata muutuvtagatisi, sealhulgas punktis a osutatud lepingute väärtuse hindamisest tulenevalt võlgnetavat muutuvtagatist, ning
- c) teavitab iga kliirivat liiget kindlaksmääratud netosummadest ja nõuab keskselt vastaspoolelt vastavalt kas nende maksmist või sissenõudmist.

Kliirivad liikmed teavitavad põhjendamatu viivitusega oma kliente sellise vahendi rakendamisest ja sellest, kuidas see rakendamine neid mõjutab.

4. Lõike 3 punktis a osutatud väärtuse hindamine peab võimalikult suurel määral põhinema õiglasel turuhinnal, mis on kindlaks määratud keskse vastaspoole eeskirjade ja kokkulepete alusel, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusasiutus peab vajalikuks mõne muu asjakohase hinna leidmise meetodi kasutamist.

5. Kui kohustusi täitev kliiriv liige ei suuda maksta kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 kindlaksmääratud netosummat, võib kriisilahendusasutus käesoleva määruse artiklit 21 arvesse võttes nõuda, et keskne vastaspool käsitaks kohustusi täitvat kliirivat liiget kohustusi mittetäitva kliiriva liikmena ning kasutaks tema poolt makstud alustamise tagatist ja tagatisfondi osamakset kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45.

6. Kui kriisilahendusasutus on lõpetanud ühe või mitu lõikes 1 osutatud liiki lepingut, võib ta ajutiselt keelata kesksel vastaspoolel kliirida uusi lepinguid, mis on lõpetatud lepinguga sama liiki.

Kriisilahendusasutus võib lubada kesksel vastaspoolel sellist liiki lepingute kliirimist jätkata ainult juhul, kui täidetud on järgnevad tingimused:

- a) keskne vastaspool täidab määruse (EL) nr 648/2012 nõudeid ning
- b) kriisilahendusasutus annab välja ja avaldab sellekohase teatise, kasutades artikli 72 lõikes 3 osutatud vahendeid.

7. ESMA annab hiljemalt 12. veebruariks 2022 kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 välja suunised, milles täpsustatakse meetoodika, mida kriisilahendusasutus kasutab käesoleva artikli lõike 3 punktis a osutatud väärtuse hindamiseks.

Artikkel 30

Keskse vastaspoole poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava mis tahes tulu väärtuse vähendamine

1. Kriisilahendusasutus võib vähendada kesksel vastaspoolel kohustusi täitvate kliirivate liikmete ees olevate maksekohustuste summat, kui sellised kohustused tulenevad tulust, mis kuulub maksmisele vastavalt keskse vastaspoole muutuvtagatise maksmise või sama majandusliku mõjuga makse tegemise protsessidele.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud maksekohustuste vähendamise arvutamiseks kasutab kriisilahendusasutus võrdsel kohtlemisel põhinevat jaotusmehhanismi, mis on artikli 24 lõike 3 kohases väärtuse hindamises kindlaks määratud ja millest on kliirivatele liikmetele kohe kriisilahenduse vahendi rakendamisel teada antud. Kliirivad liikmed teavitavad põhjendamatu viivitusega oma kliente sellise vahendi rakendamisest ja sellest, kuidas see neid mõjutab. Iga kliiriva liikme puhul vähendatav kogu netotulu on proportsionaalne keskse vastaspoole võlgnetavate summadega.

3. Makstava tulu väärtuse vähendamine jõustub ning on keskse vastaspoole ja mõjutatud kliirivate liikmete jaoks siduv hetkest, mil kriisilahendusasutus võtab kriisilahenduse meetmed.

4. Kohustusi täitev kliiriv liige ei saa järgnevates keskse vastaspoole või tema õigusjärglasest ettevõtja vastastes menetlustes esitada nõudeid, mis tulenevad lõikes 1 osutatud maksekohustuste vähendamisest.

Käesoleva lõike esimene lõik ei takista kriisilahendusasutustel nõudmast, et keskne vastaspool maksaks kliirivatele liikmetele hüvitist, kui selgub, et artikli 26 lõikes 1 osutatud esialgsel väärtuse hindamisel põhineva vähendamise ulatus on suurem kui artikli 26 lõikes 2 osutatud lõplikul väärtusel põhinev nõutav vähendamine.

5. Kui kriisilahendusasutus vähendab makstava tulu väärtust ainult osaliselt, säilib kohustusi täitval kliirival liikmel õigus ülejäänud osale tasumisele kuuluvast summast.

6. Keskne vastaspool lisab oma tegevuseeskirjadesse viite lõikes 1 osutatud maksekohustuste vähendamise õigusele, lisaks muudele sarnastele kokkulepetele, mis on tegevuseeskirjades finantssseisundi taastamise etapis ette nähtud, ning tagab selliste lepingupõhiste kokkulepete sõlmimise, mis võimaldavad kriisilahendusasutusel kasutada talle käesolevast artiklist tulenevaid õigusi.

*Artikkel 31***Kriisilahendusel sissenõutavad rahalised maksed**

1. Kriisilahendusamet võib nõuda, et kohustusi täitvad kliirivad liikmed teeksid keskele vastaspoolele rahalise makse, mille maksimaalne suurus on võrdne nende kahekordse osamaksega keske vastaspoole tagatisfondi. Rahalise makse tegemise kohustus lisatakse keske vastaspoole eeskirjadesse ja muudesse lepingupõhisesse kokkulepetesse kriisilahendusel sissenõutavate rahaliste maksete vahendina, ning nende maksete sissenõudmise õigus jäetakse kriisilahendusmenetluse raames kriisilahendusmeetme võtnud kriisilahendusametusele. Kui kriisilahendusamet nõuab sisse tagatisfondi osamakset suurema summa, teeb ta seda, olles eelnevalt koostöös kohustusi täitvate kliirivate liikmete kriisilahendusametustega hinnanud kõnealuse vahendi mõju kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele ja liikmesriikide finantsstabiilsusele.

Kui keskel vastaspoolel on mitu tagatisfondi ning vahendit rakendatakse kohustuste mittetäitmise tõttu, on esimeses lõigus osutatud rahalise makse suurus seotud kliiriva liikme osamakse suurusega mõjutatud kliirimisteenuse või varaklassi tagatisfondi.

Kui keskel vastaspoolel on mitu tagatisfondi ja vahendit rakendatakse muu kui kohustuste mittetäitmise tõttu, on esimeses lõigus osutatud rahalise makse suurus seotud kliiriva liikme osamakse suurusega kõikidesse keske vastaspoole tagatisfondidesse.

Kriisilahendusamet võib kasutada kriisilahendusel sissenõutavate rahaliste maksete vahendit sõltumata sellest, kas kõik lepingulised kohustused, mis nõuavad kohustusi täitvate kliirivate liikmete poolt rahalisi maksid, on ammendatud.

Kriisilahendusamet määrab kindlaks iga kohustusi täitva kliiriva liikme rahalise makse summa, mis on proportsionaalne tema osamaksega tagatisfondi kuni esimeses lõigus osutatud ulatuses.

Kriisilahendusamet võib nõuda, et keskne vastaspool hüvitaks kliirivatele liikmetele kriisilahendusel sissenõutud rahalise makse ülemäärase summa, kui selgub, et artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel põhinevate kriisilahendusel sissenõutud rahaliste maksete tase on suurem kui artikli 26 lõikes 2 osutatud lõpliku väärtuse hindamisel põhinev nõutav tase.

2. Kui kohustusi täitev kliiriv liige nõutavat summat ei maksa, võib kriisilahendusamet nõuda, et keskne vastaspool käsitaks asjaomast kliirivat liiget kohustusi mittetäitva kliiriva liikmena ning kasutaks tema poolt tasutud alustamise tagatist ja tagatisfondi osamakset kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 45 kuni nõutava summa ulatuses.

*3. Jagu***Omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamine ja konverteerimine***Artikkel 32***Nõue hinnata alla ja konverteerida omandiõiguse instrumendid ja võlainstrumendid või muud tagamata kohustused**

1. Kriisilahendusamet rakendab kooskõlas artikliga 33 allahindamise ja konverteerimise vahendit seoses omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentidega, mille on emiteerinud kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool, või muude tagamata kohustustega, et katta kahjum, rekapitalizeerida asjaomane keskne vastaspool või sildasutusena toimiv keskne vastaspool või toetada ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist.

2. Artikli 24 lõike 3 alusel läbiviidud väärtuse hindamise põhjal määrab kriisilahendusasutus kindlaks järgmise:
 - a) summa, mille võrra omandiõiguse instrumente ja võlainstrumente või muid tagamata kohustusi tuleb alla hinnata, võttes arvesse kogu kahjumit, mis tuleb katta kliirivatel liikmetel või muudel kolmandatel isikutel keskse vastaspoole ees olevate täitmata kohustuste täitmisele pööramise teel, ning
 - b) summa, mille võrra võlainstrumente või muid tagamata kohustusi tuleb konverteerida omandiõiguse instrumentideks, et taastada keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vastavus kapitalinõuetele.

Artikkel 33

Omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamist ja konverteerimist reguleerivad sätted

1. Kriisilahendusasutus rakendab allahindamise ja konverteerimise vahendit vastavalt nõuete rahuldamisjärkudele tavalises maksejõuetusmenetluses.

2. Enne võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste põhisumma vähendamist või konverteerimist vähendab kriisilahendusasutus omandiõiguse instrumentide nimiväärtust proportsionaalselt kahjumiga ja vajaduse korral kuni kogu nende väärtuse ulatuses.

Juhul kui vastavalt artikli 24 lõike 3 kohaselt läbiviidud väärtuse hindamisele jääb keskse vastaspoole vara ja kohustuste netoväärtus pärast omandiõiguse instrumentide nimiväärtuse vähendamist positiivseks, tühistab või lahendab (vastavalt asjaoludele) kriisilahendusasutus sellised omandiõiguse instrumendid.

3. Kriisilahendusasutus vähendab võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste põhisummat, konverteerib selle või teeb mõlemat ulatuses, mis on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, ja vajaduse korral kuni nende instrumentide või kohustuste kogu väärtuse ulatuses.

4. Kriisilahendusasutus ei rakenda allahindamise ja konverteerimise vahendit järgmiste kohustuste suhtes:

- a) kohustused töötajate ees seoses palgavõlgnevuse, pensionihüvitise või muu kindlaksmääratud tasuga, välja arvatud tulemustasud, mis ei ole reguleeritud kollektiivlepinguga;
- b) kohustused kommerts- või kaubanduskrediiti andnud võlausaldaja ees seoses keskse vastaspoole igapäevaseks tegevuseks vältimatult vajalike kaupade tarnimise või teenuste osutamise, sealhulgas IT-teenused, kommunaal-teenused ning ruumide rent, teenindus ja korrashoid;
- c) kohustused maksu- ja sotsiaalkindlustusametuste ees, kui sellised kohustused on kohaldatava maksejõuetusõiguse alusel eelisnõudeõigusega;
- d) kohustused direktiivi 98/26/EÜ kohaselt määratud süsteemide või süsteemikorraldajate ees, nendes osalejate ees sellisel määral, mil kohustused tulenevad nende sellistes süsteemides osalemisest, ning teiste keskkete vastaspoole ja keskpankade ees;
- e) alustamise tagatised.

5. Omandiõiguse instrumendi nimiväärtuse või võlainstrumendi või muude tagamata kohustuste põhisumma vähendamisel kehtivad järgmised tingimused:

- a) kõnealune vähendamine on püsiv;
- b) instrumendi omanikul ei ole seoses kõnealuse vähendamisega nõudeid, välja arvatud mis puudutab võimalikke juba tekkinud kohustusi, võimalikku vastutust kahju eest, mis võib tekkida vähendamise õiguspärasuse vaidlustamise tagajärjel, võimalikke nõudeid, mis põhinevad käesoleva artikli lõike 6 kohaselt emiteeritud või üle kantud omandiõiguse instrumentidel, või võimalikke nõudeid seoses artikli 62 kohase maksega, ning

- c) kui kõnealune vähendamine on ainult osaline, jääb kohustuse jäägi suhtes kehtima algse kohustuse aluseks olnud leping, võttes arvesse kõiki selle lepingu tingimustes kõnealusest vähendamisest tulenevalt vajalikke muudatusi.

Esimese lõigu punkt a ei takista kriisilahendusametitel kohaldamast üleshindamismehhanismi, et maksta hüvitist võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste ja seejärel omandiõiguse instrumentide omanikele, kui selgub, et artikli 26 lõikes 1 osutatud esialgsel väärtuse hindamisel põhineva allahindamise ulatus on suurem kui artikli 26 lõikes 2 osutatud lõplikul väärtuse hindamisel põhinevad nõutavad summad.

6. Võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste konverteerimisel vastavalt lõikele 3 võib kriisilahendusamet nõuda keskselt vastaspoolelt omandiõiguse instrumentide emiteerimist või üleandmist võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste omanikele.

7. Kriisilahendusamet konverteerib lõike 3 kohaselt võlainstrumente või muid tagamata kohustusi ainult juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) omandiõiguse instrumendid emiteeritakse enne seda, kui keskne vastaspool emiteerib omandiõiguse instrumente riigi või valitsusüksuse poolseks omavahendite eraldamiseks, ning
- b) konverteerimise määr kujutab endast asjakohast hüvitist mõjutatud võlausaldajatele allahindamise ja konverteerimise õiguse kasutamise tulemusel tekitatud kahju eest, kooskõlas kohtlemisega, mis saaks neile osaks tavalises maksejõuetusmenetluses.

Pärast võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste konverteerimist omandiõiguse instrumentideks tuleb viimased konverteerimise järel viivitamata märkida või üle kanda.

8. Lõike 7 kohaldamisel tagab kriisilahendusamet keskse vastaspoole kriisilahenduse kava koostamise ja haldamise kontekstis ning osana keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkust pärssivate asjaolude kõrvaldamise õigusest, et kesksel vastaspool on võimalik mis tahes hetkel emiteerida vajalik arv omandiõiguse instrumente.

Artikkel 34

Allahindamise ja konverteerimise mõju

Kriisilahendusamet täidab või nõuab, et täidetak kõiki allahindamise ja konverteerimise vahendi rakendamiseks vajalikke haldus- ja menetlustoiminguid, sealhulgas:

- a) kõigi asjaomaste registrite muutmine;
- b) omandiõiguse instrumentide või võlainstrumentide noteerimise lõpetamine või nendega kauplemise lõpetamine;
- c) uute omandiõiguse instrumentide noteerimine või kauplemisele lubamine ning
- d) allahinnatud võlainstrumentide uuesti noteerimine või kauplemisele lubamine, ilma et tuleks täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1129 ⁽²⁴⁾ kohast prospekti avaldamise nõuet.

Artikkel 35

Menetluslike takistuste kõrvaldamine allahindamisel ja konverteerimisel

1. Artikli 32 lõike 1 kohaldamisel nõuab pädev asutus, et keskne vastaspool säilitaks alati piisava arvu omandiõiguse instrumente, et tagada, et kesksel vastaspool oleks võimalik emiteerida piisav arv uusi omandiõiguse instrumente ja et omandiõiguse instrumentide emiteerimine või nendeks konverteerimine oleks tulemuslik.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtipaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12).

2. Kriisilahendusasutus rakendab allahindamise ja konverteerimise vahendit sõltumatult kõigist keskse vastaspoole asutamislepingu või põhikirja sätetest, sealhulgas sätteid aktsionäride ostueesõiguste või aktsionäridelt kapitali suurendamiseks nõusoleku saamise nõuete kohta.

Artikkel 36

Ettevõtte reorganiseerimise kava esitamine

1. Ühe kuu jooksul pärast artiklis 32 osutatud vahendite rakendamist vaatab keskne vastaspool läbi oma maksejõuetuse põhjused ja esitab selle tulemused kriisilahendusasutusele koos artikli 37 kohase ettevõtte reorganiseerimise kavaga. Kui kohaldatakse liidu riigiabi raamistikku, peab selline kava, sealhulgas pärast artikli 38 kohaste muudatuste tegemist ning nagu seda rakendatakse vastavalt artiklile 39, olema kooskõlas restruktureerimiskavaga, mis kesksel vastaspoolel tuleb kõnealuse raamistiku kohaselt komisjonile esitada.

Kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, võib kriisilahendusasutus pikendada esimeses lõigus osutatud tähtaega kõige rohkem kahe kuuni.

2. Kui liidu riigiabi raamistiku alusel tuleb esitada restruktureerimiskava, ei mõjuta ettevõtte reorganiseerimise kava esitamine tähtaega, mis on selles raamistikus sätestatud kõnealuse restruktureerimiskava esitamiseks.

3. Kriisilahendusasutus esitab läbivaatamise tulemused ja ettevõtte reorganiseerimise kava ning iga muudetud kava kooskõlas artikliga 38 pädevale asutusele ja kriisilahenduse kolleegiumile.

Artikkel 37

Ettevõtte reorganiseerimise kava sisu

1. Artiklis 36 osutatud ettevõtte reorganiseerimise kavaga kehtestatakse meetmed, mille eesmärk on keskse vastaspoole või tema tegevuse osa pikaajalise elujõulisuse taastamine mõistliku aja jooksul. Kõnealused meetmed põhinevad realistlikel eeldustel majanduslike ja finantsturutingimuste kohta, milles keskne vastaspool tegutseb.

Ettevõtte reorganiseerimise kavas võetakse arvesse finantsturgude hetkeolukorda ja tulevikuväljavaateid ning see kajastab parima ja halvima stsenaariumi eeldusi, sealhulgas sündmuste kombinatsiooni keskse vastaspoole peamiste nõrkuste väljaselgitamiseks. Eeldusi võrreldakse kogu sektori asjakohaste näitajatega.

2. Ettevõtte reorganiseerimise kava sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

- a) keskse vastaspoole maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse tinginud tegurite ja asjaolude üksikasjalik analüüs;
- b) keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastamiseks vajalike meetmete kirjeldus ning
- c) ajakava kõnealuste meetmete rakendamiseks.

3. Keskse vastaspoole pikaajalise elujõulisuse taastamise eesmärgil võetavad meetmed võivad hõlmata järgmist:

- a) keskse vastaspoole tegevussuundade ümberkorraldamine ja restruktureerimine;
- b) keskse vastaspoole toimimissüsteemides ja taristus tehtavad muudatused;
- c) vara või äriilinide võõrandamine;
- d) keskse vastaspoole riskijuhtimises tehtavad muudatused.

4. ESMA töötab hiljemalt 12. veebruariks 2023 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse minimaalseid elemente, mis tuleks lõike 2 kohaselt ettevõtte reorganiseerimise kavasse lisada.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 38

Ettevõtte reorganiseerimise kava hindamine ja vastuvõtmine

1. Kriisilahendusasutus ja pädev asutus annavad ühe kuu jooksul pärast keske vastaspoole poolt ettevõtte reorganiseerimise kava esitamist kooskõlas artikli 36 lõikega 1 hinnangu selle kohta, kas kavaga ette nähtud meetmed suudaksid usaldusväärselt taastada keske vastaspoole pikaajalise elujõulisuse.

Kui kriisilahendusasutus ja pädev asutus on veendunud, et kava abil on võimalik keske vastaspoole pikaajaline elujõulisus taastada, kiidab kriisilahendusasutus kava heaks.

2. Kui kriisilahendusasutus või pädev asutus ei ole veendunud, et kavaga ettenähtud meetmete abil on võimalik keske vastaspoole pikaajaline elujõulisus taastada, teavitab kriisilahendusasutus kesket vastaspoolt kavas esinevatest probleemidest ning nõuab, et keskne vastaspool esitaks kahe nädala jooksul pärast teavitust muudetud kava, milles kõnealused probleemid on lahendatud.

3. Kriisilahendusasutus ja pädev asutus hindavad uuesti esitatud kava ning kriisilahendusasutus annab ühe nädala jooksul pärast kava kättesaamist keskele vastaspoolele teada, kas probleemid on asjakohaselt lahendatud või on vaja täiendavaid muudatusi.

4. ESMA töötab hiljemalt 12. veebruariks 2023 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada kriteeriume, millele ettevõtte reorganiseerimise kava peab vastama, et kriisilahendusasutus selle lõike 1 kohaselt heaks kiidaks.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 39

Ettevõtte reorganiseerimise kava rakendamine ja järelevalve

1. Keskne vastaspool rakendab ettevõtte reorganiseerimise kava ning esitab nõudmise korral ja vähemalt iga kuue kuu tagant kriisilahendusasutusele ja pädevale asutusele aruande kõnealuse kava rakendamise edenemise kohta.

2. Kriisilahendusasutus võib kokkuleppel pädeva asutusega nõuda, et keskne vastaspool muudaks kava, kui see on vajalik artikli 37 lõikes 1 osutatud eesmärgi saavutamiseks.

4. Jagu

Ettevõtte võõrandamise vahend

Artikkel 40

Ettevõtte võõrandamise vahend

1. Kriisilahendusasutus võib anda üle omandajale, kes ei ole sildasutusena toimiv keskne vastaspool,
 - a) kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentid;

b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole mis tahes vara, õigused või kohustused.

Esimeses lõigus osutatud üleandmine toimub, küsimata selleks keskse vastaspoole aktsionäride või mis tahes kolmanda isiku nõusolekut, kes ei ole omandaja, ning sellele ei laiene äriühinguõiguses või väärtpapereid käsitlevas õiguses sätestatud menetlusnormid, välja arvatud artiklis 41 sätestatud menetlusnormid.

2. Lõike 1 kohane üleandmine toimub äritingimustel, asjaolusid arvesse võttes ja vastavalt liidu riigiabi raamistikule.

Käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamisel võtab kriisilahendusamet kõik mõistlikud meetmed, et saavutada äritingimused, mis vastavad artikli 24 lõike 3 kohaselt läbi viidud väärtuse hindamisele.

3. Kui artikli 27 lõikest 10 ei tulene teisiti, saavad omandaja vastusooritusest kasu:

- a) omandiõiguse instrumentide omanikud, kui ettevõtte võõrandamine on toimunud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole poolt emiteeritud omandiõiguse instrumentide üleandmisega kõnealuste instrumentide omanikelt omandajale;
- b) kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool, kui ettevõtte võõrandamine on toimunud keskse vastaspoole kogu vara või kõigi kohustuste või nende teatava osa üleandmise teel omandajale;
- c) kõik kohustusi täitvad kliirivad liikmed, kes on kriisilahendusmenetluses kriisilahendusvahendite rakendamise tõttu kahju kandnud, proportsionaalselt kahjuga, mida nad kriisilahendusmenetluses on kandnud.

4. Omandaja poolt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 tehtud vastusooritus jaotatakse järgmiselt:

- a) sündmuse korral, mis on hõlmatud keskse vastaspoole kaskaadi põhimõttega vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklitele 43 ja 45, keskse vastaspoole kaskaadi põhimõtte kasutamise tulemusel kahju tekkimise vastupidises järjekorras, või
- b) sündmuse korral, mis ei ole hõlmatud keskse vastaspoole kaskaadi põhimõttega vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklitele 43 ja 45, keskse vastaspoole kohaldatavate eeskirjade alusel läbiviidud kahjumi jaotamisele vastupidises järjekorras.

Vastusoorituse ülejäänud osa jaotatakse seejärel vastavalt nõuete rahuldamisjärkudele tavalises maksejõuetusmenetluses.

5. Kriisilahendusamet võib kasutada lõikes 1 osutatud üleandmise õigust rohkem kui ühe korra, et anda üle täiendavad keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumendid või vajaduse korral keskse vastaspoole vara, õigused või kohustused.

6. Omandaja nõusolekul võib kriisilahendusamet anda omandajale üle antud vara, õigused või kohustused tagasi kriisilahendusmenetluses olevale kesksele vastaspoolele või anda omandiõiguse instrumendid tagasi nende algsetele omanikele.

Kui kriisilahendusamet kasutab esimeses lõigus osutatud üleandmise õigust, on kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool või algsed omanikud kohustatud võtma kõik sellised varad, õigused või kohustused või omandiõiguse instrumendid tagasi.

7. Lõike 1 kohane üleandmine toimub sõltumata sellest, kas omandajal on luba omandamisest tulenevaid teenuseid osutada ja tegevusi jätkata.

Kui omandajal ei ole luba omandamisest tulenevate teenuste osutamiseks ja tegevuste jätkamiseks, viib kriisilahendusamet pädeva asutusega konsulteerides läbi omandaja hoolsusauditi ning tagab, et omandajal on professionaalne ja tehniline suutlikkus omandatud keskse vastaspoole funktsioonide täitmiseks ning et ta taotleb tegevusluba nii kiiresti kui võimalik, ent hiljemalt kuu aja jooksul pärast ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist. Pädev asutus tagab, et kõik sellised tegevusloa taotlused vaadatakse läbi kiirkorras.

8. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumentide üleandmise tulemusena toimub määruse (EL) nr 648/2012 artikli 31 lõike 2 kohane olulise osaluse omandamine või selle suurendamine, viib pädev asutus läbi kõnealuses artiklis osutatud hindamise, tehes seda sellise aja jooksul, mis ei lükka edasi ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamist ega takista kriisilahenduse meetmetega taotletavate asjaomaste kriisilahenduse eesmärkide saavutamist.

9. Kui pädev asutus ei ole lõikes 8 osutatud hindamist lõpule viinud omandiõiguse instrumentide üleandmise jõustumise kuupäevaks, kohaldatakse järgmist:

- a) omandiõiguse instrumentide üleandmine jõustub õiguslikult kohe alates instrumentide üleandmise kuupäevast;
- b) hindamisperioodi ja käesoleva lõike punktis f sätestatud võõrandamisperioodi jooksul on peatatud omandaja õigus kasutada nende omandiõiguse instrumentidega seotud hääleõigusi ja see õigus on ainult kriisilahendusametusele, kes ei ole kohustatud neid õigusi kasutama ja kes ei vastuta nende kasutamise või nende kasutamisest loobumise tagajärgede eest, välja arvatud juhul, kui kõnealuse tegevuse või tegevusetusega kaasneb raske hooletus või tõsine üleastumine;
- c) hindamisperioodi ja käesoleva lõike punktis f sätestatud võõrandamisperioodi jooksul ei kohaldata kõnealuse üleandmise suhtes määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 lõikes 3 sätestatud karistusi ega muid meetmeid, mida kohaldatakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 30 ette nähtud olulise osaluse omandamise või võõrandamise nõuete rikkumise eest;
- d) pädev asutus teavitab kriisilahendusametust ja omandajat kirjalikult kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 32 läbiviidud hindamise tulemustest kohe pärast hindamise lõpuleviimist;
- e) kui pädev asutus ei ole üleandmise vastu, loetakse kõnealuste omandiõiguse instrumentidega kaasnevad hääleõigused alates käesoleva lõike punktis d osutatud teavitamisest täies ulatuses omandajale ülekantuks;
- f) kui pädev asutus on omandiõiguse instrumentide üleandmise vastu, jätkatakse punkti b kohaldamist ja kriisilahendusametuse võib turutingimusi arvesse võttes kehtestada võõrandamisperioodi, mille jooksul omandaja võõrandab sellised omandiõiguse instrumendid.

10. Et kasutada teenuste osutamise õigust kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012, käsitatakse omandajat kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole tegevust jätkavana ning omandaja võib jätkuvalt kasutada üle antud vara, õiguste või kohustuste suhtes kõiki õigusi, mida kasutas kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

11. Lõikes 1 osutatud omandajal ei takistata kasutamast keske vastaspoole õigusi olla makse- ja arveldussüsteemide või muude seotud finantsturutaristute või kauplemiskohtade liige ja omada neile juurdepääsu, eeldusel et omandaja täidab selliste süsteemide, taristute või kauplemiskohtade liikmesuse või nendes osalemise kriteeriume.

Olenemata esimesest lõigust ei keelata omandajale juurdepääsu makse- ja arveldussüsteemidele või muudele seotud finantsturutaristutele või kauplemiskohtadele põhjusel, et omandajal ei ole reitinguagentuuri reitingut või et see reiting ei vasta reitingutasemetele, mida nõutakse sellistele süsteemidele, taristutele või kauplemiskohtadele juurdepääsu andmiseks.

Kui omandaja ei täida esimeses lõigus osutatud kriteeriume, võib ta jätkuvalt kasutada keske vastaspoole õigusi olla selliste süsteemide, muude taristute või kauplemiskohtade liige ning omada neile juurdepääsu kriisilahendusametuse poolt kindlaks määratud ajavahemiku vältel. See ajavahemik ei tohi olla pikem kui 12 kuud.

12. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, ei ole kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole aktsionäridel, võlausaldajatel, kliirivatel liikmetel ja klientidel ning muudel kolmandatel isikutel, kellele vara, õigusi või kohustusi ei ole üle antud, üle antud vara, õiguste või kohustuste suhtes või nendega seoses mingeid õigusi.

*Artikkel 41***Ettevõtte võõrandamise vahend: menetlusnõuded**

1. Kui kriisilahendusasutus rakendab keskse vastaspoole puhul ettevõtte võõrandamise vahendit, reklaamib ta seda osa keskse vastaspoole varast, õigustest, kohustustest või omandiõiguse instrumentidest, mille ta kavatseb üle anda, või korraldab selle turundamise. Vara, õiguste ja kohustuste kogumeid võib turundada eraldi.
2. Ilma et see piiraks liidu riigiabi raamistiku kohaldamist, toimub lõikes 1 osutatud turundamine vastavalt järgmistele kriteeriumidele:
 - a) see on võimalikult läbipaistev ning selle käigus ei esitata sisuliselt eksitavat teavet keskse vastaspoole vara, õiguste, kohustuste või omandiõiguse instrumentide kohta, võttes arvesse asjaolusid ning eelkõige finantsstabiilsuse säilitamise vajadust;
 - b) see ei aseta ühtki võimalikku omandajat teistega võrreldes põhjendamatult soodsamasse ega ebasoodsamasse olukorda;
 - c) selles puudub huvide konflikt;
 - d) selle juures võetakse arvesse vajadust võtta kiiresti kriisilahenduse meetmed ning
 - e) selle eesmärk on saavutada asjaomaste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste võimalikult kõrge müügihind.

Esimeses lõigus osutatud kriteeriumid ei takista kriisilahendusasutust võtmast ühendust konkreetsete võimalike omandajatega.

3. Erandina lõigetest 1 ja 2 võib kriisilahendusasutus rakendada ettevõtte võõrandamise vahendit turundamise nõuet täitmata või võib vara, õigusi, kohustusi või omandiõiguse instrumente turundada, kui ta teeb kindlaks, et nende nõuete täitmine tõenäoliselt pärsiks ühe või mitme kriisilahenduse eesmärgi saavutamist, sealhulgas, kui sellest tuleneb oluline oht finantsstabiilsusele.

5. Jagu

Sildasutusena toimiva Keskse Vastaspoole vahend*Artikkel 42***Sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahend**

1. Kriisilahendusasutus võib sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele üle anda järgneva:
 - a) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentid;
 - b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole mis tahes vara, õigused või kohustused.

Esimeses lõigus osutatud üleandmine võib toimuda, küsimata selleks kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäride või mis tahes kolmanda isiku, kes ei ole sildasutusena toimiv keskne vastaspool, nõusolekut, ning sellele ei laiene äriühinguõiguses või väärtpapereid käsitlevas õiguses sätestatud menetlusnormid, välja arvatud artiklis 43 sätestatud menetlusnormid.

2. Sildasutusena toimiv keskne vastaspool on juriidiline isik:
 - a) mida kontrollib kriisilahendusasutus ning see on täielikult või osaliselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse (kelle hulka võib kuuluda ka kriisilahendusasutus) omanduses ning

b) mis asutatakse või mida kasutatakse eesmärgiga võtta vastu kõik kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentid või osa nendest või keskse vastaspoole kogu vara ja kõik õigused ning kohustused või osa nendest ning neid hoida, et säilitada keskse vastaspoole kriitilised funktsioonid ja keskne vastaspool seejärel müüa.

3. Sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahendiga tagab kriisilahendusamet, et sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle antud kohustuste koguväärtus ei ületa kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle antud õiguste ja vara koguväärtust.

4. Kui artikli 27 lõikest 10 ei tulene teisiti, saavad sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vastusooritusest kasu:

a) omandiõiguse instrumentide omanikud, kui üleandmine sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele on toimunud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumentide üleandmise teel kõnealuste instrumentide omanikelt sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele;

b) kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool, kui üleandmine sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele on toimunud keskse vastaspoole kogu vara või kõigi kohustuste või nende teatava osa üleandmise teel sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele;

c) kõik kohustusi täitvad kliirivad liikmed, kes on kriisilahendusmenetluses kriisilahendusvahendite rakendamise tõttu kahju kannatanud, proportsionaalselt nende poolt kriisilahendusmenetluses kantud kahjuga.

5. Sildasutusena toimiva keskse vastaspoole poolt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4 tehtud vastusooritus jaotatakse järgmiselt:

a) sündmuse korral, mis on hõlmatud keskse vastaspoole kaskaadi põhimõttega vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklitele 43 ja 45, keskse vastaspoole kaskaadi põhimõtte kasutamise tulemusel kahju tekkimisele vastupidises järjekorras, või

b) sündmuse korral, mis ei ole hõlmatud keskse vastaspoole kaskaadi põhimõttega vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklitele 43 ja 45, keskse vastaspoole kohaldatavate eeskirjade alusel läbiviidud kahjumi jaotamisele vastupidises järjekorras.

Vastusoorituse ülejäänud osa jaotatakse seejärel vastavalt nõuete rahuldamisjärkudele tavalises maksejõuetusmenetluses.

6. Kriisilahendusamet võib kasutada lõikes 1 osutatud üleandmise õigust rohkem kui ühe korra, et anda täiendavalt üle keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumente või tema vara, õigusi või kohustusi.

7. Kriisilahendusamet võib anda sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle antud vara, õigused või kohustused tagasi kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele või anda omandiõiguse instrumentid tagasi nende algsetele omanikele, kui selline üleandmine on sõnaselgelt ette nähtud dokumendis, mille alusel lõikes 1 osutatud üleandmine toimub.

Kui kriisilahendusamet kasutab esimeses lõigus osutatud üleandmise õigust, on kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool või algsed omanikud kohustatud võtma tagasi kõik sellised varad, õigused, kohustused või omandiõiguse instrumentid, tingimusel et täidetud on käesoleva lõike esimeses lõigus või lõikes 8 sätestatud tingimused.

8. Kui asjaomased omandiõiguse instrumentid, vara, õigused või kohustused ei kuulu üleandmise aluseks olevas dokumendis kindlaks määratud omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste või kohustuste klassi või ei vasta kõnealuste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste või kohustuste suhtes kohaldatavatele üleandmise tingimustele, võib kriisilahendusamet anda need sildasutusena toimivalt keskselt vastaspoolelt tagasi kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele või algsetele omanikele.

9. Lõigetes 7 ja 8 osutatud üleandmine võib toimuda mis tahes ajal ja see peab olema kooskõlas kõigi muude tingimustega, mis on üleandmise aluseks olevas dokumendis üleandmisega seoses kindlaks määratud.

10. Kriisilahendusamet võib omandiõiguse instrumente või vara, õigusi või kohustusi anda sildasutusena toimivalt keskselt vastaspoolelt üle kolmandale isikule.

11. Et sildasutusena toimiv keskne vastaspool saaks kasutada teenuste osutamise õigust kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012, käsitatakse sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevust jätkavana ning ta võib jätkuvalt kasutada üle antud vara, õiguste või kohustuste suhtes kõiki õigusi, mida kasutas kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

Muudel eesmärkidel võivad kriisilahendusasutused nõuda, et sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt käsitataks kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevust jätkavana ning et ta võiks jätkuvalt kasutada üle antud vara, õiguste või kohustuste suhtes kõiki õigusi, mida kasutas kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

12. Sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt ei takistata kasutamast keskse vastaspoole õigusi olla makse- ja arveldussüsteemide või mis tahes muude seotud finantsturutaristute või kauplemiskohtade liige ja omada neile juurdepääsu, eeldusel et ta täidab selliste süsteemide, finantsturutaristute või kauplemiskohtade liikmesuse või nendes osalemise kriteeriume.

Olenemata esimesest lõigust ei keelata sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele juurdepääsu makse- ja arveldussüsteemidele ning muudele finantsturutaristutele ja kauplemiskohtadele põhjusel, et sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel ei ole reitinguagentuuri reitingut või et see reiting ei vasta reitingutasemetele, mida nõutakse sellistele süsteemidele, taristutele või kauplemiskohtadele juurdepääsu andmiseks.

Kui sildasutusena toimiv keskne vastaspool ei täida esimeses lõigus osutatud kriteeriume, võib sildasutusena toimiv keskne vastaspool jätkuvalt kasutada keskse vastaspoole õigust olla selliste süsteemide ning muude taristute ja kauplemiskohtade liige ning omada neile juurdepääsu kriisilahendusasutuse poolt kindlaksmääratud ajavahemiku vältel. See ajavahemik ei tohi olla pikem kui 12 kuud.

13. Kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäridel, võlausaldajatel, kliirivatel liikmetel ja klientidel ning muudel kolmandatel isikutel, kelle vara, õigusi või kohustusi ei ole sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle antud, ei ole õigust esitada nõudeid sildasutusena toimivale keskele vastaspoolele üle antud varale, õigustele või kohustustele või nendega seoses või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgani või kõrgema juhtkonna vastu.

14. Sildasutusena toimival kesksel vastaspoolel ei ole kohustusi ega vastutust kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole aktsionäride ega võlausaldajate ees ning sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgan või kõrgem juhtkond ei vastuta kõnealuste aktsionäride ega võlausaldajate ees seoses oma tegevuse või tegevusetusega ametialaste kohustuste täitmisel, välja arvatud juhul, kui selline tegevus või tegevusetus kujutab endast rasket hooletust või tõsist üleastumist vastavalt kohaldatavale riigisisesele õigusele.

Artikkel 43

Sildasutusena toimiv keskne vastaspool: menetlusnõuded

1. Sildasutusena toimiv keskne vastaspool peab vastama kõigile järgmistele nõuetele:
 - a) sildasutusena toimiv keskne vastaspool taotleb kriisilahendusasutuselt heakskiitu kõigele järgnevale:
 - i) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole põhikiri;
 - ii) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgani liikmed, kui kõnealuseid liikmeid ei ole ametisse nimetanud otse kriisilahendusasutus;
 - iii) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhtorgani liikmete vastutusosalad ja tasustamine, kui nende tasustamist ja vastutusosalasid ei ole kindlaks määranud kriisilahendusasutus, ning
 - iv) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole strateegia ja riskiprofiil ning
 - b) sildasutusena toimiv keskne vastaspool võtab üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevusload, et osutada teenuseid või jätkata tegevusi, mis tulenevad käesoleva määruse artikli 42 lõikes 1 osutatud üleandmisest kooskõlas määrusega (EL) nr 648/2012.

Olenemata esimese lõigu punktist b ja kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, võib sildasutusena toimiv keskne vastaspool saada tegevusloa ilma, et ta vastaks oma tegevuse alguses lühiajaliselt määruse (EL) nr 648/2012 nõuetele. Selleks esitab kriisilahendusamet sellise tegevusloa saamiseks taotluse pädevale asutusele. Kui pädev asutus otsustab kõnealuse tegevusloa anda, märgib ta ära ajavahemiku, mille jooksul sildasutusena toimiv keskne vastaspool on vabastatud määruse (EL) nr 648/2012 nõuete täitmise kohustusest. See ajavahemik ei tohi olla pikem kui 12 kuud. Selle ajavahemiku vältel käsitatakse sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt nõuetele vastava keskse vastaspoolena, nagu on määratletud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 88 selle määruse kohaldamise eesmärgil.

Olenemata teises lõigus osutatud ajavahemikust kestab vabastus määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotise 3. peatüki kohaste usaldatusnõuete puhul nõuete täitmisest ainult kuni kolm kuud. Seda võib pikendada ühe või kahe täiendava kuni kolme kuu pikkuse ajavahemiku võrra, kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

2. Kõiki liidu või liikmesriikide konkurentsireeglitest lähtuvaid piiranguid arvestades juhib sildasutusena toimiva keskse vastaspoole juhatus sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt eesmärgiga säilitada sildasutusena toimiva keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide jätkumine ja müüa sildasutusena toimiv keskne vastaspool või selle mis tahes vara, õigused ja kohustused ühele või enamale erasektori omandajale. Kõnealune müük toimub siis, kui turutingimused on soodsad, ja ajavahemiku jooksul, mis on sätestatud lõikes 5 ja, kui see on kohaldatav, lõikes 6.

3. Kriisilahendusamet teeb otsuse, et sildasutusena toimiv keskne vastaspool ei ole enam sildasutusena toimiv keskne vastaspool artikli 42 lõike 2 tähenduses, mis tahes järgmistel juhtudel:

- a) kriisilahenduse eesmärgid on saavutatud;
- b) sildasutusena toimiv keskne vastaspool ühineb mõne muu ettevõtjaga;
- c) sildasutusena toimiv keskne vastaspool ei täida enam artikli 42 lõikes 2 sätestatud nõudeid;
- d) sildasutusena toimiv keskne vastaspool või põhiline osa tema varast, õigustest või kohustustest on käesoleva artikli lõigete 2 ja 4 kohaselt müüdnud;
- e) käesoleva artikli lõikes 5 või, kui see on kohaldatav, käesoleva artikli lõikes 6 kindlaks määratud tähtaja möödumisel;
- f) sildasutusena toimiva keskse vastaspoole kliiritud lepingud on arveldatud, lõppenud või tasaarvestatud ja keskse vastaspoole õigused ja kohustused seoses kõnealuste lepingutega on seega täies ulatuses täidetud.

4. Enne sildasutusena toimiva keskse vastaspoole või selle vara, õiguste või kohustuste müüki reklaamib kriisilahendusamet müügiks mõeldud elemente ning tagab, et neid turundatakse avalikult ja läbipaistvalt ning et nende kohta ei esitata sisuliselt eksitavat teavet.

Kriisilahendusamet viib esimeses lõigus osutatud müügi läbi äritingimustel ning ei aseta ühtki võimalikku omandajat teistega võrreldes soodsamasse ega ebasoodsamasse olukorda.

5. Kriisilahendusamet lõpetab sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse kaks aastat pärast kuupäeva, mil toimus viimane üleandmine kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt.

Kui kriisilahendusamet lõpetab sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse, taotleb ta pädevalt asutuselt sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

6. Kriisilahendusamet võib pikendada lõikes 5 osutatud tähtaega ühe või rohkema üheaastase ajavahemiku võrra, kui pikendamine on vajalik lõike 3 punktides a–d osutatud tulemuste saavutamiseks.

Lõikes 5 osutatud tähtaja pikendamise otsus peab olema põhjendatud ja sisaldama sildasutusena toimiva keskse vastaspoole olukorra üksikasjalikku hinnangut asjaomaste turutingimuste ja turuväljavaadete kontekstis.

7. Kui sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevus lõpetatakse lõike 3 punktis d või e osutatud asjaoludel, likvideeritakse sildasutusena toimiv keskne vastaspool tavalises maksejõuetusmenetluses.

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, saavad sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamisest saadavast mis tahes tulust kasu selle aktsionärid.

Kui sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt kasutatakse enam kui ühe kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara ja kohustuste üleandmiseks, jagatakse teises lõigus osutatud tulu vastavalt igalt kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoole üle antud varale ja kohustustele.

6. Jagu

Täiendav rahastamine

Artikkel 44

Alternatiivsed rahastamisviisid

Kui see on vajalik ajutiste likviidsusvajaduste rahuldamiseks, et tagada kriisilahenduse vahendite tõhus rakendamine, võib kriisilahendusasutus sõlmida lepinguid laenude või muu finantstoetuse saamiseks, sealhulgas kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ammendamata tagatisfondides olevatest eelrahastatud vahenditest.

7. Jagu

Valitsuse stabiliseerimisvahendid

Artikkel 45

Valitsuse finantsstabiilsusvahendid

1. Väga erakorralises süsteemse kriisi olukorras võivad liikmesriigid rakendada kooskõlas artiklitega 46 ja 47 keskse vastaspoole kriisilahenduseks valitsuse stabiliseerimisvahendeid üksnes juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) finantstoetus on vajalik artiklis 21 osutatud kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks;
- b) finantstoetust kasutatakse üksnes viimase võimalusena kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3, kui kõiki kriisilahenduse vahendeid on hinnatud ja need on võimalikult suures ulatuses ära kasutatud, säilitades samal ajal finantsstabiilsuse;
- c) finantstoetus on ajaliselt piiratud;
- d) finantstoetus on kooskõlas liidu riigiabi raamistikuga ning

- e) liikmesriik on eelnevalt ja kooskõlas liidu riigiabi raamistikuga kindlaks määranud tervikliku ja usaldusväärse korra selleks, et nõuda kasutuselevõetud avaliku sektori vahendid sobiva ajavahemiku jooksul ja kooskõlas artikli 27 lõikega 10 sisse sellises ulatuses, mis ei ole täielikult tagasi saadud erasektori omandajatele toimunud müügist vastavalt artikli 46 lõikele 3 või artikli 47 lõikele 2.

Valitsuse stabiliseerimisvahendite rakendamine toimub kooskõlas riigisese õigusega kas pädeva ministeeriumi või valitsuse juhtimisel ja tihedas koostöös kriisilahendusametusega või kriisilahendusametuse juhtimisel.

2. Valitsuse finantsstabiilsusvahendite rakendamiseks peavad pädevatel ministeeriumidel või valitsustel olema asjakohased kriisilahendusõigused, mis on täpsustatud artiklites 48–58, ning nad peavad tagama artiklite 52, 54 ja 72 järgimise.

3. Lõike 1 punkti b kohaldamisel käsitatakse valitsuse finantsstabiilsusvahendite rakendamist viimase võimalusena, kui täidetud on vähemalt üks järgnevatest tingimustest:

- a) pädev ministeerium või valitsus ja kriisilahendusametustus otsustavad pärast keskpanga ja pädeva asutusega konsulteerimist, et ülejäänud kriisilahenduse vahendite rakendamisest ei piisaks, et vältida märkimisväärset negatiivset mõju finantsüsteemile;
- b) pädev ministeerium või valitsus ja kriisilahendusametustus otsustavad, et ülejäänud kriisilahenduse vahendite rakendamisest ei piisaks avaliku huvi kaitsmiseks, kui kesksele vastaspoolele on eelnevalt antud keskpanga erakorralist likviidsusabi;
- c) seoses ajutiselt riigi omandisse võtmise vahendiga otsustab pädev ministeerium või valitsus pärast pädeva asutuse ja kriisilahendusametusega konsulteerimist, et ülejäänud kriisilahenduse vahendite rakendamisest ei piisaks avaliku huvi kaitsmiseks, kui kesksele vastaspoolele on eelnevalt antud omakapitalitoetuse vahendi kaudu riigipoolset omakapitalitoetust.

Artikkel 46

Riigipoolse omakapitalitoetuse vahend

1. Avaliku sektori finantstoetust võidakse anda keskse vastaspoole rekapitaliseerimiseks omandiõiguse instrumentide vastu.
2. Keskeid vastaspooli, kelle suhtes rakendatakse riigipoolse omakapitalitoetuse vahendit, juhitakse äriatel alustel ja professionaalselt.
3. Lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumendid müüakse erasektori omandajale niipea, kui kaubanduslikud ja finantsolud seda võimaldavad.

Artikkel 47

Ajutiselt riigi omandisse võtmise vahend

1. Keskne vastaspool võidakse võtta ajutiselt riigi omandisse ühe või mitme omandiõiguse instrumendi üleandmise korraldusega, mille teeb liikmesriik ülevõtjale, kes on üks järgnevatest:
- a) liikmesriigi nimetatud esindaja või
- b) äriühing, mis kuulub tervikuna liikmesriigile.
2. Keskeid vastaspooli, kelle puhul rakendatakse ajutiselt riigi omandisse võtmise vahendit, juhitakse äriatel alusel ja professionaalselt ning võttes arvesse kriisilahenduse kulude sissenõudmise võimalust, müüakse need erasektori omandajale niipea, kui kaubanduslikud ja finantsolud seda võimaldavad. Keske vastaspoole müügija kindlaksmääramisel võetakse arvesse finantsolukorda ja asjaomaseid turutingimusi.

IV PEATÜKK

Kriisilahendusõigused

Artikkel 48

Üldised õigused

1. Kriisilahendusasutusel on kõik kriisilahenduse vahendite tulemuslikuks rakendamiseks vajalikud õigused, sealhulgas kõik järgnevad õigused:

- a) õigus nõuda mis tahes isikult kriisilahendusasutusele sellise teabe esitamist, mida ta vajab kriisilahenduse meetmete üle otsustamiseks ja nende ettevalmistamiseks, sealhulgas kriisilahenduse kavades esitatud teabe ajakohastamised ja täiendused või kohapealsete kontrollide kaudu kogutav teave;
- b) õigus võtta kontroll kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle ning kasutada kõiki õigusi, mis on antud omandiõiguse instrumentide omanikele ja keskse vastaspoole juhtorganile, sealhulgas keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sisalduvad õigused;
- c) õigus anda üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud omandiõiguse instrumente;
- d) õigus anda muule ettevõtjale tema nõusolekul üle keskse vastaspoole õigused, vara, või kohustused;
- e) õigus vähendada, sealhulgas nullini, kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste põhiosa või nendega seoses maksmisele kuuluvat jääki;
- f) õigus konverteerida kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole võlainstrumente või muid tagamata kohustusi omandiõiguse instrumentideks selles keskses vastaspooles või sildasutusena toimivas keskses vastaspooles, kellele on üle antud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara, õigused või kohustused;
- g) õigus tühistada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emiteeritud võlainstrumente;
- h) õigus vähendada, sealhulgas nullini, kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentide nimiväärtust ja tühistada selliseid omandiõiguse instrumente;
- i) õigus nõuda kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt uute omandiõiguse instrumentide emiteerimist (sealhulgas eelisaktiad ja teatavatel tingimustel omakapitaliks konverteeritavad ehk nn CoCo-võlakirjad);
- j) õigus seoses keskse vastaspoole võlainstrumentide ja muude kohustustega muuta nende tagasimaksmise tähtaega, maksmisele kuuluva intressi summat või kuupäeva, millest alates tuleb hakata intressi maksuma, sealhulgas maksed ajutiselt peatades;
- k) õigus lõpule viia ja lõpetada finantslepinguid;
- l) õigus kutsuda tagasi või vahetada välja kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorgan ja kõrgem juhtkond;
- m) õigus nõuda pädevalt asutuselt olulise osaluse omandaja hindamist võimalikult kiiresti, erandina määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 31 sätestatud tähtaegadest;
- n) õigus vähendada, sealhulgas nullini, muutuvtagatise summat, mis võlgnetakse kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliirivale liikmele;
- o) õigus kanda kohustusi mittetäitva kliiriva liikme arvelt kohustusi täitva kliiriva liikme arvele üle avatud positsioone ja seotud varasid, sealhulgas asjaomaseid omandiõiguse üleminekul või pandiõigusel põhinevaid finantstagatiskokkuleppeid ning tasaarvestuskokkuleppeid (*set-off* ja *netting*), viisil, mis on kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 48;
- p) õigus pöörata täitmisele kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliirivate liikmete mis tahes olemasolevad ja täitmata lepingulised kohustused või, kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks, hoiduda selliste lepinguliste kohustuste täitmisele pööramisest või muul viisil kalduda kõrvale keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest;
- q) õigus pöörata täitmisele kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole emattevõtja mis tahes olemasolevad ja täitmata kohustused, sealhulgas kohustus anda kesksele vastaspoolele finantstoetust garantiide või krediidiliinidena, ning

- r) õigus nõuda kliirivatelt liikmetelt täiendavaid rahalisi makseid artiklis 31 osutatud ulatuses.

Kriisilahendusametused võivad esimeses lõigus osutatud õigusi kasutada üksikult või nende ükskõik millises kombinatsioonis.

2. Kui käesolevas määruses ja liidu riigiabi raamistikus ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata kriisilahendusametuse suhtes lõikes 1 osutatud õiguste kasutamisel ühtegi järgnevatest nõuetest:

- a) nõue saada mis tahes avalik-õigusliku või eraõigusliku isiku heakskiit või nõusolek;
- b) nõuded, mis seonduvad kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole finantsinstrumentide, vara, õiguste või kohustuste üleandmisega;
- c) nõue teavitada mis tahes avalik-õiguslikku või eraõiguslikku isikut;
- d) nõue avaldada teade või prospekt;
- e) nõue esitada dokument muule ametiasutusele või see registreerida selles ametiasutuses.

Artikkel 49

Kaasnevad õigused

1. Käesoleva määruse artikli 48 lõikes 1 osutatud õiguste kasutamisel võib kriisilahendusametuse samuti kasutada ükskõik millist järgnevatest kaasnevatest õigustest:

- a) kui artiklis 67 ei ole sätestatud teisiti, näha ette, et üleandmine toimub, ilma et üleantavaid finantsinstrumente, õigusi, kohustusi või vara mõjutaksid kohustused või koormatised;
- b) tühistada õigused omandada täiendavaid omandiõiguse instrumente;
- c) nõuda, et asjaomane ametiasutus lõpetaks või peataks keskse vastaspoole emiteeritud mis tahes finantsinstrumentide reguleeritud turul kauplemisele lubamise või selliste instrumentide ametliku noteerimise kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/34/EÜ; ⁽²⁵⁾
- d) näha ette, et kooskõlas artiklitega 40 ja 42 koheldakse vastavalt omandajat ja sildasutusena toimivat keskset vastaspoolt seoses kõigi kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole õiguste või kohustuste või sellise keskse vastaspoole võetud meetmetega, sealhulgas turutaristus osalemisega seotud õiguste või kohustustega nii, nagu oleks ta kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool;
- e) nõuda, et kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool või omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool annaksid üksteisele teavet ja abi;
- f) näha ette, et kliiriv liige, kellele on artikli 48 lõike 1 punktide o ja p kohaste õigustega jaotatud positsioone, võtaks kõnealuste positsioonidega seoses üle kõik keskses vastaspooles osalemisega seonduvad õigused või kohustused;
- g) tühistada või muuta kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole sõlmitud lepingu tingimusi või asendada kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool lepingupoolena omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega;
- h) muuta kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole tegevuseeskirju, sealhulgas mis puudutab tema kliirimisele juurdepääsu tingimusi tema kliirivate liikmete ja teiste osalejate jaoks;
- i) anda kliiriva liikme liikmestaatus kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt üle kõnealuse keskse vastaspoole omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele.

Käesoleva määrusega ette nähtud mis tahes õigust hüvitisele ei käsitata kohustuse või koormatisena esimese lõigu punkti a kohaldamisel.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. mai 2001. aasta direktiiv 2001/34/EÜ, mis käsitleb väärtpaberite ametlikku noteerimist väärtpaberibörsil ja nende väärtpaberite kohta avaldatavat teavet (EÜT L 184, 6.7.2001, lk 1).

2. Kriisilahendusasiutus võib näha ette talitluspidevuse tagamise korra, mis võimaldab tagada, et kriisilahenduse meede on tulemuslik ning omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool saab üle antud tegevust jätkata. Talitluspidevuse tagamise kord võib hõlmata järgmist:

- a) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole sõlmitud lepingute jätkamine, et omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool võtaks üle kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole õigused ja kohustused seoses mis tahes ülekantud finantsinstrumendi, õiguse, vara või kohustusega, ning et kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool asendataks kõigis asjakohastes lepingudokumentides kas otseselt või kaudselt omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega;
- b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole asendamine omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega kõigis kohtumenetlustes seoses üle antud finantsinstrumendi, õiguse, vara või kohustusega.

3. Käesoleva artikli lõike 1 punktiga d ja lõike 2 punktiga b ette nähtud õigused ei mõjuta:

- a) keskse vastaspoole töötaja õigust tööleping lõpetada ega,
- b) kui artiklitest 55, 56 ja 57 ei tulene teisiti, lepingupoole õigust kasutada oma lepingulisi õigusi, sealhulgas, kui lepingutingimused seda võimaldavad, õigust leping lõpetada keskse vastaspoole tegevuse või tegevusetuse tõttu enne üleandmist või omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse või tegevusetuse tõttu pärast üleandmist.

Artikkel 50

Erihaldur

1. Kriisilahendusasiutus võib ametisse nimetada ühe või mitu erihaldurit asendama kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole juhtorganit. Erihalduril peab olema piisavalt hea maine ja piisavad erialateadmised finantsteenuste, riskijuhtimise ja kliirimisteenuste alal kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 27 lõike 2 teise lõiguga.

2. Erihalduril on kõik keskse vastaspoole aktsionäride ja juhtorgani õigused. Erihaldur kasutab kõnealuseid õigusi üksnes kriisilahendusasiutuse kontrolli all. Kriisilahendusasiutus võib seada erihalduri tegevusele piiranguid või nõuda teatavate tegevuste jaoks eelnevat nõusolekut.

Kriisilahendusasiutus avalikustab lõikes 1 osutatud ametisse nimetamise ning ametisse nimetamise tingimused.

3. Erihaldurit ei nimetata ametisse kauemaks kui üheks aastaks. Kriisilahendusasiutus võib nimetatud ajavahemikku pikendada, kui see on vajalik kriisilahenduse eesmärkide saavutamiseks.

4. Erihaldur võtab kõik vajalikud meetmed, et toetada kriisilahenduse eesmärkide saavutamist ning rakendada kriisilahendusasiutuse võetud kriisilahenduse meetmeid. Vasturääkivuse või vastuolu korral on kõnealune seadusjärgne kohustus kõigi teiste keskse vastaspoole põhikirjast või riigisisest õigusest tulenevate kohustuste suhtes ülimuslik.

5. Erihaldur koostab tema ametisse nimetanud kriisilahendusasiutusele selle määratud korrapäraste ajavahemike tagant ning erihalduri mandaadi alguses ja lõpus aruande. Kõnealustes aruannetes kirjeldatakse üksikasjalikult keskse vastaspoole finantsseisundit ja esitatakse võetud meetmete põhjused.

6. Kriisilahendusasiutus võib erihalduri igal ajal tagasi kutsuda. Ta kutsub erihalduri alati tagasi järgmistel juhtudel:

- a) kui erihaldur ei täida oma ülesandeid vastavalt kriisilahendusasiutuse kehtestatud tingimustele;
- b) kui konkreetse erihalduri tagasikutsumise või asendamisega oleks võimalik kriisilahenduse eesmarke paremini saavutada või
- c) kui ametisse nimetamise tingimused ei ole enam täidetud.

*Artikkel 51***Õigus nõuda teenuste osutamist ja vahendite andmist**

1. Kriisilahendusasutus võib nõuda kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt, ükskõik millisel keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuulvalt ettevõtjalt või ükskõik millisel keskse vastaspoole kliirivalt liikmelt selliste teenuste osutamist ja vahendite andmist, mis on vajalikud, et omandaja või sildasutusena toimiv keskne vastaspool saaks talle üle antud tegevusega tulemuslikult tegeleda.

Esimest löiku kohaldatakse sõltumata sellest, kas keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtja või keskse vastaspoole kliiriva liikme suhtes on algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus või on ta ise kriisilahendusmenetluses.

2. Kriisilahendusasutus võib pöörata täitmisele teiste liikmesriikide kriisilahendusasutuste poolt vastavalt lõikele 1 kehtestatud kohustused, kui kõnealuseid õigusi kasutatakse kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtjate suhtes või asjaomase keskse vastaspoole kliirivate liikmete suhtes.

3. Lõikes 1 osutatud teenused ja vahendid ei hõlma üheski vormis finantstoetust.

4. Lõikes 1 osutatud teenuseid osutatakse ja vahendeid antakse:

- a) samadel äriarilistel tingimustel, mille alusel neid osutati ja anti kesksele vastaspoolele vahetult enne kriisilahenduse meetme võtmist, kui on olemas kokkulepe selliste teenuste osutamiseks ja vahendite andmiseks, või
- b) mõistlikel äriarilistel tingimustel, kui leping selliste teenuste osutamiseks ja vahendite andmiseks puudub või kui selline leping on lõppenud.

*Artikkel 52***Õigus pöörata kriisiennetusmeetmeid või kriisilahenduse meetmeid täitmisele muudes liikmesriikides**

1. Kui kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentid, vara, õigused või kohustused asuvad muus liikmesriigis kui kriisilahendusasutuse liikmesriik või neid reguleeritakse muu liikmesriigi kui kriisilahendusasutuse liikmesriigi õigusega, toimub kõnealuste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste üleandmine või nendega seoses kriisilahenduse meetmete võtmine asjaomase muu liikmesriigi õiguse kohaselt.

2. Muude asjaomaste liikmesriikide ametiasutused osutavad liikmesriigi kriisilahendusasutusele igakülgselt abi selleks, et tagada omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste üleandmine omandajale või sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele või tagada mis tahes muu kriisilahenduse meetme võtmine kohaldatava riigisisese õiguse kohaselt.

3. Aktsionäridel, võlausaldajatel ja kolmandatel isikutel, keda lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste üleandmine mõjutab, ei ole õigust üleandmist takistada, vaidlustada ega tühistada selle liikmesriigi õiguse alusel, kus vara asub või mille õiguse alusel omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste üleandmist reguleeritakse.

4. Kui liikmesriigi kriisilahendusasutus rakendab artiklites 28–32 osutatud kriisilahenduse vahendeid ning kui kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole lepingud, kohustused, omandiõiguse instrumentid või võlainstrumentid hõlmavad instrumente, lepinguid või kohustusi, mida reguleeritakse muu liikmesriigi õigusega, või kohustusi kõnealuses muus liikmesriigis asuvate võlausaldajate ees ja lepinguid kõnealuses muus liikmesriigis asuvate kliirivate liikmete ja, kui see on kohaldatav, nende klientidega, tagavad asjaomase muu liikmesriigi vastavad asutused, et võetakse kõik kõnealustest kriisilahenduse vahenditest tulenevad meetmed.

Esimese lõigu kohaldamisel on aktsionäridel, võlausaldajatel ning kliirivatel liikmetel ja, kui see on kohaldatav, nende klientidel, keda kõnealused kriisilahenduse vahendid mõjutavad, õigus vaidlustada instrumendi või kohustuse põhisumma või maksmisele kuuluva summa vähendamine või vastavalt vajadusele selle konverteerimine või restruktureerimine üksnes kriisilahendusasutuse liikmesriigi õiguse alusel.

5. Kooskõlas kriisilahendusasutuse liikmesriigi õigusega kehtestatakse järgmised õigused ja kaitsemeetmed:
- aktsionäride, võlausaldajate ja kolmandate isikute õigus vaidlustada vastavalt artiklile 74 käesoleva artikli lõikes 1 osutatud omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste üleandmine;
 - mõjutatud võlausaldajate õigus vaidlustada vastavalt artiklile 74 käesoleva artikli lõikega 4 hõlmatud instrumendi, kohustuse või lepingu põhisumma või maksmisele kuuluva summa vähendamine või selle instrumendi, kohustuse või lepingu konverteerimine või restruktureerimine ning
 - lõikes 1 osutatud vara, õiguste ja kohustuste puhul rakenduvad kaitsemeetmed V peatükis osutatud osalise üleandmise korral.

Artikkel 53

Õigused seoses vara, lepingute, õiguste, kohustuste ja omandiõiguse instrumentidega, mis kuuluvad kolmandas riigis asuvatele või kolmanda riigi õigusega reguleeritavatele isikutele

1. Kui kriisilahenduse meede on seotud kolmandas riigis asuvate isikute vara või lepingutega või kolmanda riigi õigusega reguleeritavate omandiõiguse instrumentide, õiguste või kohustustega võib kriisilahendusasutus nõuda, et:

- kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool ja kõnealuste varade, lepingute, omandiõiguse instrumentide, õiguste või kohustuste saaja astuks kõik sammud, mis on vajalikud meetme jõustumise tagamiseks;
- kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool hoiaks omandiõiguse instrumente, vara või õigusi või täidaks kohustusi saaja nimel kuni meetme jõustumiseni;
- saaja mõistlikud kulud, mis on nõuetekohaselt tekkinud käesoleva lõike punktidega a ja b ette nähtud meetmete rakendamisel, hüvitatakse ühel artikli 27 lõikes 10 osutatud viisil.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel nõuab kriisilahendusasutus keskselt vastaspoolelt, et ta tagaks, et tema lepingutesse ja muudesse kokkulepetesse kolmandates riikides asuvate või kolmanda riigi õigusega reguleeritavate kliirivate liikmete ning omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide omanikega lisatakse säte, millega nad nõustuvad kriisilahendusasutuse poolt võetava mis tahes meetmega nende vara, lepingute, õiguste ja kohustuste suhtes, sealhulgas artiklite 28, 32, 55, 56 ja 57 kohaldamisega.

Kriisilahendusasutus võib nõuda, et keskne vastaspool tagaks sellise sätte lisamise oma lepingutesse ja muudesse kokkulepetesse muude kohustuste omanikega, kes asuvad kolmandas riigis või keda reguleeritakse kolmanda riigi õigusega. Kriisilahendusasutus võib nõuda, et keskne vastaspool esitaks talle sõltumatu õiguseksperdi põhjendatud arvamuse, milles kinnitatakse, et sellised sätted on õiguslikult täitmisele pööratavad ja tõhusad.

3. Kui lõikes 1 osutatud kriisilahenduse meede ei jõustu, on kõnealune meede asjaomaste omandiõiguse instrumentide, vara, õiguste ja kohustuste suhtes kehtetu.

Artikkel 54

Teatavate lepinguliste tingimuste väljajätmine varajase sekkumise ja kriisilahenduse puhul

1. Kriisiennetusmeedet või kriisilahenduse meedet, mis on võetud käesoleva määruse kohaselt, või kõnealuse meetme kohaldamisega vahetult seotud mis tahes sündmust ei käsitata maksejõuetusmenetlusena või täitmist tingiva sündmusena või kohustuste mittetäitmisena vastavalt kas direktiivi 98/26/EÜ, direktiivi 2002/47/EÜ või määruse (EL) nr 575/2013 tähenduses, tingimusel et jätkatakse lepingust tulenevate materiaalõiguslike kohustuste täitmist, sealhulgas makse- ja üleandmiskohustuste täitmist ning tagatise andmist.

Käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamisel käsitatakse kolmanda riigi kriisilahendusmenetlusi, mida tunnustatakse artikli 77 kohaselt või kriisilahendusametuse vastava otsuse alusel, käesoleva määrusega kooskõlas võetud kriisilahenduse meetmena.

2. Lõikes 1 osutatud kriisiennetusmeetet või kriisilahenduse meetet ei kasutata selleks, et:
 - a) kasutada lõpetamise, peatamise, muutmise või tasaarvestuse (*netting* ja *set-off*) õigust, sealhulgas seoses lepinguga, mille on sõlminud keske vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluv ettevõtja ja mis sisaldab kohustuste samaaegset mittetäitmist käsitlevaid sätteid või kohustusi, mida tagab või toetab muul viisil ükskõik milline konsolideerimisgrupi ettevõtja;
 - b) saada enda omandisse, kontrollida või tagatisena sisse nõuda asjaomase keske vastaspoole või konsolideerimisgrupi mis tahes ettevõtja vara seoses lepinguga, mis sisaldab kohustuste samaaegse samaaegset mittetäitmist käsitlevaid sätteid, või
 - c) mõjutada asjaomase keske vastaspoole või konsolideerimisgrupi mis tahes ettevõtja lepingulisi õigusi seoses lepinguga, mis sisaldab kohustuste samaaegset mittetäitmist käsitlevaid sätteid.

Artikkel 55

Õigus peatada teatavaid kohustusi

1. Kriisilahendusametuse võib peatada mõlema vastaspoole makse- või üleandmise kohustused seoses kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole sõlmitud lepingutega alates artikli 72 kohasest peatamisteate avaldamisest kuni avaldamisele järgneva tööpäeva lõpuni.

Esimese lõigu kohaldamisel tähendab tööpäeva lõpp keskööd kriisilahendusametuse liikmesriigis.

2. Kui makse- või üleandmise kohustus oleks tulnud täita peatamisperioodil, peab makse tegemine või üleandmine toimuma kohe pärast peatamisperioodi lõppu.

3. Kriisilahendusametuse ei kasuta lõikes 1 osutatud õigust makse- ja üleandmise kohustuste suhtes süsteemide või süsteemikorraldajate ees, kes on määratud direktiivi 98/26/EÜ kohaldamise eesmärgil, muude kesksete vastaspoolte ega keskpankade ees.

Artikkel 56

Õigus piirata tagatisest tulenevate õiguste täitmisele pööramist

1. Kriisilahendusametuse võib takistada kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole tagatud nõuetega võlausaldajatel pöörata täitmisele tagatisest tulenevaid õigusi seoses kriisilahendusmenetluses oleva keske vastaspoole mis tahes varaga alates piiramisteate avaldamisest artikli 72 kohaselt kuni avaldamisele järgneva tööpäeva lõpuni.

Esimese lõigu kohaldamisel tähendab tööpäeva lõpp keskööd kriisilahendusametuse liikmesriigis.

2. Kriisilahendusametuse ei kasuta lõikes 1 osutatud õigust seoses süsteemide või süsteemikorraldajate, kes on määratud direktiivi 98/26/EÜ kohaldamise eesmärgil, ega muude kesksete vastaspoolte ja keskpankade mis tahes tagatisest tulenevate õigustega sellise vara suhtes, mille kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool on pantinud või tagatiseks andnud.

Artikkel 57

Õigus ajutiselt peatada lõpetamisõigus

1. Kriisilahendusametlus võib peatada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole mis tahes lepingupoole õiguse leping lõpetada alates artikli 72 kohasest lõpetamisteate avaldamisest kuni avaldamisele järgneva tööpäeva lõpuni, tingimusel et jätkatakse makse- ja üleandmiskohustuste täitmist ning tagatise andmist.

Esimese lõigu kohaldamisel tähendab tööpäeva lõpp keskööd kriisilahendusametluse liikmesriigis.

2. Kriisilahendusametlus ei kasutata lõikes 1 osutatud õigust seoses süsteemide või süsteemikorraldajatega, kes on määratud direktiivi 98/26/EÜ kohaldamise eesmärgil, ega muude kesksete vastaspoolte ja keskpankadega.

3. Lepingupool võib kasutada kõnealusest lepingust tulenevat lõpetamisõigust enne lõikes 1 osutatud ajavahemiku lõppu, kui kõnealune lepingupool saab kriisilahendusametlusest teate, et lepinguga hõlmatud õigusi ja kohustusi:

- a) ei anta üle muule ettevõtjale või
- b) ei hinnata alla ega konverteerita ning nende suhtes ei rakendata kriisilahenduse vahendit kahjumi või positsioonide jaotamiseks.

4. Kui käesoleva artikli lõikes 3 osutatud teadet ei ole esitatud, võib lõpetamisõigust peatamisperioodi lõppedes kasutada vastavalt artiklile 54 järgmiselt:

- a) kui lepinguga hõlmatud õigused ja kohustused on üle antud muule ettevõtjale, võib vastaspool kasutada lõpetamisõigust vastavalt asjaomase lepingu tingimustele üksnes juhul, kui saajast ettevõtja põhjustab täitmist tingiva juhtumi ilmnemise või jätkumise;
- b) kui lepinguga hõlmatud õigused ja kohustused jäävad kesksele vastaspoolele, võib vastaspool kasutada lõpetamisõigust vastavalt keskse vastaspoole ja asjaomase vastaspoole vahelises lepingus sätestatud lõpetamistingimustele üksnes juhul, kui täitmist tingiv juhtum ilmneb või jätkub pärast käesoleva artikli lõike 1 kohase peatamisperioodi lõppu.

Artikkel 58

Õigus teostada kontrolli keskse vastaspoole üle

1. Kriisilahendusametlus võib teostada kontrolli kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole üle, et:

- a) hallata keskse vastaspoole tegevusi ja teenuseid, kasutades tema aktsionäride ja juhtorgani õigusi;
- b) konsulteerida riskikomiteega;
- c) hallata ja võrandada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole vara ja omandit.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kontrolli võib kriisilahendusametlus teostada vahetult ise või kaudselt kriisilahendusametluse poolt artikli 50 lõike 1 kohaselt ametisse nimetatud erihalduri kaudu.

2. Kui kriisilahendusametlus teostab kontrolli keskse vastaspoole üle, ei käsitata kriisilahendusametlust liikmesriigi õiguse kohase varijuhiga ega *de facto* juhina.

*Artikkel 59***Õiguste kasutamine kriisilahendusasutuste poolt**

Piiramata artikli 74 kohaldamist võtavad kriisilahendusasutused kriisilahenduse meetmeid riigisisesele halduspädevusele ja -menetlusele vastava haldusaktiga.

*V PEATÜKK***Kaitsemeetmed***Artikkel 60***Võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõte**

Kui kriisilahendusasutus rakendab üht või mitut kriisilahenduse vahendit, tagab ta, et aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad ei kannu suuremat kahju, kui nad oleksid kandnud siis, kui kriisilahendusasutus ei oleks võtnud keske vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid ajal, mil kriisilahendusasutus leidis, et artikli 22 lõike 1 kohased kriisilahenduse tingimused on täidetud, ja selle asemel oleks keskne vastaspool likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja tema tegevuseeskirjades sisalduvate muude kokkulepete täies ulatuses täitmist.

*Artikkel 61***Väärtuse hindamine võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel**

1. Selleks et hinnata kooskõla artiklis 60 sätestatud võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega, tagab kriisilahendusasutus, et nii kiiresti kui võimalik pärast kriisilahenduse meetme või meetmete rakendamist viib sõltumatu isik läbi väärtuse hindamise.
2. Lõikes 1 osutatud väärtuse hindamine hõlmab järgmist:
 - a) kohtlemine, mille osaliseks aktsionärid, kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad oleksid saanud siis, kui kriisilahendusasutus ei oleks võtnud keske vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid ajal, mil kriisilahendusasutus leidis, et artikli 22 lõike 1 kohased kriisilahenduse tingimused on täidetud, ja selle asemel oleks keskne vastaspool likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja tema tegevuseeskirjades sisalduvate muude kokkulepete täielikku rakendamist;
 - b) kohtlemine, mis aktsionäridele, kliirivatele liikmetele ja muudele võlausaldajatele keske vastaspoole kriisilahendusmenetluses tegelikult osaks sai;
 - c) kas käesoleva lõike punktis a osutatud kohtlemise ja käesoleva lõike punktis b osutatud kohtlemise vahel on erinevusi.
3. Lõike 2 punktis a osutatud kohtlemise arvutamisel tuleb lõikes 1 osutatud väärtuse hindamisel:
 - a) mitte võtta arvesse erakorralist avaliku sektori finantstoetust kriisilahendusmenetluses olevale keskele vastaspoolele, keskpanga erakorralist likviidsusabi ega keskpanga mis tahes likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, tähtaja ja intressimääraga;

- b) võtta aluseks kahju, mille kliirivad liikmed ja muud võlausaldajad oleksid realistlikult kandnud, kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja tema tegevuseeskirjades sisalduvate muude kokkulepete täielikku rakendamist;
- c) võtta arvesse majanduslikult mõistlikku prognoosi otseste asenduskulude kohta (sealhulgas mis tahes lisatagatise nõuded), mida kliirivad liikmed kannavad, et asjakohase ajavahemiku jooksul avada turul uuesti oma võrreldavad netopositsioonid, arvestades tegelikke turutingimusi, sealhulgas turusügavust ja turu suutlikkust sellises mahus netopositsioonidega kõnealuse ajavahemiku jooksul tehinguid teha, ning
- d) võtta aluseks keske vastaspoole enda hinnakujundusmetoodika, välja arvatud juhul, kui selline metoodika ei kajasta tegelikke turutingimusi.

Esimese lõigu punktis c osutatud ajavahemiku pikkus peab kajastama kohaldatava maksejõuetusõiguse mõju ja asjaomaste netopositsioonide omadusi.

4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väärtuse hindamist tuleb eristada artikli 24 lõike 3 kohasest väärtuse hindamisest.

5. Võttes arvesse kõiki direktiivi 2014/59/EL artikli 49 lõike 5 ja artikli 74 lõike 4 kohaselt vastu võetud regulatiivseid tehnilisi standardeid, töötab ESMA välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse metoodika käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väärtuse hindamiseks, sealhulgas sellise likvideerimisjärgse kahju arvutamiseks, mis tuleneks käesoleva artikli lõike 3 esimese lõigu punktis c osutatud kuludest, kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja tema tegevuseeskirjades sisalduvate muude kokkulepete täielikku rakendamist.

ESMA esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 62

Aksionäride, kliirivate liikmete ja muude võlausaldajate jaoks ette nähtud kaitsemeede

Kui artikli 61 alusel läbiviidud väärtuse hindamise kohaselt on mõni aktsionär, kliiriv liige või muu võlausaldaja kandnud suuremat kahju, kui ta oleks kandnud siis, kui kriisilahendusamet ei oleks võtnud keske vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid ning selle asemel oleks keskne vastaspool likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja tema tegevuseeskirjades sisalduvate muude kokkulepete täielikku täitmist, on kõnealusel aktsionäril, kliirival liikmel või muul võlausaldajal õigus vahe hüvitamisele.

Artikkel 63

Klientide ja kaudsete klientide jaoks ette nähtud kaitsemeede

1. Lepingupõhised kokkulepped, mis võimaldavad kliirivatel liikmetel kanda oma klientidele edasi kriisilahenduse vahendite negatiivsed tagajärjed, peavad sisaldama ka samaväärsel ja proportsionaalsel alusel klientide õigust hüvitisele, mida kliirivad liikmed saavad vastavalt artikli 27 lõikele 6, või sellise hüvitise raha ekvivalendile või tulule, mida nad saavad pärast artikli 62 kohase nõude esitamist, sellisel määral, mil see tulu on seotud klientide positsioonidega. Samu sätteid kohaldatakse ka lepingupõhiste kokkulepetele, mille on sõlminud kliendid ja kaudsed kliendid, kes pakuvad oma klientidele kaudseid kliirimisteenuseid.

2. ESMA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täpsustada läbipaistval viisil, niivõrd kui seda võimaldab lepingupõhiste kokkulepete konfidentsiaalsus, tingimused, mille alusel nõutakse lõikes 1 osutatud hüvitise, sellise hüvitise raha ekvivalendi või mis tahes muu tulu edasi kandmist, ning tingimused, mille alusel loetakse see proportsionaalseks.

ESMA esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 12. veebruariks 2022.

Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 64

Maksete sissenõudmine

Kriisilahendusasutus nõuab võimalikult suures ulatuses sisse kõik mõistlikud kulud, mis on kantud seoses artiklis 62 osutatud maksega, ühel järgmistest viisidest:

- a) eelisvõlausaldajana kriisilahendusmenetluses olevalt keskselt vastaspoolelt;
- b) omandaja makstud vastusoorituselt, kui on rakendatud ettevõtte võõrandamise vahendit;
- c) eelisvõlausaldajana sildasutusena toimiva keskse vastaspoole tegevuse lõpetamise tulemusena saadud tulust.

Artikkel 65

Vastaspoole jaoks ette nähtud kaitsemeede osalise üleandmise korral

Artiklite 66, 67 ja 68 kohaseid kaitsemeetmeid rakendatakse järgmistel asjaoludel:

- a) kui kriisilahendusasutus annab osa, kuid mitte kõik kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole varadest, õigustest ja kohustustest üle muule ettevõtjale või kriisilahenduse vahendi rakendamisel sildasutusena toimivalt keskselt vastaspoolelt omandajale ning
- b) kui kriisilahendusasutus kasutab artikli 49 lõike 1 punktis g osutatud õigusi.

Artikkel 66

Finantstagatiskokkulepete ja tasaarvestuskokkulepete (set-off ja netting) kaitse

Kriisilahendusasutus tagab, et sellise kriisilahenduse vahendi, mis ei ole artiklis 29 osutatud positsioonide jaotamise vahend, rakendamise tulemuseks ei ole see, et üle antakse mitte kõik, vaid ainult osa õigustest ja kohustustest, mis tulenevad kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ja teiste kokkuleppepoolte vahelisest omandiõiguse üleminekul põhinevast finantstagatiskokkuleppest või tasaarvestuskokkuleppest (*set-off* ja *netting*), või et kaasnevaid õigusi kasutades muudetakse kõnealuste kokkulepete kohaseid õigusi või kohustusi või lõpetatakse need.

Esimeses lõigus osutatud kokkulepped hõlmavad mis tahes kokkuleppeid, mille raames on pooltel õigus selliseid õigusi ja kohustusi tasaarvestada.

*Artikkel 67***Tagatiskokkulepete kaitse**

Kriisilahendusasutus tagab, et kriisilahenduse vahendi rakendamisel ei ole ühtegi järgnevatest tagajärgedest seoses tagatiskokkulepetega kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole ja nende kokkulepete muude poolte vahel:

- a) kohustuse tagatiseks oleva vara üleandmine, välja arvatud juhul, kui antakse üle ka asjaomane kohustus ja tagatisest saadav kasu;
- b) tagatud kohustuse üleandmine, välja arvatud juhul, kui antakse üle ka tagatisest saadav kasu;
- c) tagatisest saadava kasu üleandmine, välja arvatud juhul, kui antakse üle ka tagatud kohustus;
- d) tagatiskokkuleppe muutmise või lõpetamise kaasnevaid õigusi kasutades, kui sellise muutmise või lõpetamise tagajärjel ei ole kohustus enam tagatud.

*Artikkel 68***Struktureeritud finantskokkulepete ja pandikirjade kaitse**

Kriisilahendusasutus tagab, et kriisilahenduse vahendi rakendamisel ei ole ühtegi järgnevatest tagajärgedest seoses struktureeritud finantskokkulepete, sealhulgas pandikirjadega:

- a) mitte kõigi, vaid osa selliste varade, õiguste ja kohustuste üleandmine, mis kujutavad endast struktureeritud finantskokkulepet või moodustavad osa struktureeritud finantskokkuleppest, milles kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool osaleb;
- b) kaasnevate õiguste kasutamisest tulenev selliste varade, õiguste ja kohustuste lõpetamine või muutmise, mis kujutavad endast struktureeritud finantskokkulepet või moodustavad osa struktureeritud finantskokkuleppest, milles kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool osaleb.

Esimese lõigu kohaldamisel hõlmavad struktureeritud finantskokkulepped väärtpaperistamise ja riskimaandamise eesmärgil kasutatavaid instrumente, mis moodustavad lahutamatu osa tagatiste kogumist ning mis on riigisisese õiguse kohaselt tagatud sarnaselt pandikirjadele, hõlmates kokkuleppe poole, usaldusisiku, agendi või esindaja poolt tagatise andmist ja hoidmist.

*Artikkel 69***Osaline üleandmine: kauplemis-, kliiring- ja arveldussüsteemide kaitse**

1. Kriisilahendusasutus tagab, et kriisilahenduse vahendi rakendamine ei mõjuta direktiiviga 98/26/EÜ hõlmatud süsteemide toimimist ja eeskirju, kui kriisilahendusasutus:

- a) annab muule ettevõtjale üle mõned, kuid mitte kõik kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole varad, õigused ja kohustused;
- b) tühistab või muudab kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole sõlmitud lepingu tingimusi või asendab keskse vastaspoole lepingupoolena omandaja või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolega.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel tagab kriisilahendusasutus, et kriisilahenduse vahendi rakendamisel ei ole ühtegi järgnevatest tagajärgedest:

- a) maksejuhise tühistamine kooskõlas direktiivi 98/26/EÜ artikliga 5;

- b) direktiivi 98/26/EÜ artiklitega 3 ja 5 nõutava maksejuhiste ja tasaarvelduste täitmisele pööratavuse mõjutamine;
- c) direktiivi 98/26/EÜ artikliga 4 nõutava rahaliste vahendite, väärtpaberite või krediivõimaluste kasutamise mõjutamine;
- d) direktiivi 98/26/EÜ artikliga 9 nõutava tagatise kaitse mõjutamine.

VI PEATÜKK

Menetluslikud kohustused

Artikkel 70

Teavitamisnõuded

1. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust, kui ta on arvamisel, et ta on maksejõuetu või tõenäoliselt jääb maksejõuetuks artikli 22 lõike 2 tähenduses.
2. Pädev asutus teavitab kriisilahendusasutust kõigist lõike 1 alusel saadud teadetest ja kõigist finantsseisundi taastamise või muudest IV jaotise kohastest meetmetest, mille võtmist pädev asutus keskselt vastaspoolelt nõuab.

Pädev asutus teavitab kriisilahendusasutust mis tahes määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 24 osutatud eriolukorrast seoses keskse vastaspoolega ja kõigist kõnealuse määruse artikli 48 kohaselt saadud teadetest.

3. Kui pädev asutus või kriisilahendusasutus otsustab, et artikli 22 lõike 1 punktides a ja b või artikli 22 lõikes 3 osutatud tingimused on seoses keskse vastaspoolega täidetud, teavitab ta sellest põhjendamatu viivitusega järgmisi asutusi:
 - a) kõnealuse keskse vastaspoole pädevat asutust või kriisilahendusasutust;
 - b) keskse vastaspoole emaettevõtja pädevat asutust;
 - c) keskpanka;
 - d) pädevat ministeeriumi;
 - e) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja makrotasandi usaldatavusjärelvalvet teostavat määratud riiklikku asutust ning
 - f) kõnealuse keskse vastaspoole järelvalvekolleegiumi ja kriisilahenduse kolleegiumi.

Artikkel 71

Kriisilahendusasutuse otsus

1. Pädeva asutuse artikli 70 lõike 3 kohase teate saamise järel otsustab kriisilahendusasutus, kas kriisilahenduse meetmed on vajalikud.
2. Otsus selle kohta, kas võtta keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmed või mitte, sisaldab järgnevat teavet:
 - a) kriisilahendusasutuse hinnang selle kohta, kas keskne vastaspool vastab kriisilahenduse tingimustele ning
 - b) meetmed, mida kriisilahendusasutus kavatses võtta, sealhulgas otsus esitada likvideerimise taotlus, halduri nimetamine või muu meede kohaldatavas tavalises maksejõuetusmenetluses.

*Artikkel 72***Kriisilahendusametite menetluslikud kohustused**

1. Kriisilahendusamet teavitab kriisilahenduse kolleegiumi kriisilahenduse meetmetest, mida ta kavatseb võtta. Kõnealusel teates märgitakse samuti ära see, kas kriisilahenduse meetmed kalduvad kõrvale kriisilahenduse kavast.

Võimalikult kiiresti pärast kriisilahenduse meetme võtmist teavitab kriisilahendusamet kõiki järgmisi ametusi:

- a) kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool;
- b) kriisilahenduse kolleegium;
- c) makrotasandi usaldatavusjärelevalvet teostav määratud riiklik amet ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu;
- d) Euroopa Komisjon, EKP ja EIOPA ning
- e) direktiiviga 98/26/EÜ hõlmatud selliste süsteemide korraldajad, milles osaleb kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool.

2. Lõike 1 teises lõigus osutatud teade sisaldab koopia korraldusest või dokumendist, mille alusel asjaomane meetme võetakse, ning selles märgitakse kriisilahenduse meetme jõustumise kuupäev.

Kriisilahenduse kolleegiumile lõike 1 teise lõigu kohaselt saadetas teates esitatakse kriisilahenduse kavast kõrvalekaldumise põhjused.

3. Kriisilahenduse meetme võtmise aluseks oleva korralduse või dokumendi koopia või kokkuvõttev teade kriisilahenduse meetme mõju kohta ning, kui see on asjakohane, käesoleva määruse artiklites 55, 56 ja 57 osutatud peatamise või piiramise tingimused ja ajavahemik avaldatakse kõigis järgnevatel kohtades:

- a) kriisilahendusameti veebisait;
- b) pädeva ameti (kui see ei ole kriisilahendusamet) veebisait ja ESMA veebisait;
- c) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole veebisait ning
- d) kui kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentid või võlainstrumentid on võetud reguleeritud turul kauplemisele, siis kriisilahendusmenetluses olevat keskset vastaspoolt käsitleva korraldatud teabe avaldamiseks kasutatav kanal kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ⁽²⁶⁾ artikli 21 lõikega 1.

4. Kui omandiõiguse instrumentid või võlainstrumentid ei ole reguleeritud turul kauplemisele võetud, tagab kriisilahendusamet, et lõikes 3 osutatud korraldust tõendavad dokumendid saadetakse kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumentide omanikele ja võlausaldajatele, kes on teada kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole registrite või andmebaaside kaudu, mis on kriisilahendusametile kättesaadavad.

*Artikkel 73***Konfidentsiaalsus**

1. Ametialaduse hoidmise nõuded on siduvad järgmiste isikute suhtes:

- a) kriisilahendusametid;
- b) pädevad ametid, ESMA ja EBA;

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

- c) pädevad ministeeriumid;
- d) käesoleva määruse kohaselt nimetatud erihaldurid või ajutised haldurid;
- e) võimalikud omandajad, kellega pädev asutus või kriisilahendusasutus on ühendust võtnud, sõltumata sellest, kas ühendust võeti ettevõtte võõrandamise vahendi rakendamise ettevalmistamiseks ja kas ühenduse võtmine päädis omandamisega;
- f) audiitorid, raamatupidajad, õigusnõustajad ja kutselised nõustajad, hindajad ja muud eksperdid, kelle teenuseid kriisilahendusasutused, pädevad asutused, pädevad ministeeriumid või punktis e osutatud võimalikud omandajad otseselt või kaudselt kasutavad;
- g) keskpangad ja muud ametiasutused, kes on kaasatud kriisilahenduse protsessi;
- h) sildasutusena toimiv keskne vastaspool;
- i) keskse vastaspoole kõrgem juhtkond ja juhtorgani liikmed ning punktides a–j osutatud asutuste või ettevõtjate töötajad enne nende ametisse nimetamist, nende ametisoleku ajal ja pärast seda;
- j) kõik muud kriisilahenduse kolleegiumi liikmed, keda ei ole loetletud punktides a, b, c ja g, ning
- k) mis tahes muu isik, kes osutab või on osutanud otseselt või kaudselt ning alaliselt või aeg-ajalt teenuseid punktides a–j osutatud isikutele.

2. Selleks et tagada lõigetes 1 ja 3 sätestatud konfidentsiaalsusnõuete järgimine, tagavad lõike 1 punktides a, b, c, g, h ja j osutatud isikud, et on kehtestatud konfidentsiaalsust käsitlevad sise-eeskirjad, sealhulgas eeskirjad, mis tagavad, et teave on kättesaadav ainult kriisilahenduse protsessiga otseselt seotud isikutele.

3. Lõikes 1 osutatud isikutele keelatakse avalikustada konfidentsiaalset teavet, mille nad on saanud oma töö käigus või pädevalt asutuselt või kriisilahendusasutuselt oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel, ühelegi isikule või asutusele, välja arvatud juhul, kui see toimub nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel või kui kõnealune teave esitatakse kokkuvõtlikult või on koostatud selliselt, et konkreetset kesket vastaspoolt ei ole võimalik kindlaks teha, või kui asutuselt või keskselt vastaspoolt, kes selle teabe andis, on saanud eelnev sõnaselge nõusolek.

Enne mis tahes teabe avalikustamist hindavad lõikes 1 osutatud isikud seda, kuidas avalikustamine võib mõjutada finants-, raha- ja majanduspoliitikaga seonduvaid avalikke huvisid, füüsiliste ja juriidiliste isikute ärihuvisid ning kontrollid, uurimisi ja auditeid.

Teabe avalikustamise mõju kontrollimine hõlmab artiklites 9 ja 12 osutatud finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavade sisu ja üksikasjade ning artiklite 10 ja 15 kohaselt läbi viidud hindamiste tulemuste avalikustamise mõju konkreetset hindamist.

Lõikes 1 osutatud mis tahes isik või ettevõtja kannab käesoleva artikli nõuete rikkumise korral tsiviilvastutust kooskõlas liikmesriigi õigusega.

4. Erandina lõikest 3 võivad lõikes 1 osutatud isikud vahetada konfidentsiaalset teavet kõigi järgnevatega tingimusel, et teabe saaja suhtes kohaldatakse kõnealuse teabevahetusega seoses konfidentsiaalsusnõudeid:

- a) mis tahes muu isikuga, kui see on vajalik kriisilahenduse meetme kavandamiseks või läbiviimiseks;
- b) oma liikmesriigi parlamendi uurimiskomisjoniga, oma liikmesriigi riigikontrolliga või muude liikmesriigis uurimisega tegelevate organitega;
- c) liikmesriigi ametiasutustega, kes vastutavad maksesüsteemide üle järelevalve tegemise eest, ametiasutustega, kes vastutavad tavalise maksejõuetusmenetluse eest, ametiasutustega, kellele on antud avalikes huvides ülesanne teha järelevalvet muude finantssektori ettevõtjate üle, ametiasutustega, kes vastutavad finantsturgude ja kindlustusandjate järelevalve eest, ning nende nimel tegutsevate inspektoritega, ametiasutustega, kes vastutavad liikmesriigis finantssüsteemi stabiilsuse säilitamise eest makrotasandi usaldatavusnõuete rakendamise kaudu, ametiasutustega, kes vastutavad finantssüsteemi stabiilsuse kaitsmise eest, ning isikutega, kes vastutavad kohustuslike auditite tegemise eest.

5. Käesoleva artikli sätted ei takista:
- a) lõike 1 punktides a–g ja punktis j osutatud asutuste või ettevõtjate töötajaid või eksperte jagamast teavet omavahel iga asutuse või ettevõtja siseselt;
 - b) kriisilahendusasutusi ja pädevaid asutusi, sealhulgas nende töötajaid ja eksperte, jagamast kriisilahenduse meetme kavandamise või rakendamise eesmärgil teavet omavahel ning teiste liidu kriisilahendusasutuste, teiste liidu pädevate asutuste, pädevate ministeeriumide, keskpankade, tavalise maksejõuetusmenetluse eest vastutavate ametiasutuste, makromajanduslike usaldatavusnõuete rakendamise teel liikmesriigi finantssüsteemi stabiilsuse säilitamise eest vastutavate asutuste, raamatupidamisaruannete kohustusliku auditi eest vastutavate isikute, EBA või ESMAga, või kui see on kooskõlas artikliga 80, kolmandate riikide asutustega, kes täidavad kriisilahendusasutustega sarnaseid ülesandeid, või tingimusel, et järgitakse rangeid konfidentsiaalsusnõudeid, võimaliku omandajaga.
6. Käesolev artikkel ei piira kriminaal- või tsiviilasjade kohtumenetlustes teabe avalikustamist käsitleva riigisisese õiguse kohaldamist.

VII PEATÜKK

Edasikaebamise õigus ja muude meetmete välistamine

Artikkel 74

Kohtu eelnev nõusolek ja edasikaebamise õigus

1. Kriisiennetusmeetme või kriisilahenduse meetme võtmise otsuse tegemiseks võib olla vajalik kohtu eelnev nõusolek, kui see on ette nähtud liikmesriigi õiguses, tingimusel et sellise nõusoleku taotlemise ja kohtupoolne taotluse arutamise menetlus on kiire.
2. Kõigil isikutel, keda mõjutab otsus võtta kriisiennetusmeede või otsus kasutada mis tahes õigusi, välja arvatud kriisilahenduse meetme korral, on õigus kõnealune otsus edasi kaevata.
3. Kõigil isikutel, keda mõjutab otsus võtta kriisilahenduse meede, on õigus kõnealune otsus edasi kaevata.
4. Lõikes 3 osutatud edasikaebamise õiguse suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:
 - a) kaebuse esitamine ei peata automaatselt vaidlustatud otsuse mõju;
 - b) kriisilahendusasutuse otsus on viivitamata täitmisele pööratav ja sellega kaasneb vaidlustatav eeldus, et selle täitmise peatamine oleks vastuolus avaliku huviga, ning
 - c) kaebusega seotud menetlus on kiire.
5. Kohus võtab oma hinnangu aluseks faktide majandusliku sisu hindamise, mille kriisilahendusasutus on läbi viinud.
6. Kriisilahendusasutuse otsuse tühistamine ei mõjuta asjaomase kriisilahendusasutuse mis tahes hilisemaid haldustoiminguid ega tehinguid, mis põhinesid tühistatud otsusel, kui seda on vaja selliste kolmandate isikute huvide kaitseks, kes tegutsesid heas usus, olles kriisilahenduse meetme tulemusena omandanud kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole omandiõiguse instrumente, vara, õigusi või kohustusi.

Esimese lõigu kohaldamisel on õiguskaitsevahendid, mida kaebuse esitaja saab kriisilahendusasutuse otsuse tühistamise korral kasutada, piiratud kõnealuse otsuse tulemusena kantud kahju hüvitamisega.

*Artikkel 75***Piirangud muude menetluste puhul**

1. Keskse vastaspoole suhtes ei algatata tavalist maksejõuetusmenetlust, välja arvatud kriisilahendusasutuse algatusel või tema nõusolekul kooskõlas lõikega 3.
2. Pädevaid asutusi ja kriisilahendusasutusi teavitatakse viivituse taotlusest algatada keskse vastaspoole suhtes tavaline maksejõuetusmenetlus, olenemata sellest, kas keskse vastaspoole suhtes kohaldatakse kriisilahendusmenetlust või kas on avalikustatud otsus kooskõlas artikli 72 lõikega 3.
3. Tavalise maksejõuetusmenetluse eest vastutavad ametiasutused algatavad sellise menetluse üksnes pärast seda, kui kriisilahendusasutus on neid teavitanud oma otsusest mitte võtta keskse vastaspoole suhtes kriisilahenduse meetmeid või kui neid ei ole teavitatud seitsme päeva jooksul pärast lõikes 2 osutatud teavitamist.

Kui see on vajalik kriisilahenduse vahendite ja õiguste tõhusaks rakendamiseks, võivad kriisilahendusasutused paluda kohtul peatada kriisilahenduse eesmärkidest lähtuvalt asjakohaseks ajavahemikuks kohtumenetluse, milles kriisilahenduses olev keskne vastaspool osaleb või võib hakata osalema.

VI JAOTIS

SUHTED KOLMANDATE RIIKIDEGA*Artikkel 76***Lepingud kolmandate riikidega**

1. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218 võib komisjon esitada nõukogule soovitusi läbirääkimiste pidamiseks ühe või mitme kolmanda riigiga, et sõlmida lepingud, mis käsitlevad kriisilahendusasutuste ja asjaomaste kolmandate riikide ametiasutuste vahelise koostöö viise seoses kesksete vastaspoolte ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kavandamisega järgmistes olukordades:
 - a) kui kolmanda riigi keskne vastaspool osutab teenuseid või omab tüdarettevõtjaid ühes või mitmes liikmesriigis;
 - b) kui liikmesriigis asutatud keskne vastaspool osutab teenuseid või omab üht või mitut tüdarettevõtjat kolmandas riigis.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lepingutega püütakse ennekõike tagada koostööprotsesside ja -korra kehtestamine artiklis 79 osutatud ülesannete täitmiseks ja õiguste kasutamiseks, sealhulgas selleks vajaliku teabe vahetamiseks.

*Artikkel 77***Kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamine ja täitmisele pööramine**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste suhtes, välja arvatud juhul, kui, ja kuni selle ajani, mil jõustub asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 76 lõikes 1 osutatud rahvusvaheline leping. Seda kohaldatakse ka pärast asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 76 lõikes 1 osutatud rahvusvahelise lepingu jõustumist, niivõrd kui nimetatud leping ei reguleeri kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamist ja täitmisele pööramist.

2. Asjaomased riiklikud asutused tunnustavad kolmandate riikide kriisilahendusmenetlusi seoses kolmanda riigi keskse vastaspoolega ühel järgnevatest juhtudest:

- a) kolmanda riigi keskne vastaspool osutab teenuseid või omab tütarettvõtjaid ühes või mitmes liikmesriigis;
- b) kolmanda riigi kesksel vastaspoolel on vara, õigusi või kohustusi, mis asuvad ühes või mitmes liikmesriigis või mis on reguleeritud nende liikmesriikide õigusega.

Asjaomased riiklikud asutused tagavad kolmanda riigi tunnustatud kriisilahendusmenetluste täitmisele pööramise kooskõlas oma riigisisese õigusega.

3. Asjaomastel riiklikel asutustel on vähemalt järgnevad õigused:

- a) õigus kasutada kriisilahendusõigusi seoses järgnevaga:
 - i) kolmanda riigi keskse vastaspoole vara, mis asub nende liikmesriigis või mida reguleeritakse nende liikmesriigi õigusega, ning
 - ii) kolmanda riigi keskse vastaspoole õigused või kohustused, mis on kirjendatud nende liikmesriigis või mida reguleeritakse nende liikmesriigi õigusega, või kui selliste õiguste ja kohustustega seotud nõuded on sissenõutavad nende liikmesriigis;
- b) õigus viia lõpule, sealhulgas nõuda teiselt isikult meetmete võtmist, et viia lõpule määravas liikmesriigis asutatud tütarettvõtja omandiõiguse instrumentide üleandmine;
- c) õigus kasutada artiklis 55, 56 ja 57 sätestatud õigusi seoses käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ettevõtja mis tahes lepingupoole õigustega, kui sellised õigused on vajalikud kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste täitmisele pööramiseks, ning
- d) õigus tunnistada mittetäidetavaks õigus üles öelda, lõpetada või kiirendada lepinguid, mille on sõlminud lõikes 2 osutatud ettevõtja või muu konsolideerimisgrupi ettevõtja, või õigus mõjutada selliste ettevõtjate lepingulisi õigusi, kui selline õigus tuleneb kriisilahenduse meetmest, mille on kolmanda riigi keskse vastaspoole suhtes võtnud kas kolmanda riigi kriisilahendusasutus ise või mis on vastasel korral võetud vastavalt selles riigis kehtivatele kriisilahenduskorda reguleerivatele õiguslikele või regulatiivsetele nõuetele, tingimusel et jätkatakse lepingust tulenevate materiaalõiguslike kohustuste täitmist, sealhulgas makse- ja üleandmiskohustuste täitmist ning tagatise andmist.

4. Kolmanda riigi kriisilahendusmenetluse tunnustamine ja kriisilahendusmenetluses tehtud otsuste täitmisele pööramine ei piira tavalist maksejõuetusmenetlust, mida kohaldatakse riigisisese õiguse kohaselt.

Artikkel 78

Õigus keelduda kolmanda riigi kriisilahendusmenetluse tunnustamisest või selles tehtud otsuste täitmisele pööramisest

Erandina artikli 77 lõikest 2 võivad asjaomased riiklikud asutused keelduda kolmanda riigi kriisilahendusmenetluste tunnustamisest või kriisilahendusmenetluses tehtud otsuste täitmisele pööramisest kõigil järgnevatel juhtudel:

- a) kolmanda riigi kriisilahendusmenetlusel oleks negatiivne mõju nende liikmesriigi finantsstabiilsusele;
- b) nende liikmesriigis asuvaid võlausaldajaid, kliirivaid liikmeid ja, kui see on asjakohane, nende kliente ei koheldaks kolmanda riigi kriisilahendusmenetluses samaväärselt kolmanda riigi võlausaldajate, kliirivate liikmete ja, kui see on asjakohane, nende klientidega, kellel on sarnased seaduslikud õigused;
- c) kolmanda riigi kriisilahendusmenetluse tunnustamisel või selles tehtud otsuste täitmisele pööramisel oleks oluline mõju nende liikmesriigi eelarvele;
- d) tunnustamine või täitmisele pööramine oleks vastuolus liikmesriigi õigusega.

Artikkel 79

Koostöö kolmandate riikide ametiasutustega

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse koostöö suhtes kolmanda riigiga, välja arvatud juhul, kui jõustub asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud artikli 76 lõikes 1 osutatud rahvusvaheline leping, ja ajani mil see jõustub. Seda kohaldatakse ka pärast artikli 76 lõikes 1 osutatud rahvusvahelise lepingu jõustumist, niivõrd kui kõnealune leping ei reguleeri käesoleva artikli eset.

2. Pädevad asutused või kriisilahendusasutused, kui see on asjakohane, sõlmivad koostöökokkulepped järgmiste asjaomaste kolmandate riikide asutustega, võttes arvesse olemasolevat koostöökorda, mis on kehtestatud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 7 kohaselt:

- a) kui kolmanda riigi keskne vastaspool osutab teenuseid või kui tal on tütarettevõtjad ühes või mitmes liikmesriigis, siis asjaomased kolmanda riigi ametiasutused, kus keskne vastaspool on asutatud;
- b) kui keskne vastaspool osutab teenuseid või kui tal on üks või mitu tütarettevõtjat kolmandas riigis, siis asjaomased kolmanda riigi ametiasutused, kus selliseid teenuseid osutatakse või kus tütarettevõtjad on asutatud.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud koostöökokkulepetega kehtestatakse osalevate ametiasutuste vahel protsessid ja kord vajaliku teabe vahetamiseks ja koostööks järgmiste ülesannete täitmisel ning järgmiste õiguste kasutamisel seoses kõnealuse lõike punktides a ja b osutatud kesksete vastaspooltega või neid hõlmavate konsolideerimisgruppidega:

- a) kriisilahenduse kavade koostamine vastavalt artiklile 12 ning asjaomaste kolmandate riikide õiguse kohastele sarnastele nõuetele;
- b) kõnealuste asutuste ja konsolideerimisgruppide kriisilahenduskõlblikkuse hindamine vastavalt artiklile 15 ja asjaomaste kolmandate riikide õiguse kohastele sarnastele nõuetele;
- c) õiguste kohaldamine, et tegeleda kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistustega või need kõrvaldada vastavalt artiklile 16, ja mis tahes sarnaste õiguste kasutamine vastavalt asjaomaste kolmandate riikide õigusele;
- d) varajase sekkumise meetmete rakendamine vastavalt artiklile 18 ja sarnaste õiguste kasutamine vastavalt asjaomaste kolmandate riikide õigusele ning
- e) kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamine ning asjaomastele kolmandate riikide asutustele antud sarnaste õiguste kasutamine.

4. Lõike 2 kohaselt liikmesriikide ja kolmandate riikide kriisilahendusasutuste ja pädevate asutuste vahel sõlmitud koostöökokkulepped võivad sisaldada sätteid järgmiste küsimuste kohta:

- a) teabevahetus, mida on vaja kriisilahenduse kavade ettevalmistamiseks ja haldamiseks;
- b) konsulteerimine ja koostöö kriisilahenduse kavade koostamisel, sealhulgas artikli 77 kohaste õiguste ning asjaomase kolmanda riigi õiguses sätestatud sarnaste õiguste kasutamise põhimõtted;
- c) teabevahetus, mis on vajalik kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste ning asjaomaste kolmandate riikide õiguses sätestatud sarnaste õiguste rakendamiseks;
- d) koostöökokkuleppe poolte varajane hoiatamine või nendega konsulteerimine enne sellise märkimisväärse meetme võtmist vastavalt käesolevale määrusele või asjaomase kolmanda riigi õigusele, mis mõjutab kesket vastaspoolt või konsolideerimisgruppi, millega kokkulepe on seotud;
- e) avalikkuse teavitamise koordineerimine ühiste kriisilahenduse meetmete korral;
- f) käesoleva lõike punktide a–e alusel toimuva teabevahetuse ja koostöö menetlused ja kord, sealhulgas vajaduse korral kriisiohjerühmade loomise ja nende tegevuse kaudu.

Selleks et tagada lõike 3 ühtne, ühesugune ja järjepidev kohaldamine, annab ESMA välja suunised käesolevas lõikes osutatud sätete liikide ja sisu kohta hiljemalt 12. augustiks 2022.

5. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused teavitavad ESMAt kõigist koostöökokkulepetest, mille nad on vastavalt käesolevale artiklile sõlminud.

Artikkel 80

Konfidentsiaalse teabe vahetamine

1. Kriisilahendusasutused, pädevad asutused, pädevad ministriumid ja, kui see on asjakohane, muud asjaomased riiklikud asutused vahetavad konfidentsiaalset teavet, sealhulgas finantsseisundi taastamise kavasad, asjaomaste kolmandate riikide asutustega ainult juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kõnealuste kolmandate riikide ametiasutuste suhtes kehtivad ametisaladuse hoidmise nõuded ja standardid, mida kõik asjaomased ametiasutused peavad vähemalt samaväärseks artikliga 73 kehtestatud nõuetega, ning
- b) teavet on asjaomastel kolmandate riikide asutustel vaja oma riigisisese õiguse kohaste ülesannete täitmiseks, mis on võrreldavad käesoleva määruse kohaste ülesannetega, ning seda ei kasutata ühelgi teisel eesmärgil.

2. Kui teabevahetus puudutab isikuandmeid, reguleeritakse selliste isikuandmete töötlemist ja kolmandate riikide ametiasutustele edastamist kohaldatava liidu ja liikmesriigi tasandi andmekaitseõigusega.

3. Kui konfidentsiaalne teave pärineb teisest liikmesriigist, ei avalda kriisilahendusasutused, pädevad asutused ega pädevad ministriumid kõnealust teavet asjaomastele kolmandate riikide asutustele, välja arvatud juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) selle liikmesriigi asjaomane asutus, kust teave pärineb, on avaldamisega nõus ning
- b) teave avaldatakse üksnes punktis a osutatud asutuse poolt lubatud eesmärgil.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse teavet konfidentsiaalsena, kui selle suhtes kehtivad konfidentsiaalsusnõuded vastavalt liidu õigusele.

VII JAOTIS

HALDUSMEETMED JA -KARISTUSED

Artikkel 81

Halduskaristused ja muud haldusmeetmed

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust näha ette ja määrata kriminaalkaristusi, sätestavad liikmesriigid õigusnormid halduskaristuste ja muude haldusmeetmete kohta, mis on kohaldatavad juhul, kui käesolevat määrust ei järgita, ning nad võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks.

Kui liikmesriigid otsustavad õigusrikkumiste puhul, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi kriminaalõigust, mitte sätestada halduskaristusi, edastavad nad komisjonile ja ESMAle asjakohased kriminaalõiguse sätted. Halduskaristused ja muud haldusmeetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teevad käesoleva lõike esimeses ja teises lõigus osutatud õigusnormid komisjonile ja ESMA-le üksikasjalikult teatavaks hiljemalt 12. augustiks 2022. Nad teavitavad komisjoni ja ESMAt viivitamata nende õigusnormide mis tahes hilisemast muutmisest.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui kesksete vastaspoolte ja kliirivate liikmete suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud kohustusi, võib rikkumise korral kohaldada nimetatud lõikes osutatud halduskaristusi või muid haldusmeetmeid vastavalt liikmesriigi õiguses sätestatud tingimustele kesksete vastaspoolte ja kliirivate liikmete juhtorgani ja kõrgema juhtkonna ning teiste füüsiliste isikute suhtes, kes liikmesriigi õiguse kohaselt on rikkumise eest vastutavad.

3. Käesolevas määruses ette nähtud õigused määrata halduskaristusi või muid haldusmeetmeid antakse kriisilahendusametustele või, kui need ei ole samad ametused, pädevatele ametustele, olenevalt rikkumise liigist. Kriisilahendusametustel ja pädevatel ametustel on kõik teabekogumis- ja uurimisvolitused, mis on vajalikud nende vastavate ülesannete täitmiseks. Karistuste määramise õiguste kasutamisel teevad kriisilahendusametused ja pädevad ametused tihedat koostööd tagamaks, et halduskaristused või muud haldusmeetmed annavad soovitud tulemuse, ning koordineerivad oma tegevust piiriüleste juhtumite puhul.

4. Kriisilahendusametused ja pädevad ametused kasutavad kooskõlas käesoleva määruse ja liikmesriigi õigusega oma õigusi määrata halduskaristusi või muid haldusmeetmeid mis tahes järgmisel viisil:

- a) vahetult;
- b) koostöös teiste ametustega;
- c) omal vastutusel, delegeerides küsimuse sellistele ametustele;
- d) pöördudes pädevate õigusalamete poole.

Artikkel 82

Erisätted

1. Liikmesriigid tagavad, et nende õigus- ja haldusnormidega on ette nähtud karistused ja muud haldusmeetmed vähemalt seoses järgmiste olukordadega:

- a) finantsseisundi taastamise kava ei koostata, hallata ega ajakohastata, millega rikutakse artiklit 9;
- b) ei esitata kogu teavet, mida on vaja kriisilahenduskavade koostamiseks, millega rikutakse artiklit 13, ning
- c) keskne vastaspool ei teavita pädevat ametust sellest, et keskne vastaspool on maksejõuetu või tõenäoliselt jääb maksejõuetuks, millega rikutakse artikli 70 lõiget 1.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud juhtudel hõlmavad halduskaristused ja muud haldusmeetmed, mida võib kohaldada, vähemalt järgmist:

- a) avalik teadaanne, milles on märgitud vastutav füüsiline isik, keskne vastaspool või muu juriidiline isik ning rikkumise laad;
- b) korraldus, millega nõutakse, et vastutav füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;
- c) vastutavate keskse vastaspoolte kõrgema juhtkonna liikmete või teiste füüsiliste isikute suhtes kehtestatav ajutine keeld täita keskses vastaspooles ametikohustusi;
- d) juriidilise isiku puhul haldustrahv, mis moodustab kuni 10 % kõnealuse juriidilise isiku aastases kogukäibest eelneval majandusaastal. Kui juriidiline isik on emaettevõtja tütarettevõtja, on asjaomane käive selline käive, mis on kajastatud põhiemaettevõtja eelneva majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes;
- e) füüsilise isiku puhul haldustrahv summas kuni 5 000 000 eurot, või liikmesriigis, kus euro ei ole ametlik vääring, sellele vastav summa omavääringus 11. veebruari 2021. aasta seisuga, ning
- f) haldustrahv, mis vastab kuni kahekordsele rikkumisest saadud kasule, kui see kasu on võimalik kindlaks määrata.

*Artikkel 83***Halduskaristuste ja muude haldusmeetmete avaldamine**

1. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused avaldavad oma ametlikul veebisaidil kõik halduskaristused ja haldusmeetmed, mille nad on määranud seoses käesoleva määruse rikkumisega, kui selliseid karistusi või meetmeid ei ole edasi kaevatud või kui edasikaebeõigus on ammendatud. Selline avaldamine toimub põhjendamatu viivitusega pärast seda, kui füüsilist või juriidilist isikut on asjaomasesest karistusest või meetmest teavitatud, ning sisaldab teavet rikkumise liigi ja laadi ning selle füüsilise või juriidilise isiku kohta, kellele karistus või meede määrati.

Kui liikmesriigis on lubatud avaldada teavet edasikaevatud halduskaristuste või muude haldusmeetmete kohta, avaldavad kriisilahendusasutused ja pädevad asutused põhjendamatu viivitusega oma ametlikul veebisaidil teabe asjaomase edasikaebuse seisu ja tulemuse kohta.

2. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused avaldavad nende poolt määratud halduskaristused või muud haldusmeetmed anonüümselt, toimides kooskõlas liikmesriigi õigusega, kui on tegemist ühega järgmistest olukordadest:

- a) kui halduskaristus või muu haldusmeede on määratud füüsilisele isikule ning selle avaldamise proportsionaalsuse kohustuslik eelnev hindamine on näidanud, et isikuandmete avaldamine on ebaproportsionaalne;
- b) kui avaldamine seaks ohtu finantsturgude stabiilsuse või käimasoleva kriminaaluurimise või -menetluse;
- c) kui avaldamine põhjustaks asjaomasele keskele vastaspoolele või asjaomastele füüsilistele isikutele ebaproportsionaalset kahju, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks määrata.

Alternatiivina võib sellistel juhtudel kõnealuste andmete avaldamise edasi lükata mõistliku aja võrra, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul anonüümse avaldamise põhjused lakkavad kehtimast.

3. Kriisilahendusasutused ja pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avaldatud andmed jäävad nende ametlikule veebisaidile vähemalt viieks aastaks. Avaldatud teabes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse kriisilahendusasutuse või pädeva asutuse ametlikul veebisaidil ainult nii kaua, kui on kohaldatavate andmekaitse eeskirjade kohaselt vajalik.

4. Hiljemalt 12. augustiks 2022 esitab ESMA komisjonile aruande liikmesriikide poolt lõike 2 kohaselt anonüümselt avaldatud halduskaristuste ja muude haldusmeetmete kohta ning eelkõige selle kohta, kas liikmesriikide vahel on selles osas olnud olulisi erinevusi. Aruandes käsitletakse ka olulisi erinevusi halduskaristuste või muude haldusmeetmete avaldatuks jäämise kestuses liikmesriikide halduskaristuste ja muude haldusmeetmete avaldamist käsitleva riigisisese õiguse kohaselt.

*Artikkel 84***Keskse andmebaasi haldamine ESMA poolt**

1. Võttes arvesse artiklis 73 osutatud ametisaladuse hoidmise nõudeid, teavitavad kriisilahendusasutused ja pädevad asutused ESMA-t kõikidest nende poolt artikli 81 alusel määratud halduskaristustest ning selliste halduskaristuste edasikaebamise seisust ja tulemusest.

2. ESMA haldab talle teatatud halduskaristuste kesket andmebaasi, mille ainueesmärk on kriisilahendusasutustevaheline teabevahetus ning mis on kättesaadav ainult kriisilahendusasutustele ja mida ajakohastatakse kriisilahendusasutuste esitatud teabe põhjal.

3. ESMA haldab talle teatatud halduskaristuste keskset andmebaasi, mille ainueesmärk on pädevate asutuste vaheline teabevahetus ning mis on kättesaadav ainult pädevatele asutustele ja mida ajakohastatakse pädevate asutuste esitatud teabe põhjal.

4. ESMA haldab veebilehte oma olemasoleval veebisaidil, millel on lingid iga kriisilahendusasutuse ja iga pädeva asutuse poolt artikli 83 kohaselt avaldatud halduskaristustele ning kus on märgitud ajavahemik, mille kohta liikmesriigid karistused avaldavad.

Artikkel 85

Halduskaristuste ja muude haldusmeetmete määramise õiguste kasutamine ning nende karistuste ja meetmete tõhus kohaldamine pädevate asutuste ja kriisilahendusasutuste poolt

Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuste või muude haldusmeetmete liigi ja haldustrahvide suuruse kindlaksmääramisel võtavad pädevad asutused ja kriisilahendusasutused arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas asjakohasel juhul järgmist:

- a) rikkumise raskus ja kestus;
- b) vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
- c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, millele osutab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastasissetulek;
- d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku saadud kasu või välditud kahju suurus, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks määrata;
- e) kolmandatele isikutele rikkumisega tekitatud kahju, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks määrata;
- f) vastutava füüsilise või juriidilise isiku poolt pädeva asutuse ja kriisilahendusasutusega tehtava koostöö tase;
- g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised;
- h) rikkumise võimalikud süsteemsed tagajärjed.

VIII JAOTIS

MÄÄRUSTE (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 JA (EL) 2015/2365 NING DIREKTIIVIDE 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL JA (EL) 2017/1132 MUUTMINE

Artikkel 86

Määruse (EL) nr 1095/2010 muutmise

Määrust (EL) nr 1095/2010 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 punkti 3 lisatakse järgmine punkt:

„iv) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 * puhul kriisilahendusasutus, nagu on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 punktis 3.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“;

2) artikli 40 lõikesse 5 lisatakse järgmine lõik:

„Määruse (EL) 2021/23 kohaldamisalas tegutsemisel võib lõike 1 punktis b osutatud järelevalvenõukogu liiget vajaduse korral saata liikmesriigi kriisilahendusametuse esindaja, kusjuures kõnealusel esindajal ei ole hääleõigust.“

Artikkel 87

Määruse (EL) nr 648/2012 muutmine

Määrust (EL) nr 648/2012 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 6b

Kliirimiskohustuse peatamine kriisilahenduse korral

1. Kui keskne vastaspool täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 * artikli 22 tingimusi, võib kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt määratud keskse vastaspoole kriisilahendusametuse või käesoleva määruse artikli 22 lõike 1 kohaselt määratud pädev asutus omal algatusel või kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole kliiriva liikme järelevalve eest vastutava pädeva asutuse taotlusel taotleda, et komisjon peataks teatavate börsivälise tuletisinslepingu liikide või teatavat liiki vastaspoole osas käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud kliirimiskohustuse, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kriisilahendusmenetluses oleval kesksel vastaspoolel on luba kiirida teatavaid kliirimiskohustusega hõlmatud börsivälise tuletisinslepingu liike, millega seoses peatamist taotletakse, ning
- b) kliirimiskohustuse peatamine kõnealuste teatavate börsivälise tuletisinslepingu liikide või teatavat liiki vastaspoole osas on vajalik, et vältida keskse vastaspoole kriisilahendusega seoses tõsist ohtu finantsstabiilsusele või finantsturgude nõuetekohasele toimimisele liidus või et selle ohuga tegeleda, ning peatamine on nimetatud eesmärkide saavutamiseks proportsionaalne.

Esimeses lõigus osutatud taotlusele lisatakse tõendid selle kohta, et sama lõigu punktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud.

Esimeses lõigus osutatud asutus teatab oma põhjendatud taotlusest Väärtpaberiturujärelevalvet ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu samal ajal, kui taotlus esitatakse komisjonile.

2. Väärtpaberiturujärelevalve esitab 24 tunni jooksul alates käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud asutuse poolt taotlusest teavitamisest ja, niiivõrd kui see on võimalik, pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga konsulteerimist arvamuse kavandatava peatamise kohta, võttes arvesse vajadust vältida tõsist ohtu finantsstabiilsusele või finantsturgude nõuetekohasele toimimisele liidus või selle ohuga tegeleda, määruse (EL) 2021/23 artiklis 21 sätestatud kriisilahenduse eesmärgi ja käesoleva määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriume.

3. Kui Väärtpaberiturujärelevalve leiab, et kliirimiskohustuse peatamise näol on tegemist olulise muutusega määruse (EL) nr 600/2014 artikli 32 lõikes 5 osutatud kohustusliku kauplemiskoha nõude jõustumise kriteeriumides, võib Väärtpaberiturujärelevalve taotleda, et komisjon peataks kõnealuse määruse artikli 28 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõude samade teatavate börsivälise tuletisinslepingu liikide osas, mille suhtes on esitatud kliirimiskohustuse peatamise taotlus.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab oma põhjendatud taotluse lõike 1 esimeses lõigus osutatud asutusele ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule samal ajal, kui taotlus esitatakse komisjonile.

4. Lõigetes 1 ja 3 osutatud taotlusi ja lõikes 2 osutatud arvamust ei avalikustata.

5. Ilma põhjendamatu viivitusega pärast lõikes 1 osutatud taotluse kättesaamist komisjon kas peatab lõikes 1 osutatud asutuse esitatud põhjenduste ja tõendite alusel teatavate börsivälise tuletisinslepingu liikide osas kliirimiskohustuse rakendusaktiga või lükkab peatamistaotluse tagasi.

Esimeses lõigus osutatud rakendusakti vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud Väärtpaberiturujärelevalve arvamust, määruse (EL 2021/23 artiklis 21 osutatud kriisilahenduse eesmärke, käesoleva määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 kõnealuste börsivälise tuletislepingu liikidega seoses sätestatud kriteeriume ning vajadust kliirimiskohustus peatada, et vältida tõsist ohtu finantsstabiilsusele või finantsturgude nõuetekohasele toimimisele liidus või selle ohuga tegeleda.

Kui komisjon lükkab peتامistaotluse tagasi, esitab ta tagasilükkamise põhjendused kirjalikult lõike 1 esimeses lõigus osutatud taotluse esitanud asutusele ja Väärtpaberiturujärelevalvele. Komisjon teavitab sellest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu ning edastab neile põhjendused, mis esitati lõike 1 esimeses lõigus osutatud taotluse esitanud asutusele ja Väärtpaberiturujärelevalvele. Kõnealust teavet ei avalikustata.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 86 lõikes 3 osutatud menetlusega.

6. Väärtpaberiturujärelevalve käesoleva artikli lõike 3 kohase taotluse korral võib kliirimiskohustuse peatava rakendusaktiga peatada ka määruse (EL) nr 600/2014 artikli 28 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõude samade teatavate börsivälise tuletislepingu liikide puhul, mille suhtes kohaldatakse kliirimiskohustuse peatamist.

7. Kliirimiskohustuse ja, kui see on asjakohane, kohustusliku kauplemiskoha nõude peatamisest teavitatakse käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud taotluse esitanud asutust ja Väärtpaberiturujärelevalvet ning see avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*, komisjoni veebisaidil ja artiklis 6 osutatud avalikus registris.

8. Kliirimiskohustus peatatakse lõike 5 kohaselt esialgu mitte kauemaks kui kolmeks kuuks alates peatamise kohaldamise alguskuupäevast.

Kohustusliku kauplemiskoha nõue peatatakse lõike 6 kohaselt esialgu samaks ajavahemikuks.

9. Kui peatamise alused on jätkuvalt kohaldatavad, võib komisjon rakendusaktiga pikendada lõikes 5 osutatud peatamist täiendavate ajavahemike võrra, mis ei ületa kolme kuud, nii et peatamise kogukestus ei ületa 12 kuud. Peatamise pikendamine avaldatakse kooskõlas lõikega 7.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 86 lõikes 3 osutatud menetlusega.

10. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud asutused võivad piisavalt aegsasti enne lõikes 5 osutatud esialgse peatamisperioodi või lõikes 9 osutatud pikendamisperioodi lõppu esitada komisjonile taotluse kliirimiskohustuse peatamise pikendamiseks.

Taotlusele lisatakse tõendid selle kohta, et lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud tingimused on jätkuvalt täidetud.

Esimeses lõigus osutatud asutus teavitab oma põhjendatud taotlusest Väärtpaberiturujärelevalvet ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu samal ajal, kui taotlus esitatakse komisjonile.

Esimeses lõigus osutatud taotlust ei avalikustata.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab põhjendamatu viivitusega pärast taotluse kohta teate saamist ning, kui ta peab seda vajalikuks, pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga konsulteerimist komisjonile arvamuse selle kohta, kas peatamise alused on jätkuvalt kehtivad, võttes arvesse vajadust vältida tõsist ohtu finantsstabiilsusele või finantsturgude nõuetekohasele toimimisele liidus või selle ohuga tegeleda, määruse (EL) 2021/23 artiklis 21 sätestatud kriisilahenduse eesmärke ja käesoleva määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriume. Väärtpaberiturujärelevalve saadab arvamuse koopia Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Kõnealust arvamust ei avalikustata.

Kliirimiskohustuse peatamist pikendava rakendusaktiga võib pikendada ka lõikes 6 osutatud kohustusliku kauplemiskoha nõude peatamist.

Kohustusliku kauplemiskoha nõude peatamise pikendamine kehtib sama ajavahemiku kestel kui kliirimiskohustuse peatamise pikendamine.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“;

2) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 13a

Viiteintressimäärade asendamine varasemate tehingute puhul

1. Artikli 11 lõikes 3 osutatud vastaspoolel võivad jätkuvalt kohaldada neil käesoleva määruse kohaldamise kuupäeval kehtivat riskijuhtimise korda keskselt kliirimata börsiväliste tuletislepingute suhtes, mis on sõlmitud või mida on uuendatud enne kuupäeva, mil jõustub artikli 11 lõike 3 kohane kohustus kehtestada riskijuhtimise kord, kui pärast 11. veebruari 2021 on kõnealuseid lepinguid uuendatud ainsa eesmärgiga asendada nende puhul järgitav viiteintressimäär või kehtestada asjaomase viiteintressimääraga seoses alternatiivsed sätted.

2. Tehingute suhtes, mis on tehtud või mida on uuendatud enne artikli 4 kohase kliirimiskohustuse jõustumise kuupäeva ning mida pärast 11. veebruari 2021 seejärel uuendatakse ainsa eesmärgiga asendada nende puhul järgitav viiteintressimäär või kehtestada asjaomase viiteintressimääraga seoses alternatiivsed sätted, ei kohaldata sel põhjusel artiklis 4 osutatud kliirimiskohustust.“;

3) artikli 24a lõike 7 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) algatab ja koordineerib vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 32 lõikele 2 vähemalt kord aastas kogu liitu hõlmavaid hindamisi, mis käsitlevad kesksete vastaspoolte vastupanuvõimet ebasoodsatele turuarengutele, võttes võimaluse korral arvesse keskse vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse korra koostööd liidu finantsstabiilsusele.“;

4) artikli 28 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Riskikomitee annab juhtorganile nõu keskse vastaspoolte riskijuhtimist mõjutada võivate mis tahes kordade kohta, nagu riskimudeli oluline muutmine, rikkumismenetlused, kliirivate liikmete vastuvõtmise kriteeriumid, instrumentide uute liikide kliirimine või funktsioonide allhange. Riskikomitee teavitab juhtorganit õigeaegselt kõigist uutest riskidest, mis mõjutavad keskse vastaspoolte vastupanuvõimet. Riskikomitee nõuanne ei ole nõutav keskse vastaspoolte igapäevategevuse korraldamisel. Tehakse mõistlikke jõupingutusi, et konsulteerida riskikomiteega arengute osas, mis mõjutavad keskse vastaspoolte riskijuhtimist eriolukordades, sealhulgas arengud, mis puudutavad kliirivate liikmete riskipositsioone keskse vastaspoolte suhtes ja vastastikust sõltuvust muude kesksete vastaspooltega.“;

5) artikli 28 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust ja riskikomiteed kohe mis tahes otsusest, mille puhul juhtorgan on otsustanud mitte järgida riskikomitee nõuannet, ning põhjendab sellist otsust. Riskikomitee või riskikomitee mis tahes liige võib teavitada pädevat asutust kõigist valdkondadest, mille puhul ta leiab, et riskikomitee nõuandeid ei ole järgitud.“;

6) artikli 37 lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust iga oma kliiriva liikme riskiprofiiliga seoses toimunud kõigist olulistest negatiivsetest arengutest, mis on kindlaks tehtud esimeses lõigus osutatud keskse vastaspoolte läbiviidud hindamise või muu hindamise kontekstis, mille käigus on tehtud sarnased järeldused, sealhulgas iga tema kliiriva liikme poolt kesksele vastaspooltele tekitatava riski igasugusest suurenemisest, mis võib keskse vastaspoolte hinnangul käivitada rikkumismenetluse.“;

7) artiklisse 38 lisatakse järgmine lõige:

„8. Keskse vastaspoole kliirivad liikmed teavitavad oma olemasolevaid ja potentsiaalseid kliente selgelt võimalikust kahjust või muudest kuludest, mida nad võivad kanda keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud rikkumismenetluste ning kahjumi ja positsioonide jaotamise korra kohaldamise tulemusel, sealhulgas hüvitisest, mille nad võivad saada, võttes arvesse artikli 48 lõiget 7. Klientidele antakse piisavalt üksikasjalikku teavet tagamaks, et nad mõistavad kõige halvemal juhul tekkivat kahju või muid kulusid, mida nad võivad kanda, kui keskne vastaspool rakendab finantsseisundi taastamise meetmeid.“;

8) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 45a

Ajutised piirangud olulise muu kui kohustuste mittetäitmise korral

1. Olulise muu kui kohustuste mittetäitmise korral, mis on määratletud määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 9, võib pädev asutus nõuda, et keskne vastaspool hoiduks järgmiste meetmete võtmisest pädeva asutuse poolt kindlaksmääratud ajavahemikul, mis ei tohi olla pikem kui viis aastat:

- a) dividendide jaotamine või dividendide jaotamiseks tühistamatu lubaduse andmine, välja arvatud määruses (EL) 2021/23 konkreetselt osutatud õigused dividendidele hüvitise vormis;
- b) lihtaktsiate tagasiostmine;
- c) kohustuse loomine keskse vastaspoole käesoleva määruse artikli 26 lõike 5 kohase tasustamispoliitika kaudu määratletud muutuvasu maksmiseks või vabatahtlike pensionihüvitiste või lahkumishüvitiste maksmiseks käesoleva määruse artikli 2 punktis 29 määratletud kõrgemale juhtkonnale.

Pädev asutus ei takista kesket vastaspoolt võtmast esimeses lõigus osutatud ükskõik millist meetet, kui kesksel vastaspool on juriidiline kohustus kõnealune meede võtta ning see kohustus on tekkinud varem kui esimeses lõigus sätestatud sündmused.

2. Pädev asutus võib otsustada mitte kohaldada lõikes 1 sätestatud piiranguid, kui ta leiab, et piirangute kohaldamisest loobumine ei vähenda keskse vastaspoole omavahendite hulka või kättesaadavust, eelkõige mis puudutab finantsseisundi taastamise meetmena kasutamiseks kättesaadavaid omavahendeid.

3. Väärtpaberiturujärelevalve koostab hiljemalt 12. veebruariks 2022 kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 suuniste eelnõu, milles täpsustatakse olukorrad, kus pädev asutus võib nõuda, et keskne vastaspool hoiduks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ükskõik millise meetme võtmisest.“;

9) artikli 81 lõike 3 esimesse lõiku lisatakse järgmine punkt:

„r) Määruse (EL) 2021/23 artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusasutused.“

Artikkel 88

Määruse (EL) 2015/2365 muutmine

Artikli 12 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„n) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 * artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusasutused.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoole finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“

Artikkel 89

Direktiivi 2002/47/EÜ muutmine

Direktiivi 2002/47/EÜ muudetakse järgmiselt:

1) artikli 1 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Käesoleva direktiivi artikleid 4–7 ei kohaldata piirangute suhtes, mis puudutavad finantstagatiskokkulepete täitmisele pööramist, piirangute suhtes, mis puudutavad pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe mõju, ega lõpetamisel toimuvat tasaarveldust või tasaarvestust käsitlevate sätete suhtes, mida kohaldatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL * IV jaotise V või VI peatükiga või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 ** V jaotise III peatüki 3. jao või IV peatükiga, ega piirangute suhtes, mis kehtestatakse liikmesriigi õiguse kohaselt antud sarnaste õigustega, et hõlbustada käesoleva artikli lõike 2 punkti c alapunktis iv või punktis d osutatud mis tahes sellise ettevõtja korrapärasest kriisilahendusest, kelle suhtes kohaldatakse kaitsemeetmeid, mis on vähemalt samaväärsed direktiivi 2014/59/EL IV jaotise VII peatükis või määruse (EL) 2021/23 V jaotise V peatükis sätestatud kaitsemeetmetega.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“;

2) artikkel 9a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9a

Direktiivid 2008/48/EÜ ja 2014/59/EL ning määrus (EL) 2021/23

Käesolev direktiiv ei piira direktiivide 2008/48/EÜ ja 2014/59/EL ning määruse (EL) 2021/23 kohaldamist.“

Artikkel 90

Direktiivi 2004/25/EÜ muutmine

Artikli 4 lõike 5 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi artikli 5 lõiget 1 ei kohaldata juhul, kui rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL * IV jaotises või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 ** V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“

Artikkel 91

Direktiivi 2007/36/EÜ muutmine

Direktiivi 2007/36/EÜ muudetakse järgmiselt:

1) artikli 1 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat direktiivi ei kohaldata juhul, kui rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL * IV jaotises või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 **V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“;

2) artikli 5 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2014/59/EL ja määruse (EL) 2021/23 kohaldamisel võib üldkoosolek kahe kolmandiku kehtivate häälte enamusega, selleks et teha otsus kapitali suurendamise kohta, edastada üldkoosoleku kutse või muuta põhikirja sätestamaks, et üldkoosoleku kutse edastatakse lühema etteteatamisega kui käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud, tingimusel et kõnealune koosolek ei toimu kümne kalendripäeva jooksul pärast kutse edastamist, et direktiivi 2014/59/EL artiklis 27 või 29 või määruse (EL) 2021/23 artiklis 18 sätestatud tingimused on täidetud ning et kapitali suurendamine on vajalik, et hoida ära direktiivi 2014/59/EL artiklites 32 ja 33 või määruse (EL) 2021/23 artiklis 22 sätestatud kriisilahenduse tingimuste tekkimine.“

Artikkel 92

Direktiivi (EL) 2017/1132 muutmine

Direktiivi (EL) 2017/1132 muudetakse järgmiselt:

1) artikli 84 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi artiklit 49, artikli 58 lõiget 1, artikli 68 lõikeid 1, 2 ja 3, artikli 70 lõike 2 esimest lõiku, artikleid 72–75, 79, 80 ja 81 ei kohaldata juhul, kui rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL * IV jaotises või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/23 ** V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 022, 22.1.2021, lk 1).“;

2) artiklit 86a muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) äriühingu suhtes rakendatakse direktiivi 2014/59/EL IV jaotises või määruse (EL) 2021/23 V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.“;

b) lõike 4 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 101 või määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 48 määratletud kriisiennetusmeetmed.“;

3) artikli 87 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat peatükki ei kohaldata äriühingu või äriühingute suhtes, kelle suhtes rakendatakse direktiivi 2014/59/EL IV jaotises või määruse (EL) 2021/23 V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.“;

4) artiklit 120 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 4 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) äriühingu suhtes rakendatakse direktiivi 2014/59/EL IV jaotises või määruse (EL) 2021/23 V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.“;

b) lõike 5 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 101 või määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 48 määratletud kriisiennetusmeetmed.“;

5) artiklit 160a muudetakse järgmiselt:

a) lõike 4 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) äriühingu suhtes rakendatakse direktiivi 2014/59/EL IV jaotises või määruse (EL) 2021/23 V jaotises sätestatud kriisilahenduse vahendeid, õigusi ja korda.“;

b) lõike 5 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 101 või määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 48 määratletud kriisiennetusmeetmed.“

Artikkel 93

Direktiivi 2014/59/EL muutmine

Artiklisse 1 lisatakse järgmine lõige:

„3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata ettevõtjate suhtes, kes on saanud tegevusloa ka kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 14.“

Artikkel 94

Määruse (EL) nr 806/2014 muutmine

Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) esimene lõik muudetakse lõikeks 1;

b) lisatakse järgmine lõige:

„2. Käesolevat määrust ei kohaldata ettevõtjate suhtes, kes on saanud tegevusloa ka kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 14.“

Artikkel 95

Määruse (EL) nr 600/2014 muutmine

Artikli 54 lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui komisjoni hinnangul ei ole vaja jätta börsil kaubeldavad tuletisinstrumentid välja artiklite 35 ja 36 kohaldamisalast kooskõlas artikli 52 lõikega 12, võib keskne vastaspool või kauplemiskoht taotleda enne 11. veebruari 2021 oma pädevalt asutuselt luba kasutada üleminekukorda. Võttes arvesse keskse vastaspoole või kauplemiskoha korra kohasele toimimisele avalduvaid riske, mis tulenevad artikli 35 või 36 kohaste juurdepääsuõiguste kohaldamisest seoses börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega, võib pädev asutus otsustada, et artiklit 35 või 36 ei kohaldata seoses börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega vastavalt kas asjaomase keskse vastaspoole või kauplemiskoha suhtes üleminekuperioodil kuni 3. juulini 2021. Kui selline üleminekuperiood heaks kiidetakse, ei laiene artikli 35 või 36 kohased juurdepääsuõigused seoses börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega nimetatud üleminekuperioodi kestel kesksele vastaspoolele või kauplemiskohale. Pädev asutus teatab üleminekuperioodi heakskiitmisest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja keskse vastaspoole puhul asjaomase keskse vastaspoole pädevate asutuste kolleegiumile.“

IX JAOTIS

LÖPPSÄTTED

Artikkel 96

Läbivaatamine

ESMA hindab hiljemalt 12. veebruariks 2024 personali- ja ressursivajadusi, mis tulenevad tema käesoleva määruse kohaste volituste ja ülesannete täitmisest, ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile selle kohta aruande.

Komisjon vaatab käesoleva määruse rakendamise läbi hiljemalt 12. veebruariks 2026 ning esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Ta hindab vähemalt järgmist:

- a) kriisilahendusasutusele muust kui kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjumi katmiseks kättesaadavate rahaliste vahendite asjakohasus ja piisavus;
- b) keskse vastaspoole omavahendite summa, mida kasutatakse finantsseisundi taastamisel ja kriisilahendusel, ning selle kasutamise vahendid, ning
- c) kas kriisilahendusasutusele kättesaadavad kriisilahenduse vahendid on piisavad.

Vajaduse korral lisatakse kõnealusele aruandele ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.

Komisjon vaatab hiljemalt 31. detsembriks 2021 läbi artikli 27 lõike 7 kohaldamise. Komisjon hindab eelkõige seda, kas on vaja teha täiendavaid muudatusi seoses allahindamise ja konverteerimise vahendi rakendamisega keskkete vastaspoole kriisilahenduse korral koos teiste kriisilahenduse vahenditega, mille tulemusena kannavad kliirivad liikmed finantskahju. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruande, millele on asjakohasel juhul lisatud ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.

Komisjon vaatab hiljemalt 12. augustiks 2027 käesoleva määruse ja selle rakendamise läbi ning hindab kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse juhtimiskorra tulemuslikkust liidus ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruande, millele on asjakohasel juhul lisatud ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 97

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 12. augustist 2022, välja arvatud:

artikkel 95, mida kohaldatakse alates 4. juulist 2020;

artikli 87 lõige 2, mida kohaldatakse alates 11. veebruarist 2021;

artikli 9 lõiked 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19, artikli 10 lõiked 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 ning artikkel 11, mida kohaldatakse alates 12. veebruarist 2022;

artikli 9 lõige 14 ja artikkel 20, mida kohaldatakse alates 12. veebruarist 2023.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. detsember 2020

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
M. ROTH

LISA

A JAGU

Finantsseisundi taastamise kavadele esitatavad nõuded

Finantsseisundi taastamise kava sisaldab järgmist teavet:

- 1) ülevaade kava põhielementidest ja kokkuvõtte üldisest finantsseisundi taastamise suutlikkusest;
- 2) ülevaade keskses vastaspooles pärast kõige viimase finantsseisundi taastamise kava esitamist toimunud olulistest muutustest;
- 3) kommunikatsiooni- ja avalikustamise kava, milles antakse ülevaade sellest, kuidas keskne vastaspool kavatseb hoida oma pädevat asutust kursis finantsseisundi taastamise olukorraga ning kuidas ta kavatseb toime tulla võimalike negatiivsete turureaktsioonidega, tegutsedes samal ajal nii läbipaistvalt kui võimalik;
- 4) põhjalik valik kapitali, kahjumi jaotamise, positsioonide jaotamise ja likviidsusega seonduvaid meetmeid, mis on vajalikud keskse vastaspoole elujõulisuse ja rahandusliku usaldusväarsuse säilitamiseks või taastamiseks, sealhulgas selleks, et taastada tema sobitatud portfelli ning kapitali ja eelrahastatud vahendid ning säilitada juurdepääs piisavatele likviidsusallikatele, mis on kesksele vastaspoolele vajalikud tema igapäevase tegevuse ja kriitiliste teenuste osutamise jätkamiseks kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 16 lõike 3 ja artikli 44 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega. Kahjumi jaotamise meetmed võivad hõlmata finantsseisundi taastamisel sissenõutavaid rahalisi makseid ja keskse vastaspoole poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtuse vähendamist, kui see on määratletud keskse vastaspoole tegevuseeskirjades, ning nendega seoses ei kasutata kohustusi täitvate kliirivate liikmete antud alustamise tagatise kahjumi jaotamiseks kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 lõikega 4;
- 5) finantsseisundi taastamise võimaluste hinnang seoses järgmisega:
 - i) nende rakendamise mõju keskse vastaspoole maksevõimele, likviidsusele, rahastamispositsioonidele, kasumlikkusele ja tegevusele;
 - ii) nende rakendamise välismõju ja süsteemsed tagajärjed keskse vastaspoole kriitilistele funktsioonidele, aktsionäridele, kliirivatele liikmetele, võlausaldajatele ja muudele sidusrühmadele ja, kui see on asjakohane, ülejäänud konsolideerimisgrupile ning, niivõrd kui see teave on kättesaadav, keskse vastaspoole klientidele ja kaudsetele klientidele;
 - iii) nende rakendamise teostatavus üksikasjaliku riskide, takistuste ja takistuste kõrvaldamise lahenduste analüüsi alusel ning
 - iv) nende rakendamise mõju tegevuse jätkuvusele, eelkõige inimressursside ja IT seisukohast, ning muudele finantstaristutele juurdepääsule;
- 6) asjakohased tingimused ja kord finantsseisundi taastamise meetmete õigeaegse rakendamise tagamiseks, sealhulgas kava iga olulise aspekti elluviimise prognoositav ajakava;
- 7) üksikasjalik kirjeldus igasuguse olulise takistuse kohta, mis võib kava tõhusat ja õigeaegset rakendamist pärssida, sealhulgas kaalutlused seoses mõjuga kliirivatele liikmetele ja klientidele, sealhulgas juhul, kui kliirivad liikmed võivad tõenäoliselt võtta meetmeid kooskõlas oma finantsseisundi taastamise kavadega vastavalt direktiivi 2014/59/EL artiklitele 5 ja 7, ning ülejäänud konsolideerimisgrupile, kui see on asjakohane;
- 8) hinnang finantsseisundi taastamise võimaluste asjakohasuse kohta finantsseisundi taastamise kava iga asjakohase stsenaariumi käsitlemisel, võttes aluseks selle, kuidas kõnealused võimalused:
 - i) tagavad läbipaistvuse ning võimaldavad nendel, kes võivad kannatada kahju ja kellel võib tekkida likviidsuspuudujääk, mõõta, hallata ja kontrollida oma võimalikku kahju ja likviidsuspuudujääki;
 - ii) pakuvad stiimuleid aktsionäridele, kliirivatele liikmetele ja nende klientidele ning finantsüsteemile ning
 - iii) minimeerivad negatiivset mõju kliirivatele liikmetele ja nende klientidele ning finantsüsteemile;
- 9) kriitiliste funktsioonide loetelu;
- 10) keskse vastaspoole põhiarviline, -tegevuste ja -vara väärtuse ning turustatavuse kindlaksmääramise protsessi üksikasjalik kirjeldus;

- 11) üksikasjalik kirjeldus selle kohta, kuidas on finantsseisundi taastamise kavandamine integreeritud keskse vastaspoole juhtimisstruktuuri ning mil viisil see moodustab osa keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest (milles on kliirivate liikmetega kokku lepitud), samuti põhimõtete ja menetluste kohta, mille kohaselt kiidetakse heaks finantsseisundi taastamise kava ning määratakse organisatsioonis inimesed, kes vastutavad kava koostamise ja elluviimise eest;
- 12) kokkulepped ja meetmed, millega motiveeritakse kohustusi täitvaid kliirivaid liikmeid tegema konkureerivaid pakkumisi kohustusi mittetäitvate liikmete positsioonide enampakkumistel;
- 13) kord ja meetmed, millega tagatakse, et kesksel vastaspoolel on piisav juurdepääs hädaolukorra rahastamisallikatele, sealhulgas võimalikele likviidsusallikatele, et tal oleks võimalik jätkata oma tegevust ja täita oma kohustused nende sissenõutavaks muutumisel;
- 14) olemasoleva tagatise hinnang ning hinnang selle kohta, kuivõrd on võimalik kanda ressursse või likviidsust üle ühelt äriühinilt teisele;
- 15) kord ja meetmed seoses järgnevaga:
 - i) riski vähendamine;
 - ii) lepingute, õiguste, vara ja kohustuste restruktureerimine;
 - iii) äriühinide restruktureerimine;
 - iv) vajadus säilitada pidev juurdepääs finantsturutaristutele ja kauplemiskohtadele;
 - v) vajadus säilitada keskse vastaspoole tegevusprotsesside, sealhulgas taristu ja IT-teenuste pidev toimimine;
 - vi) lepingute osaline või täielik lõpetamine;
 - vii) keskse vastaspoole poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtuse vähendamine, kui see on kohaldatav, sõltuvalt keskse vastaspoole kliiritavate instrumentide liigist, ning
 - viii) kohustusi täitvate kliirivate liikmete kohustamine teha kesksel vastaspoolele rahaline makse, mille maksimaalne suurus on võrdne vähemalt iga kliiriva liikme osamaksega tagatistfondi. Kõnealune finantsseisundi taastamisel sissenõutava rahalise makse kohustus tuleb lisada ka keskse vastaspoole eeskirjadesse ja muudesse lepingupõhisesse kokkulepetesse ning sellele tuleb kõnealustes dokumentides osutada;
- 16) ettevalmistavad kokkulepped, et soodustada vara või äriühinide müüki ajavahemiku jooksul, mis on piisav rahandusliku usaldusvääruse taastamiseks, sealhulgas hinnang sellise müügi võimaliku mõju kohta keskse vastaspoole tegevusele;
- 17) kui rahandusliku usaldusvääruse taastamiseks kavandatakse muid juhtimismeetmeid või -strateegiaid, siis nende meetmete või strateegiade kirjeldus ja prognoositav finantsmõju;
- 18) ettevalmistavad meetmed, mille keskne vastaspool on võtnud või kavatseb võtta, et hõlbustada finantsseisundi taastamise kava rakendamist, sealhulgas meetmed, mis on vajalikud keskse vastaspoole õigeaegselt rekapitalizeerimiseks ning tema sobitatud portfelli ja eelrahastatud vahendite taastamiseks, samuti kava piiriüleseks täitmisele pööramiseks;
- 19) kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate raamistik, milles on kindlaks määratud, millal võib võtta kavas osutatud asjakohaseid meetmeid;
- 20) kui see on asjakohane, siis analüüs selle kohta, kuidas ja millal võib keskne vastaspool taotleda kavas käsitletavate tingimuste korral võimalust kasutada keskpanga vahendeid, ja loetelu keskpanga vahendite tingimuste kohaselt eeldatavalt tagatiseks kvalifitseeruvast varast;
- 21) võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 49 lõiget 1, valik stsenaariume, mis mõjutaksid tõsiselt keskse vastaspoole rahanduslikku usaldusväärust või tegevuse elujõulisust ning oleksid asjakohased seoses keskse vastaspoole eripäradega, nagu tema tootevalik, ärimudel ning likviidsus- ja riskijuhtimisraamistik, sealhulgas stsenaariumid, mis käsitlevad kogu süsteemi hõlmavaid sündmusi või sündmusi, mis on omased juriidilisele isikule ja konsolideerimisgrupile, kuhu ta kuulub, ning stressiolukorda, mis on omane keskse vastaspoole üksikutele kliirivatele liikmetele või, kui see on asjakohane, seotud finantsturutaristule, ning
- 22) võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artiklit 34 ja artikli 49 lõiget 1, valik stsenaariume, mis mõjutaksid tõsiselt keskse vastaspoole rahanduslikku usaldusväärust või tegevuse elujõulisust ning mille tingivad nii keskse vastaspoole ühe või mitme liikme stress või kohustuste mittetäitmine – sealhulgas stsenaariumid, mis ulatuvad kaugemale kui vähemalt kahe sellise kliiriva liikme stress või kohustuste mittetäitmine, kelle suhtes on kesksel vastaspoolel kõige suuremad riskipositsioonid äärmuslikes, kuid usutatavates turutingimustes – kui ka muud põhjused, sealhulgas keskse vastaspoole investeerimistegevusest või talitusprobleemidest tulenev kahju (sealhulgas tõsine väline oht keskse vastaspoole tegevusele tulenevalt välisest tõrkest, šokist või küberintsidendist).

B JAGU

Teave, mille esitamist kriisilahendusametused võivad keskselt vastaspoolelt nõuda kriisilahenduse kava koostamiseks ja haldamiseks

Kriisilahendusametused võivad nõuda keskselt vastaspoolelt kriisilahenduse kava koostamiseks ja haldamiseks vähemalt järgmist teavet:

- 1) keskse vastaspoole organisatsioonilise struktuuri üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas kõigi juriidiliste isikute loetelu;
- 2) iga juriidilise isiku hääleõiguslike ja mittehääleõiguslike õiguste otsuste omanike andmed ning nende õiguste osakaal;
- 3) iga juriidilise isiku asukoht, asutamise jurisdiktsioon, tegevusluba ning juhtkonna võtmeisikud;
- 4) keskse vastaspoole kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide kaardistus, sealhulgas bilansiandmed selliste funktsioonide ja äriilide kohta juriidiliste isikute osas;
- 5) keskse vastaspoole osade ja kõigi tema juriidiliste isikute äritegevuse üksikasjalik kirjeldus, tuues eraldi välja vähemalt teenuste liigid ja vastavad kliiringumahu summad, avatud kogupositsiooni, alustamise tagatise, muutuvtagatise vood, tagatisfondid ning kõik selliste äriilidega seotud hindamisõigused või muud finantsseisundi taastamise meetmed;
- 6) keskse vastaspoole ja tema juriidiliste isikute poolt emiteeritud kapitali- ja võlainstrumentide üksikasjad;
- 7) loetelu isikutest, kellelt keskne vastaspool on saanud tagatist ja millisel kujul (omandiõiguse üleminek või koormatis) ning kellele ta on pantinud tagatise ja millisel kujul, ning tagatist valdava isiku nimi ja mõlemal juhul jurisdiktsioon, kus tagatis asub;
- 8) keskse vastaspoole ja selle juriidiliste isikute bilansiväliste riskipositsioonide kirjeldus, sealhulgas nende kaardistus kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide lõikes;
- 9) keskse vastaspoole olulised riskimaandustehingud, sealhulgas nende kaardistus juriidiliste isikute lõikes;
- 10) keskse vastaspoole kliirivate liikmete suhtelised riskipositsioonid ja olulisus, samuti analüüs suuremate kliirivate liikmete maksejõuetuse mõju kohta kesksele vastaspoolele;
- 11) kõik süsteemid, mille kaudu keskne vastaspool sooritab arvuliselt või tehingute väärtuselt olulisel hulgal tehinguid, sealhulgas nende kaardistus keskse vastaspoole juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide lõikes;
- 12) kõik makse-, kliiring- ja arveldussüsteemid, milles keskne vastaspool on otseselt või kaudselt liige, sealhulgas nende kaardistus keskse vastaspoole juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide lõikes;
- 13) keskses vastaspooles kasutatavate põhiliste juhtimisinfosüsteemide üksikasjalik loetelu ja kirjeldus, sealhulgas riskijuhtimise, raamatupidamise ning finants- ja regulatiivaruandluse infosüsteemid, sealhulgas nende kaardistus keskse vastaspoole juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide lõikes;
- 14) punktis 13 nimetatud süsteemide omanike loetelu ja nendega seotud teenustaseme kokkulepped ning tarkvara ja süsteemid või litsentsid, sealhulgas nende kaardistus juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide lõikes;
- 15) juriidiliste isikute loetelu ja kaardistus ning erinevate juriidiliste isikute vaheliste vastastikuste seoste ja vastastikuse sõltuvuse kirjeldus, sealhulgas:
 - i) ühised või ühiselt kasutatavad töötajad, rajatised ja süsteemid;
 - ii) kapitali-, rahastamis- või likviidsuskokkulepped;
 - iii) olemasolevad või tingimuslikud krediidiriskipositsioonid;
 - iv) ristgarantii lepingud, risttagatiskokkulepped, kohustuste samaaegset mittetäitmist käsitlevad sätted ning sidusüksuste vahelise tasaarvestuse (*netting*) kokkulepped;
 - v) riskide ülekandmised ja kompensatsioonitehingud;
 - vi) teenustaseme kokkulepped;

- 16) iga juriidilise isiku pädev asutus ja kriisilahendusasutus, kui need erinevad määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 ja käesoleva määruse artikli 3 alusel määratud asutustest;
- 17) keskse vastaspoole kriisilahenduse kava koostamiseks vajaliku teabe esitamise eest vastutav juhtorgani liige ning – juhul kui need on erinevad isikud –, erinevate juriidiliste isikute, kriitiliste funktsioonide ja põhiäriilide eest vastutavad isikud;
- 18) ülevaade keskses vastaspooles kehtivast korrast, millega tagatakse, et kriisilahendusasutusel on kriisilahenduse korral olemas kogu vajalik teave, mida on kriisilahendusasutuse hinnangul tarvis kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamiseks;
- 19) kõik keskse vastaspoole ja selle juriidiliste isikute poolt kolmandate isikutega sõlmitud lepingud, mis võidakse lõpetada, kui ametiasutused võtavad vastu otsuse rakendada kriisilahenduse vahendit, ning analüüs selle kohta, kas lepingu lõpetamise tagajärjed võivad mõjutada kriisilahenduse vahendi rakendamist;
- 20) kriisilahenduse toetamiseks olemasolevate võimalike likviidsusallikate kirjeldus;
- 21) teave vara koormatise, likviidsuse vara, bilansiväliste tegevuste, riskimaandusstrateegiate ja kirjendamistavade kohta.

C JAGU

Küsimused, mida kriisilahendusasutus peab keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse hindamisel kaaluma

Keskse vastaspoole kriisilahenduskõlblikkuse hindamisel võtab kriisilahendusasutus arvesse järgmist:

- 1) mil määral on kesksel vastaspoolel võimalik kaardistada põhiäriilid ja kriitilised funktsioonid juriidiliste isikute lõikes;
- 2) mil määral on õiguslikud ja organisatsioonilised struktuurid viidud kooskõlla põhiäriilide ja kriitiliste funktsioonidega;
- 3) mil määral takistab keskse vastaspoole õiguslik struktuur kriisilahenduse vahendite rakendamist tulenevalt juriidiliste isikute arvust, konsolideerimisgrupi struktuuri keerukusest või raskustest äriilide ja konsolideerimisgrupi üksuste kokkuviiimisel;
- 4) mil määral on olemas kokkulepped oluliste töötajate, taristu, rahastuse, likviidsuse ja kapitaliga varustamiseks, et toetada põhiäriilide ja kriitilisi funktsioone ning säilitada nende toimimine;
- 5) teenustaseme kokkulepete olemasolu ja usaldusväärsus;
- 6) mil määral on keskse vastaspoole teenuslepingud keskse vastaspoole kriisilahenduse korral täielikult täitmisele pööratavad;
- 7) mil määral on keskse vastaspoole juhtimisstruktuur asjakohane keskse vastaspoole sise-eeskirjade järgimise haldamiseks ja tagamiseks seoses tema teenustaseme kokkulepetega;
- 8) mil määral on keskses vastaspooles olemas kord, mille alusel kanda kriitiliste funktsioonide või põhiäriilide eraldamise korral teenustaseme kokkulepete alusel pakutavad teenused üle kolmandatele isikutele;
- 9) mil määral on olemas hädaolukorrad ja -meetmed, et tagada pidev juurdepääs makse- ja arveldussüsteemidele;
- 10) juhtimisinfosüsteemide asjakohasus tagamaks, et kriisilahendusasutused saavad koguda täpset ja täielikku teavet põhiäriilide ja kriitiliste funktsioonide kohta, et hõlbustada kiiret otsuste tegemist;
- 11) juhtimisinfosüsteemide suutlikkus pakkuda igal ajal ja isegi kiiresti muutuvates tingimustes keskse vastaspoole tulemuslikuks kriisilahenduseks vajalikku teavet;
- 12) mil määral on keskne vastaspool testinud oma juhtimisinfosüsteeme kriisilahendusasutuse poolt välja töötatud stressisenaariumide alusel;
- 13) mil määral suudab keskne vastaspool tagada oma juhtimisinfosüsteemide katkematu toimimise nii mõjutatud keskses vastaspooles kui ka uues keskses vastaspooles, juhul kui kriitilised funktsioonid ja põhiäriilid eraldatakse teistest funktsioonidest ja äriilidest;

- 14) mil määral antakse konsolideerimisgrupiseseid garantiisid turutingimustel ning kuivõrd usaldusväärne on nende garantiidega seotud riskijuhtimissüsteemid, kui keskne vastaspool saab kasu sellistest garantiidest või kui ta on avatud garantiiriskile;
 - 15) mil määral sõlmitakse konsolideerimisgrupiseseid tehinguid turutingimustel ning kuivõrd usaldusväärne on nende tehingutega seotud riskijuhtimissüsteemid, kui keskne vastaspool sõlmib selliseid tehinguid;
 - 16) mil määral suurendab konsolideerimisgrupiseste garantiide või tehingute kasutamine konsolideerimisgrupisest negatiivse mõju ülekandumist;
 - 17) mil määral võib keskse vastaspoole kriisilahendusel olla negatiivne mõju tema konsolideerimisgrupi muule osale, eriti kui selline konsolideerimisgrupp hõlmab muid finantsturutaristuid, kui see on asjakohane;
 - 18) kas kolmandate riikide asutustel on vajalikud kriisilahenduse vahendid, et toetada liidu kriisilahendusametuste kriisilahenduse meetmeid, ning liidu ja kolmandate riikide asutuste vahelise kooskõlastatud tegevuse ulatus;
 - 19) kriisilahenduse vahendite kriisilahenduse eesmärkidele vastaval viisil rakendamise võimalikkus, võttes arvesse kasutada olevaid vahendeid ning keskse vastaspoole struktuuri;
 - 20) kõik erinõuded, mis on vajalikud uute omandiõiguse instrumentide emiteerimiseks vastavalt artikli 33 lõikele 1;
 - 21) kokkulepped ja vahendid, mille abil saaks kriisilahendust tõkestada sellise keskse vastaspoole puhul, kellel on eri jurisdiktsioonides asutatud kliirivad liikmed või sõlmitud tagatiskokkulepped;
 - 22) kriisilahenduse vahendite kriisilahenduse eesmärkidele vastaval viisil rakendamise usaldusväärne, võttes arvesse võimalikku mõju kliirivatele liikmetele ja, kui see on asjakohane, nende klientidele, muudele vastaspooltele ja töötajatele ning võimalikke meetmeid, mida võivad võtta kolmanda riigi asutused;
 - 23) mil määral saab adekvaatselt hinnata keskse vastaspoole kriisilahenduse mõju finantssüsteemile ja finantsturu usaldusele;
 - 24) mil määral võib keskse vastaspoole kriisilahendusel olla märkimisväärne otsene või kaudne negatiivne mõju finantssüsteemile, turu usaldusele või majandusele;
 - 25) mil määral saaks kriisilahenduse vahendite ja kriisilahendusõiguste rakendamise abil piirata negatiivse mõju ülekandumist teistele kesketele vastaspooltele või finantsturgudele ning
 - 26) mil määral võib keskse vastaspoole kriisilahendusel olla oluline mõju makse- ja arveldussüsteemide toimimisele.
-

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)